

DETTE ER ÅRETS
RAPPORT
2019....

Sandnes Sparebank

Innhold

3	Administrerende direktør
5	Hovedtall
7	Organisasjon og ledelse
8	Styret
10	Ledergruppen
11	Bærekraft og samfunnsansvar
19	Eierstyring og selskapsledelse
24	Investorinformasjon
30	Styrets beretning
41	Årsregnskap
	– Resultatregnskap
	– Balanse
	– Endring i egenkapital
	– Kontantstrømoppstilling
	– Noter
123	Alternative resultatmål (APM)
126	Energi- og klimaregnskap
127	Erklæring i henhold til verdi- papirhandellovens § 5-5
128	Revisjonsberetning
133	Vedlegg til årsregnskapet 2019

Året 2019

Året 2019 har vært et svært godt år for Sandnes Sparebank. Jeg er både stolt og ydmyk over fremgangen i banken. Mest av alt er jeg stolt over at banken har ønsket mange nye kunder velkommen, at kundene blir stadig mer fornøyd med banken og bankens ansatte som virkelig viser at banken er å regne med.

Når vi i disse dager (mars 2020) står midt i det som kan bli den mest utfordrende tiden på mange, mange tiår på grunn av koronautbruddet, er det vanskelig å se for seg hvordan 2020 vi se ut ved årsslutt. Vi er glade for at Sandnes Sparebank er en solid bank som skaper trygghet for både privatkunder og bedriftskunder.

Med en resultatforbedring etter skatt på 33 millioner kroner det siste året kan vi i år, som i fjor, vise til det beste resultatet i bankens historie. Bankens fremgang på så å si alle måleparametere og kan blant annet vise til lønnsom vekst, stabile kostnader, lavere tap, mer fornøyde kunder og bedre omdømme og merkevarekjennskap. Vi erfarer at vi er en attraktiv arbeidsplass, engasjementet blant egne ansatte er på topp og vi får tak i de riktige folkene med den riktige kompetansen når vi trenger det. Dette gjør oss godt posisjonert for fremtiden og vi har mål om fortsatt vekst og utvikling i året som kommer.

Vi er opptatt av å ta vårt samfunnsansvar på alvor og har i løpet av 2019 delt ut gaver til allmenntilgitt formål for hele 16 millioner kroner. Noen eksempler på gaver er øvingsdukke til traumebehandling til Helse Stavanger, ergometer-sykler og annet helsefremmende utstyr til flere BOAS i regionen, støtte til flere idrettslag og foreninger med hovedvekt på barn og unge samt en stor gave til Sandnes Arena for å bidra til å gjøre området i Melsheia mer attraktivt for flere.

Alliansesamarbeidet og eierskapet i Eika gir oss en rekke fordeler vi ikke ville vært foruten. Vi får tilgang til gode produkter, i tillegg får vi stordriftsfordeler innenfor eksempel felles anskaffelser og teknologiutvikling – og ikke minst; gode utbytter siste år.

Vi jobber hardt og målrettet hver eneste dag for å skape gode og bedre kundeopplevelser, enten kundene møter oss digitalt eller i samtaler. Vi er opptatt av å være relevante, nære og raske.

Vi vil i løpet av andre kvartal i 2020 betale ut kundeutbytte for tredje året på rad.

Trine Karin Stangeland
Adm. direktør

A close-up photograph of a yellow flower, likely a daffodil, with several petals visible. The petals are a vibrant yellow color and have a slightly textured surface. The background is a soft, out-of-focus blue. The text "HOVEDTALL" is overlaid in the center of the image in a white, hand-drawn, sans-serif font.

HOVEDTALL

Konsern

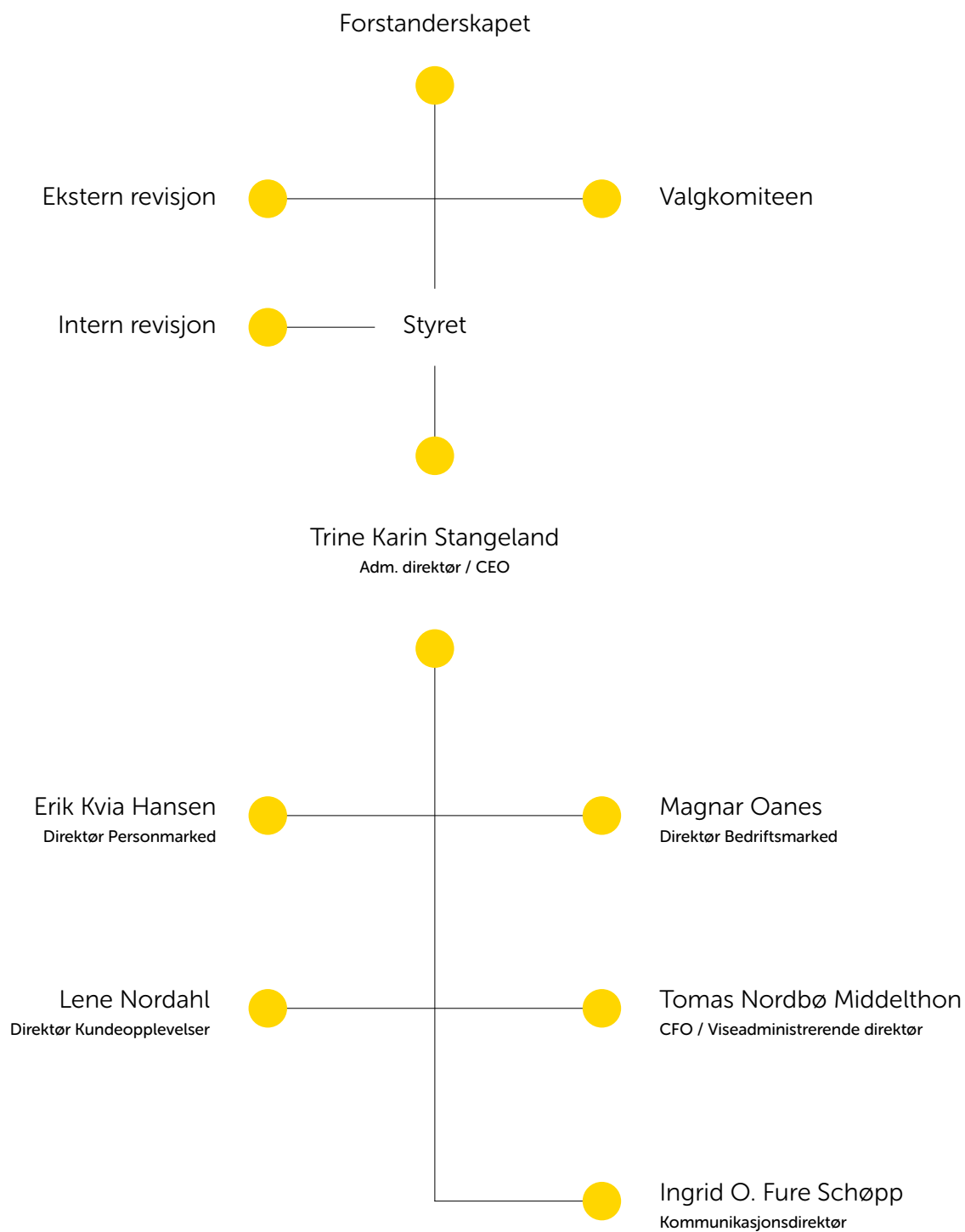
Morbank

Året 2019	Året 2018	Resultatsammendrag (beløp i tusen kroner)	Året 2019	Året 2018
475 841	461 980	Netto renteinntekter	412 844	388 574
140 559	122 550	Andre driftsinntekter	136 486	120 180
269 496	261 137	Andre driftskostnader	240 903	232 112
13 471	23 729	Netto tap/nedskrivninger	14 360	24 264
333 433	299 664	Resultat av drift før skatt	294 067	252 378
56 361	55 284	Skattekostnad	47 391	44 595
277 072	244 380	Resultat av drift etter skatt	246 676	207 783
-13 799	14 555	Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	-13 554	14 841
263 272	258 935	Totalresultat	233 121	222 624
263 112	258 601	Majoritetsandel av resultatet		
160	334	Minoritetsandel av resultatet		
31.12.2019	31.12.2018	Utdrag fra balansen (beløp i millioner kroner)	31.12.2019	31.12.2018
28 158	27 209	Forvaltningskapital	20 693	20 170
27 684	26 655	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	20 431	20 040
22 878	22 214	Utlån til kunder	14 981	14 799
11 833	11 252	Innskudd fra kunder	11 835	11 253
3 858	3 661	Sertifikater og obligasjoner	3 062	3 116
113	150	Finansielle derivater	64	85
3 019	2 961	Egenkapital	2 796	2 767
31.12.2019	31.12.2018	Nøkkeltall	31.12.2019	31.12.2018
		Utvikling siste 12 måneder		
3,5 %	4,3 %	- Forvaltning	2,6 %	1,3 %
2,5 %	2,7 %	- Utlån	0,6 %	-1,1 %
5,2 %	3,6 %	- Innskudd	5,2 %	3,6 %
51,7 %	50,7 %	Innskuddsdekning	79,0 %	76,0 %
209,0 %	171,0 %	Likviditetsindikator (LCR)	212,0 %	184,0 %
		Lønnsomhet		
1,72 %	1,73 %	Rentenetto i % av gj.sn. forvaltningskapital	2,02 %	1,94 %
43,7 %	44,7 %	Kostnadsgrad	43,9 %	45,6 %
1,0 %	1,0 %	Totalte kostnader i % av gj.sn. forvaltningskapital	1,2 %	1,2 %
11,5 %	10,8 %	Egenkapitalavkastning før skatt	11,0 %	9,7 %
9,6 %	8,8 %	Egenkapitalavkastning etter skatt	9,2 %	8,0 %
9,4 %	8,7 %	Egenkapitalavkastning etter skatt inkl. renter hybridkapital	9,0 %	7,9 %
		Soliditet		
19,4 %	18,6 %	Kapitaldekningsprosent	21,7 %	20,6 %
18,1 %	17,3 %	Kjernekapitalprosent	20,1 %	19,0 %
17,4 %	16,6 %	Ren kjernekapitalprosent	19,2 %	18,3 %
15 094	15 540	Risikovektet kapital	12 381	13 005
		Personal		
133	136	Antall årsverk per avslutningsdato	115	114
		Egenkapitalbevis		
67,0	55,0	Børskurs	67,0	55,0
65,4 %	65,3 %	Egenkapitalbevisprosent	65,4 %	65,3 %
7,9	6,9	Fortjeneste per egenkapitalbevis	7,0	5,9
7,9	6,9	Utvannet resultat per egenkapitalbevis	7,0	5,9
83,0	81,1	Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	76,6	75,6
0,81	0,68	Pris/Bokført egenkapital (P/B)	0,87	0,73

ORGANISASJON OG
LEDELSE

Organisasjon og ledelse

Styret

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

Harald Espedal (1)

Styreleder

Espedal er siviløkonom fra NHH og har høyere revisor- studium fra NHH. Han er styreformann for investeringselskapet Espedal & Co AS. Espedal var tidligere administrerende direktør og investeringsdirektør i SKAGEN, og har også erfaring som investeringsdirektør i Vesta, europeisk aksjeforvalter i Skandia, finans- og analyse-sjef i Sparebank 1 SR-Bank og leder for rådgivnings- og revisjonsfirmaet Arthur Andersen i Stavanger. Styrets leder siden 2015. *Espedal eier 886.861 egenkapitalbevis via sitt investeringselskap, Espedal & Co AS. I tillegg forvalter Espedal 605.000 egenkapitalbevis gjennom selskapet Salt Value AS.*

Frode Svaboe (2)

Nestleder

Svaboe er utdannet siviløkonom fra BI og har i tillegg høyere Revisorstudium fra NHH. Han er i dag partner/daglig leder i SVAL Rådgivning AS. Svaboe har tidligere erfaring bla.a. som revisor i KPMG og som partner/daglig leder for KPMG SørVest. Medlem av styret siden 2010. *Svaboe eier 10.200 egenkapitalbevis gjennom investeringselskapet FS Invest AS.*

Sven Chr Ulvatne (3)

Styremedlem

Ulvatne er utdannet sivilingeniør fra NTNU og er i dag regionssjef for Backe Prosjekt AS.

Ulvatne er tidligere administrerende direktør i selskaper som Backe Entreprenør, Backe Bygg, NCC Construction, Sandnes Eiendom og AS Betong, i tillegg til ledende stillinger i Block Watne og Aadnøy Entreprenør. Han har en rekke styreverv i ulike selskaper, blant annet som styreleder i sitt eget investeringselskap. Ulvatne er også sentral med mange verv i bransjeforeninger som NHO, BNL, EBA og Standard Norge.

Han eier 9300 egenkapitalbevis via sitt investeringselskap Ulvatne AS.

Bjørg Tomlin (4)

Styremedlem

Tomlin er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen i København (CBS). I tillegg har hun en Master i telekom fra Handelshøyskolen BI. I dag er hun ansatt som administrerende direktør i IT selskapet Upheads AS. Tidligere har hun vært Direktør for Bedriftsmarkedet i Altibox/ Lyse. Hun har også 15 års erfaring fra ulike lederstillinger i Telenor, hvor av 5 år som Regionsdirektør Sør/vest. Medlem av styret siden 2019. *Tomlin eier ingen egenkapitalbevis*

Heidi Nag Flikka (5)

Styremedlem

Flikka har høyere revisorstudium fra NHH og jobber i dag som finansdirektør i Fjord Line. Hun har tidligere flere års erfaring som administrerende direktør for AF Offshore AeronMollier AS, økonomidirektør for AF Gruppen ASA, divisjon Energi

og som ass. regionbanksjef i Sparebank1 SR-Bank for Bedriftsmarked Agder. I tillegg har hun flere års erfaring innen revisjon. Medlem av styret siden 2016. *Flikka eier 1.791 egenkapitalbevis.*

Birte Norheim (6)

Styremedlem

Norheim er utdannet Master of Finance fra Queensland University of Technology (Australia) og arbeider i dag som CFO for OKEA ASA. Norheim har tidligere erfaring bl.a. som administrerende direktør for Njord Gas Infrastructure AS og som Vice President Finance i Sevan Marine ASA. Medlem av styret siden 2017. *Norheim eier 2.083 egenkapitalbevis.*

Jan Inge Aarreberg (7)

Ansattes representant

Aarreberg har en bachelor fra BI, og jobber som autorisert finansiell rådgiver. Ansatt i banken siden 2007. *Aarreberg eier 2.551 egenkapitalbevis.*

Solveig Vatne (8)

Ansattes representant

Utdannelse innen økonomi ved BI/Bankakademiet. Ansatt i banken siden 1982 og jobber som rådgiver på Personmarked. Hun har tidligere jobbet i Hetland Sparebank, og har vært styremedlem siden 2017. *Vatne eier 18.090 egenkapitalbevis.*

A close-up photograph of an owl's face, focusing on its large, dark eyes with prominent yellow-orange rings. The owl's beak is dark and pointed downwards. The feathers are a mix of brown, grey, and white, with some lighter feathers around the eyes. The text "LEDERGRUPPEN" is overlaid in white, uppercase letters across the center of the image.

LEDERGRUPPEN

Ledergruppen

(1)

(3)

(5)

(2)

(4)

(6)

Trine Karin Stangeland (1)

Administrerende direktør

Stangeland har en bachelor i økonomi og et masterprogram i strategisk ledelse fra Handelshøyskolen BI. I tillegg til ulike lederroller i Lyse-konsernet siden 2005, har hun flere års ledererfaring innen økonomi og finans fra industrien. Stangeland har vært ansatt i Sandnes Sparebank siden mars 2017.

Stangeland eier 16.494 egenkapitalbevis.

Erik Kvia Hansen (2)

Direktør Personmarked

Kvia Hansen har utdannelse innenfor markedsføring fra BI. Han har ti års erfaring fra privatmarked i Nordea i Rogaland, som bl.a. kundefrådgiver, filialsjef og områdeansvar innen personmarked med hovedfokus på nysalg. Han har også sju års erfaring som prosjektleder i markedsavdelingen til GE Money Bank, innenfor CRM og produktutvikling. Kvia har vært ansatt i Sandnes Sparebank siden juli 2017.

Kvia eier 2.041 egenkapitalbevis.

Tomas Nordbø Middelthun (3)

CFO / Viseadministrerende direktør

Middelthun er utdannet siviløkonom, er autorisert finansanalytiker og har en MBA i finans fra Norges Handelshøyskole. Han kom til Sandnes Sparebank etter sju år i Skagenfondene, fem år som porteføljeforvalter og to år som risk manager. Før det jobbet han fire år som seniorkonsulent innen finansielle tjenester i Statoil. Han tiltrådte stillingen som finansdirektør i april 2017. Middelthun er administrerende direktørs stedfortreder.

Middelthun eier 22.991 egenkapitalbevis.

Ingrid O. Fure Schjøpp (4)

Kommunikasjonsdirektør

Schjøpp er utdannet cand. mag fra Hamar Lærerhøgskole og Universitetet i Stavanger. Hun har vært ansatt i banken siden 1987, og har tidligere jobbet som markedsjef og informasjonssjef med ansvaret for bankens totale markedskommunikasjon og profilering. Hun er bankens pressekontakt. Schjøpp eier 7.834 egenkapitalbevis.

Magnar Oanes (5)

Direktør Bedriftsmarked

Oanes har utdannelse innen økonomi og administrasjon fra Agder Distrikthøgskole. Han har tidligere erfaring som CEO og CFO i Dalema Gruppen, CEO i elektronikkelskapet WestControl AS og CFO i industri- og offshoreselskapet Technor ASA. I tillegg har Oanes over 10 års bankerfaring fra Kredittkassen i Stavanger og ABC Bank. Han har vært ansatt i Sandnes Sparebank siden 2013.

Oanes eier 14.415 egenkapitalbevis.

Lene Nordahl (6)

Direktør Kundeopplevelser

Lene Nordahl har studert «økonomi og informatikk» ved Universitetet i Stavanger. Hun har 11 års erfaring fra ulike roller i GE Money Bank og seks års erfaring fra Lyse Dialog AS hvor hun hadde rollen som «strategisk leder kundeservice». Nordahl har vært ansatt i Sandnes Sparebank siden juni 2017.

Nordahl eier 1.571 egenkapitalbevis.

Bærekraft og samfunnsansvar

Bankens retningslinjer og prinsipper for utøvelse av etikk og samfunnsansvar finnes i sin helhet på våre nettsider www.sandnes-sparebank/samfunnsansvar. Vi har her i årsrapporten trukket frem noen av hovedområdene med en kort beskrivelse.

Bærekraft og samfunnsansvar blir en stadig viktigere strategisk driver i næringslivet. Vi tror at selskaper som har integrert bærekraft i sin forretningsstrategi vil gjøre det bedre over tid enn sine konkurrenter. Kjernen i finansnæringens samfunnsansvar er å skape verdier og drive lønnsomt uten at dette skjer på bekostning av menneskene rundt oss, miljøet og i strid med grunnleggende etiske prinsipper.

Vår rolle som bank setter oss i en posisjon hvor vi har muligheten til å påvirke andre selskaper til systematisk forbedring. Vi skal være en bidragsyter og pådriver til verdiskaping i samfunnet gjennom å drive ansvarlig bankvirksomhet. I 2019 har Sandnes Sparebank hatt økt fokus på klima- og miljø, og hvordan omstillingsbehovet påvirker vår forretningsdrift. Vi vil ha et ytterligere fokus på bærekraft også fremover.

Ansvarlig forretningspraksis sikres gjennom å integrere bærekraft og samfunnsansvar i forretningsprosessene våre. Alle ansatte i banken oppdateres på bankens retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft årlig. Retningslinjene er ment å sikre at banken ikke medvirker til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade og øvrige uetiske handlinger, samt at vi bidrar til en omstilling til et mer bærekraftig samfunn. Bærekraft og samfunnsansvar er tatt inn i sentrale retningslinjer i banken, som bankens kredittpolicy, kapitalforvalters investeringspolicy og risikovurderingsprosesser.

I 2019 signerte vi FN's prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEP FI). Det er et naturlig steg for oss etter å ha arbeidet med å sikre bærekraftig og ansvarlig forretningsvirksomhet over flere år. Etisk Bankguide, et samarbeid mellom Fremtiden i våre hender og Forbrukerrådet, foretar en årlig kartlegging av hvordan en rekke utvalgte norske banker oppfyller krav til samfunnsansvar. Resultatene fra undersøkelsen i 2019 viste at Sandnes Sparebank oppnådde hele 71 % score. Dette er en økning fra 2018, og gjenspeiler vårt systematiske arbeid over tid på dette området.

I vårt arbeid med videreutvikling av bankens bærekraftsstrategi, har vi benyttet FN's bærekraftsmål og Parisavtalens reduksjonsmål som et nyttig kompass for å definere prioriteringer hvor banken har størst påvirkningsmulighet.

Vi anerkjenner og uttrykker vår fulle støtte til alle FNs bærekraftsmål, og har særskilt knyttet målsetninger og prioriteringer til seks utvalgte mål, hvor vi virkelig kan bidra positivt og gjøre en forskjell:

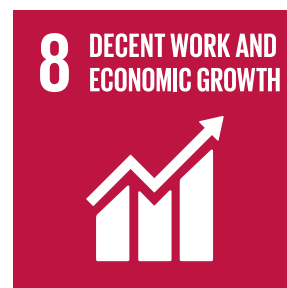
Nr 4 God utdanning

Vi sikrer god økonomisk kompetanse hos våre ansatte og kunder. Vi bidrar til kompetanseheving i lokalsamfunnet på økonomi og bærekraft, både gjennom seminar, presentasjoner og arbeid mot videregående skole.

Nr 5 Likestilling mellom kjønnene

Vi stiller krav til et likestilt og mangfoldig arbeidsliv, både internt og for våre kunder og leverandører. Vi bidrar til økonomisk likestilling gjennom rådgivning og kunnskapsoverføring. Vi arbeider målrettet for å redusere kapitalgapet mellom kjønnene, og anerkjenner behovet for målrettet likestillingsarbeid blant annet ved deltakelse i 50/50-gruppen i Næringsforeningen.

Nr 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Vi fremmer varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst og anstendig arbeid gjennom vår forretningsdrift og krav til våre kunder og leverandører.

Nr 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Vi bidrar til utvikling av bærekraftig lokalsamfunn gjennom vår rolle som lokal sparebank, gjennom midler fra Sandnes Sparebanks Gavefond i tillegg til samarbeid og støtte til våre kunder i grønn og bærekraftig omstilling.

Nr 13 Stoppe klimadringene

Vi bidrar til målsetning om å redusere klimagassutslipp gjennom grønn produktutvikling, rådgivning, og kompetanseheving knyttet til klimarisiko.

Nr 17 Samarbeid for å nå målene

Vi søker aktivt samarbeid og kompetansedeling for å oppnå størst mulig påvirkning og bevegelse mot måloppnåelse raskest mulig. Vi søker påvirkning gjennom bl.a UNEP Fi, Finans Norges referansegruppe for bærekraft og Eika Alliansen.

Interessentdialog

Sandnes Sparebank er opptatt av åpenhet og dialog med våre interessenter for å identifisere deres innspill og hensynta disse i virksomheten vår. Banken har flere kontakt-

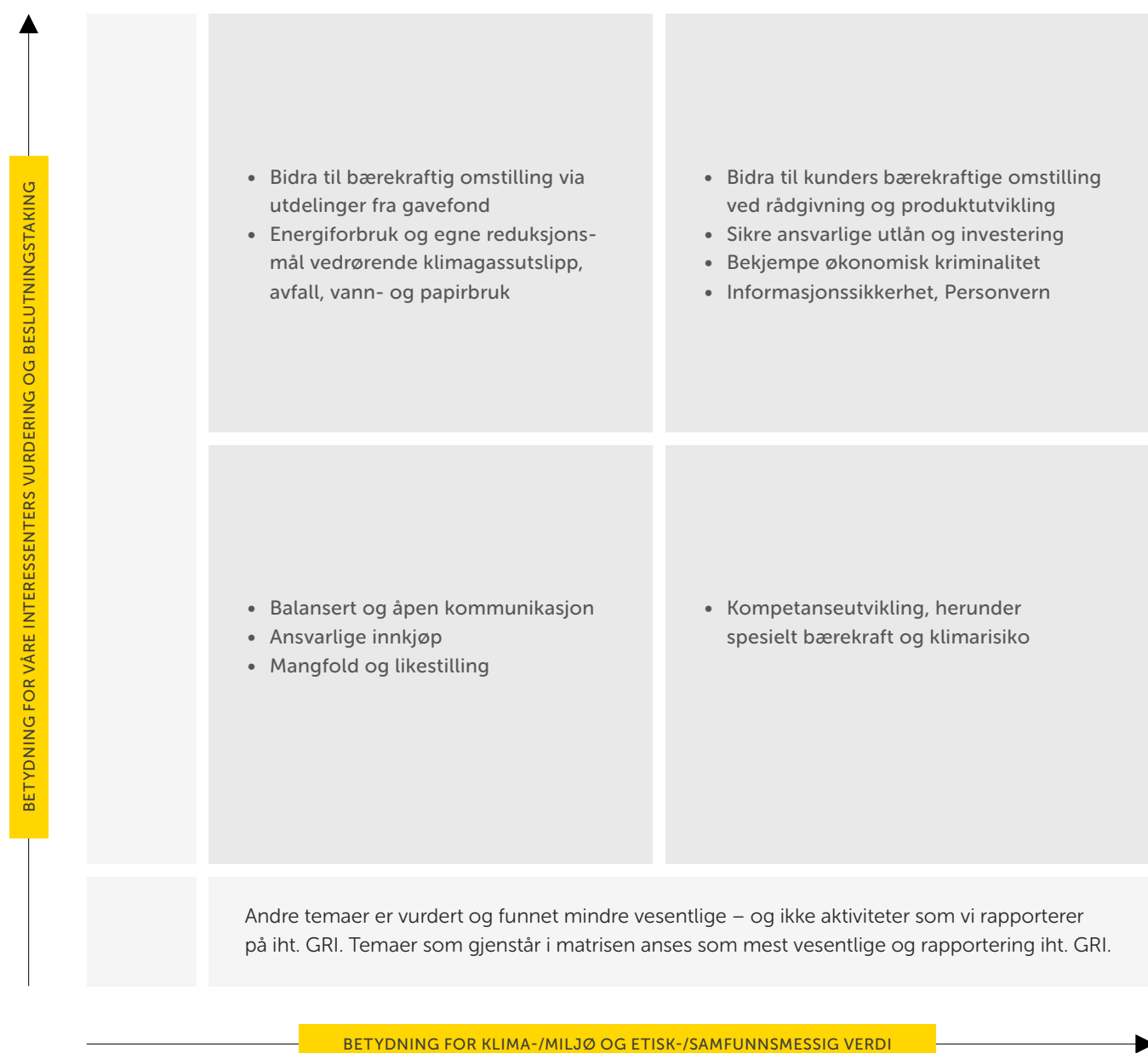
punkter med våre interessenter i løpet av et år. Nedenfor følger en oversikt over bankens dialog med interessentene i 2019:

INTERESSETER	KONTAKTPUNKTER	SENTRALE TEMA	TILTAK
Kunder	<ul style="list-style-type: none"> Rådgiving og dialog via alle bankens kontaktflater (herunder personlig oppmøte, telefon, e-post, brev, sosiale kanaler og direkte meldinger) Jevnlige kundeundersøkelser i person- og bedriftsmarked Kundekommunikasjon i nett- og mobilbank, sosiale kanaler, og bankens websider Kundearrangement 	<ul style="list-style-type: none"> Rådgiving Serviceopplevelse Produkter og tjenester Priser og betingelser Tilgjengelighet og svartid 	<ul style="list-style-type: none"> Kontinuerlig forbedring av bankens produkter og tjenester Kontinuerlig coaching og veiledning av bankens medarbeidere Evaluering og forbedring av kundeprosesser
Medarbeidere	<ul style="list-style-type: none"> Årlig medarbeiderundersøkelse Halvårslige medarbeidersamtaler Samarbeids- og miljøutvalg Jevnlige møter med fagforening Lederutvikling, kulturutvikling Idémyldringer i forbindelse med utarbeidelse av bærekraftsstrategi 	<ul style="list-style-type: none"> Sikre engasjerte, kompetente og esultatorienterte medarbeidere Ivareta godt arbeidsmiljø Medbestemmelse Organisasjonsutvikling Vesentlighetsanalyse, prioriteringer knyttet til bærekraftig utvikling 	<ul style="list-style-type: none"> Utviklingsmål for medarbeidere Sikre høy nærværsprosent blant de ansatte Månedlig felles KPI-rapportering for alle ledere Oppfølging av tiltaksplan basert på vesentlighetsanalyse
Egenkapital-beveiere Investorer	<ul style="list-style-type: none"> Kapitalmarkedsdag Børsmelding og kvartalsrapporter Forstanderskapsmøter Løpende kontakt med største eiere og analytikere 	<ul style="list-style-type: none"> Resultat Kundeutbytte Sikre åpenhet om regnskap og virksomhetsstyring Langsiktig forutsigbart utbytte 	<ul style="list-style-type: none"> Oppdatere estimater, og informere markedet om særskilte hendelser
Andre Eika-banker Eika Alliansen	<ul style="list-style-type: none"> Fysiske møter og nettmøter Bærekraftsprosjekt 	<ul style="list-style-type: none"> Fellesaktiviteter, herunder kompetanse-, system- og produktutvikling Retningslinjer for bærekraft 	<ul style="list-style-type: none"> Oppfølging av anbefalte tiltak
Myndigheter	<ul style="list-style-type: none"> Løpende dialog med finans-tilsynet m.fl. 	<ul style="list-style-type: none"> Drift, sikkerhet, personvern AHV 	<ul style="list-style-type: none"> Tiltak som sikrer etterlevelse av lover og regler
Interesse-organisasjoner Samfunnet for øvrig	<ul style="list-style-type: none"> Samtaler med Framtiden i våre hender om Etisk bankguide UNEP FI Finans Norge, herunder referansegruppe for bærekraft Vertskap for næringslivet i Sandnes gjennom samarbeid med Næringsforeningen Sandnes Sparebanks gavefond 	<ul style="list-style-type: none"> Ansvarlige investeringer, kredittgiving forhold til fondsleverandører Aktuelle tema innen bærekraftig finans Næringslivet lokalt, Likestilling, Bærekraft Bidra til et bærekraftig samfunn med engasjerte og ansvarsbevisste mennesker, som skaper glede og samhold innenfor utdanning, opplæring, idrett og kultur 	<ul style="list-style-type: none"> Besvarelse av Etisk bankguide, gjennomgang av retningslinjer, policy og krav Tilslutning til prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet Aktiv deltakelse i referansegrupper, videreutvikling av interne retningslinjer Innspill til høringer for politikere Utdeling av midler fra bankens overskudd til bærekraftige og samfunnsnyttige formål

Vesentlighetsvurdering

Banken gjennomførte i 2019 en omfattende intern vurdering med formål å identifisere de målsetninger og tiltak hvor banken har størst påvirkningsmulighet innen bærekraft og samfunnsansvar. Analysen har vært grunnlag for videreutvikling av bankens bærekraftsstrategi. Innspill fra dialog også med flere eksterne interessentgrupper, blant annet Fremtiden i våre

hender / Etisk bankguide, Finans Norge, UNEP FI, og Eika Alliansen er hensyntatt i vår vesentlighetsvurdering. Basert på interessentanalyse har vi identifisert de tiltak vi vil vektlegge fokus på fremover, hvor banken har vesentlig positiv påvirkningsmulighet. Vi vil måle og følge opp fremdrift, og rapportere på status og målsetninger og fokusområder fremover.

Miljøbevisst bank

Dette har vi oppnådd:

Sandnes Sparebank forurenses det ytre miljøet lite. Vi er likevel opptatt av å drive bærekraftig og mest mulig ressursseffektivt. Implementering av klimaregnskap har vært et nyttig tiltak for å måle våre utslipp. Det har også bidratt til en økt bevissthet hos oss og sikret at vi gjennom året har hatt fokus på å identifisere og aktivt gjennomføre ressursbesparende tiltak. Eksempler på dette er:

- **Miljøvennlig transport.** Banken er med i kollektivordningen HjemJobbHjem, og hele 48% av bankens ansatte benytter seg av ordningen.
- **Færre flyreiser.** Vi benytter videokonferanse eller Skype i størst mulig grad.
- **Lavt energiforbruk.** Hovedkontoret til Sandnes Sparebank er det første næringsbygget i Sandnes med passivhusstandard.

- **Bærekraftige innkjøp.** Våre leverandører må ha et bevisst forhold til etterlevelse av menneskerettigheter, arbeidstakers rettigheter og arbeidsforhold, miljøvern og anti-hvitvask. Bankens innkjøpspolicy beskriver nærmere våre prinsipper for innkjøp.
- **Redusert papirbruk.** Vi har fjernet pappkoppene i lokalene våre til bruk for ansatte. De fleste kundeavtaler kan i dag signeres digitalt. Enklere for kunden – bedre for miljøet!

Dette jobber vi videre med:

I Sandnes Sparebank har vi satt oss flere reduksjonsmål som vi vil jobbe med også fremover. I 2020 skal vi ha 5% færre flyreiser enn i 2019, og 10% mindre papirbruk enn i 2019. Vi har fokus på bærekraftig kantinetilbud og mindre mat-svinn. Vi vil arbeide videre med å sikre etterlevelse av miljøkrav til våre leverandører. For å unngå svinn og unødig forbruk tilstreber vi at alle våre innkjøp er bærekraftige og av god kvalitet.

Energi og klimaregnskap, totale utslipp Sandnes Sparebank

Navn	Enhet	2019	2018
Scope 1 utslipp	tCO ₂ e	0,2	0,3
Scope 2 utslipp*	tCO ₂ e	20,1	28,1
Scope 3 utslipp	tCO ₂ e	70,6	49,2
Total (S1+S2+S3)	tCO₂e	90,9	77,6
Total (eksl pendling)*	tCO₂e	60,3	77,6

* Pendling jobbreise er ikke rapportert for per 2018. Ekskluderer pending for sammenligning mellom årene

Nøkkeltall - Energi og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2019	2018
tCO ₂ e/ omsetning		0,1476*	0,13
tCO ₂ e/ årsverk		0,7807*	0,68
kgCO ₂ e/ kvm		24,8*	21,2
kWh/ kvm		0,2	0,2
Omsetning	Mill NOK	616,4	584,5
Årsverk	Antall	116,5	114

* Pendling jobbreise er ikke rapportert for pr 2018, som utgjør 30,6 tCo2e av S2 i 2019

Kundene

Dette har vi oppnådd:

Langt større påvirkning enn på eget klimaavtrykk, er hvordan banken kan påvirke og motivere våre kunder til å redusere sitt klimaavtrykk. Vi forplikter oss til å bidra til grønn og bærekraftig omstilling for kundene våre. Vi ønsker at våre kunder tar gode økonomiske og bærekraftige valg i hverdagen.

Utlån

Vi låner ikke ut til hvem som helst! Vi stiller ekstra krav til næringer med høyere risiko knyttet til miljø-, samfunns-, og selskapsstyrings spørsmål.

Vi forutsetter at alle våre bedriftskunder, uavhengig av bransje, overholder norske lover, respekterer menneskerettigheter og tar aktivt avstand mot diskriminering, trakassering og hvitvasking. Dette signerer kundene våre på i en kunde-erklæring.

Grønne lån som premierer de miljøbevisste. Sandnes Sparebank ønsker å premiere kunder som gjør noe aktivt for et litt renere og grønnere miljø. Gjennom året har vi hatt fokus på produktutvikling for å insentivere til kundenes bærekraftige valg. Vi er stolte over å kunne tilby grønt utlån til landbruk, med formål å finansiere omstilling og bærekraftige investeringer. Banken tilbyr også Grønt Billån til finansiering av miljøvennlig bil.

Investeringer

Dette har vi oppnådd:

Vi investerer ikke i hva som helst!

Bærekraftige fondsprodukter

Alle produkter Sandnes Sparebank rådgir skal oppfylle våre krav til samfunnsansvar, bærekraft, god forretningsskikk, etikk og åpenhet. Vi tilbyr forvaltning av fondsprodukter via Eika Kapitalforvaltning. Vi arbeider tett med dem for å sikre at banken ikke medvirker til krenkelser av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade og andre uetiske handlinger. Vi stiller oss bak deres retningslinjer for bærekraftige investeringer.

Bankens investeringsstrategi

Investeringsstrategien vår gir tydelige retningslinjer for hvilke eierposter vi skal ha. Vi har flere eierposter i grønne og blå obligasjoner, og investeringstakten i denne type obligasjoner vil øke fremover.

Dette jobber vi videre med:

Vi vil ha videre fokus på produktutvikling og kompetanseutvikling, for å bidra til best mulig bærekraftig omstilling for våre kunder. Det nedlegges et grundig arbeid i å identifisere hvordan banken kan oppnå størst mulig positiv påvirkning spesielt på klima og miljø lokalt. Vi har som ambisjon å ha flere grønne utlansprodukter i vår portefølje. Vi har etablert et rammeverk for grønn obligasjon for finansiering av energi- effektive boliger, og er i prosess med å utvikle grønt bolig-lånsprodukt.

Videre vil vi i løpet av 2020 gjennomføre kurs og kompetanseheving for våre rådgivere, slik at vi kan være en god sparringspartner for kunden knyttet til ansvarlig lån og investering.

Klima og miljø, og det omstillingsbehovet regionen vår står overfor er et tema som opptar oss. Klimaendringer utgjør en risiko for samfunn, bedrifter og banker. I tråd med «Task Force on Climate-related Financial Disclosures» (TCFD)'s anbefaling, arbeider vi med å kartlegge klimarisiko og hvilken konsekvens det har på vår virksomhet. Det er hovedsakelig gjennom vår utlansportefølje til bedriftsmarked at banken er eksponert mot klimarisiko, som kan påvirke våre kunders betjeningsevne og sikkerhetsverdier.

Ansatte

Dette har vi oppnådd:

Vi blir sett, hørt og tatt med på råd. Det er høyt under taket i Sandnes Sparebank – og sånn vil vi at det skal være!

Medarbeiderpåvirkning

Sandnes Sparebank verdsetter organisering i fagforeninger og om lag 60 % av de ansatte er medlem i Finansforbundet. I Forstandskapet – bankens høyeste organ – er en fjerdedel av medlemmene ansatte. I tillegg er to av styremedlemmene i bankens styre valgt blant de ansatte.

Kjønn og likelønn

Per 31.12.19 hadde Sandnes Sparebank 115 årsverk. Kvinnelige arbeidstakere utgjør 67 % av bankens ansatte. Vi er av den oppfatning at dette ikke er en optimal kjønnsfordeling, og arbeider for en jevnere kjønnsfordeling totalt sett. Bankens øverste ledergruppe er representert med 50 % kvinner, og vi har kvinnelig administrerende direktør. Mellomlederne i banken teller 47 % kvinner. I bankens styre er medlemmene 50 % kvinner / 50 % menn.

Lønn reflekterer i størst mulig grad markedsloønn, utdanningsnivå, og den enkeltes kvalifikasjoner og ansvar. Kvinnelige ledere i banken tjener 98 % i forhold til de mannlige lederne. For øvrige ansatte i banken er prosentsatsen 79. Dette er på nivå med finansbransjen ellers, men ikke et forholdstall vi vil si oss fornøyde med gitt at grunnlaget er sammenlignbart. Vår beregning er justert for stillingsbrøk, men ulikheter i stillingsnivå, ansiennitet og andre forhold påvirker imidlertid forholdstallet. Banken har bevissthet rundt likelønn og gjennomfører tiltak for sikre dette. Eksempelvis er likelønn en del av en helthetsvurdering i lønnsforhandlinger.

Nulltoleranse for diskriminering

Sandnes Sparebank er opptatt av at de ansattes rettigheter er godt ivaretatt. Derfor har vi nulltoleranse for alle former for diskriminering.

Medarbeidertilfredshet og helse

Medarbeiderundersøkelsen vi har hvert år, viser at de ansatte i banken er veldig fornøyde med å jobbe i Sandnes Sparebank og at arbeidsmiljøet er godt.

Etiske retningslinjer for ansatte

Hvert år signerer alle ansatte bankens etiske retningslinjer. Disse skal bidra til at det utvises høy integritet og profesjonalitet ved utøvelse av all virksomhet i Sandnes Sparebank.

Bærekraft og miljø.

I 2019 har vi gjennomført en omfattende kartlegging av hvilke prioriteringer våre ansatte ønsker at banken skal ha knyttet til bærekraft. Dette har vært et viktig bidrag i videreutviklingen av bankens bærekraftstrategi og vesentlighetsvurdering. Gjennom workshops, diskusjoner og presentasjoner har bærekraft modnet for alle ansatte, og bankens strategi og målsetninger integreres i alle forretningsområder og vår organisasjonskultur.

Dette jobber vi videre med:

Banken har fokus på hvordan vi ytterligere kan sikre mangfold og likelønn. Vi har identifisert et behov for ytterligere kompetanseheving om bærekraft og klimarisiko, for å kunne sikre god rådgivning til kundene og positivt bidra til nødvendig omstilling. Dette vil vi prioritere i 2020.

Samfunnet

Dette har vi oppnådd:

Sandnes Sparebank er superlokalbanken. Da er det også naturlig for oss å legge ekstra vekt på det lokale i vår bærekrafts-strategi og –arbeid. I Sandnes og Rogaland har vi blant annet helt unike bedrifter og organisasjoner som vi vil bistå i omstillingen til et stadig mer bærekraftig lokalsamfunn.

Gavefond

En viktig del av vårt samfunnsansvar er å gi tilbake en del av bankens overskudd til gode formål. Helt siden Sandnes Sparebank ble stiftet i 1875 har videreutvikling av lokalsamfunnet vært en del av bankens virksomhet. Hvert år deler banken ut flere millioner kroner, som små og store prosjekter har fått glede av. I 2019 hadde flere av tildelingene et formål om å bidra til å bekjempe klima og miljø-utfordringene.

Samarbeid

Vi anerkjenner at for å nå FN's bærekraftsmål og bidra lokalt til at vi beveger oss raskt nok i riktig retning, er det et behov for samarbeid, kompetansedeling og at vi spiller hverandre gode i omstillingen. Vi har gjennom året deltatt aktivt i finansnæringens referansegruppe for bærekraft, og innledet dialog lokalt med aktuelle samarbeidspartnere, for å fremme fokus og påvirkning på en bærekraftig utvikling. Ikke minst drar vi god nytte av å være en del av Eika Alliansen, og samarbeider godt om felles aktiviteter og utvikling også innen bærekraft og samfunnsansvar.

Dette jobber vi videre med:

For å sikre ytterligere fokus på bærekraftig lokalsamfunn, vil vi årlig øremerke midler til grønne formål, hvor vi ønsker å ha et spesielt fokus på formål som bidrar til FN's bærekraftsmål nummer 13; Stoppe klimaendringene.

Vi vil fortsette vårt arbeid for å sikre samarbeid med relevante aktører med det formål å oppnå størst og raskest mulig positiv påvirkning på klima, miljø og samfunn.

Økonomisk kriminalitet, personvern og IT-sikkerhet

Økonomisk kriminalitet utgjør et alvorlig samfunnsproblem, og det er en del av bankens samfunnsansvar å bidra til å beskytte finanssystemets integritet og stabilitet, samt bidra til et legalt lokalt næringsliv. Sandnes Sparebank jobber aktivt for å motvirke økonomisk kriminalitet som hvitvasking, terrorfinansiering, skatteunndragelse og korrupsjon. Sandnes Sparebank har god kompetanse på området og bruker mye ressurser på å redusere risikoen for at banken benyttes av kriminelle til hvitvasking og/eller terrorfinansiering o.l.

Våre hovedoppgaver er å gjennomføre risikovurderinger av bankens virksomhet, gjennom kundekontroll og løpende oppfølging av kundeforholdene, undersøke mistenkelige transaksjoner og kunder, samt rapportere mistenkelige transaksjoner til Økokrim. Vi skal kjenne kundene våre godt ettersom slik kjennskap gjør det enklere iverksette risikobaserte tiltak, samt avdekke og forbygge økonomisk kriminalitet. Sandnes Sparebank bruker derfor mye ressurser på å innhente informasjon og dokumentasjon om kundene våre. I 2019 iverksatte Sandnes Sparebank et omfattende arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering, hvor banken blant annet innhentet ny legitimasjon og reklassifiserte store deler av kundeporteføljen. Dette arbeidet fortsetter i 2020.

Skatt Sandnes Sparebank vil aldri tilrettelegge for, eller gi råd til selskaper rundt skatteflukt. Vi vil heller ikke investere i selskaper eller gi kreditt til kunder som organiserer sin virksomhet i såkalte skatteparadis.

Korrupsjon Sandnes Sparebank har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både internt, hos våre kunder, leverandører, selskaper vi investerer i og hos våre fondsleverandører.

Personvern

Sandnes Sparebank behandler en rekke personopplysninger og som bank har vi et stort ansvar ovenfor våre kunder og ansatte til å behandle og beskytte data på en god måte.

Personvern har alltid stått høyt på agendaen i Sandnes Sparebank, og dette arbeidet har blitt ytterligere opptrappet og systematisert etter innføringen av EUs personvernforordning (GDPR) og ny personopplysningslov i juni 2018.

Dette har vi oppnådd:

Sandnes Sparebank har over flere år jobbet med å innarbeide det nye personvernregelverket. Det er etablert et eget personvernombud som har som hovedoppgave å være et kontaktpunkt for kunder, ansatte, Datatilsynet og andre som ønsker innsyn eller har spørsmål om hvordan personopplysninger blir håndtert i banken. Det er utarbeidet rutiner og prosesser for å sikre etterlevelse av personvernforordningen, og oppdatert alle databehandleravtaler.

Dette jobber vi videre med:

Personvern skal være en naturlig del av det å jobbe i Sandnes Sparebank og skal gjennomsyre god rådgivningsskikk. Et godt og transparent personvern bygger tillit, og er en forutsetning for at banken skal nå sine strategiske målsetninger. I 2020 vil det fortsatt være stort fokus på å øke kompetanse knyttet til personvern blant alle ansatte i banken.

IT sikkerhet

Sandnes Sparebank tar informasjonssikkerhet på høyeste alvor og god sikkerhet er en forutsetning for å bevare tillitt til banken. Det skal være trygt å være kunde i Sandnes Sparebank og man skal kunne bruke både mobil- og nettbank uten å være bekymret for at personopplysninger og kunde-data kommer på avveie.

Dette har vi oppnådd:

Sandnes Sparebank har tilgang på et stort kompetansemiljø gjennom Eika-gruppen som bruker store ressurser på sikkerhetsløsninger, overvåkning og informasjon. Det har vært gjennomført ulike sikkerhetstester hos Eika og underleverandører, men også innside- og utsidetest i egen regi, uten vesentlige avvik.

Dette jobber vi videre med:

Vi vil fortsette med å gjennomføre jevnlige tester samtidig som vi vil videreføre opplæring knyttet til IT-sikkerhet.

Eierstyring og selskapsledelse

Dette kapittelet viser hvordan Sandnes Sparebank styres og hvordan det føres kontroll med virksomheten. God styring og ledelse skal sikre effektiv bruk av bankens ressurser og størst mulig verdiskapning. Verdiene som skapes i Sandnes Sparebank skal komme bankens eiere, innskytere, kunder, ansatte og samfunnet til gode. Bankens virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at fastsatte mål og strategier blir oppnådd og realisert.

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Styret legger til grunn rammeverket i "Norsk Anbefaling til Eierstyring og Selskapsledelse" av 17. oktober 2018 så langt det passer. Styret vil i dette kapittelet så langt som mulig gi en nærmere redegjørelse som omfatter punktene i denne anbefalingen. "Norsk Anbefaling til Eierstyring og Selskapsledelse" er først og fremst rettet mot aksjeselskaper. Sandnes Sparebank er organisert som en egenkapitalbevisbank, og må ta hensyn til de krav som banken er underlagt gjennom sparebanklovgivningen.

Forvaltningen av banken hører til under styret. Styret skal sørge for en forsvarlig organisering av banken og har ansvaret for å etablere kontrollsystemer og sikre at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover, vedtekter og forskrifter.

Bankens etiske retningslinjer er gjennomgått og godkjent i styret. Retningslinjene er formidlet til bankens ansatte, og er tilgjengelige på bankens intranett. Alle nyansatte signerer på at bankens etiske retningslinjer er gjennomgått, og kjennskapet til disse måles i forbindelse med den årlige medarbeiderundersøkelsen.

Virksomhet

I bankens vedtekter går det fram at virksomhetens formål er å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskytere. De midlene banken rår over skal forvaltes på en trygg måte og i samsvar med de lovregler som til enhver tid måtte gjelde for sparebanker. Banken kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester som er i samsvar med sparebanklovens bestemmelser. Banken har også konsesjon til å utføre investeringstjenester som er regulert gjennom verdipapirhandelloven. I tillegg til dette eier banken 60 % av aksjene i Aktiv Eiendomsmedling Jæren AS.

Sandnes Sparebank har anledning til å sette av deler av overskuddet til kundeutbytte og allmenntilgode gjennom bankens gavefond. Gavefondet brukes for å fremme inspirasjon, vekst og utvikling. Gavetildelingen skal være forankret i bankens visjon og forretningsidé, og skal fordeles på en måte som underbygger bredde og mangfold.

Bankens styre gjennomgår og oppdaterer kontinuerlig bankens målsetninger og strategier. Styret mottar regelmessig risikorapporter, driftsrapporter og regnskapsrapporter for å følge opp at banken etterlever gjeldende strategier og måloppnåelse.

Selskapskapital og utbytte

Bankens egenkapitalbeviskapital utgjør 230.149.020 kroner fordelt på 23.014.902 egenkapitalbevisbevis à 10 kroner, fullt innbetalt. Av disse utgjør 38.630 egne egenkapitalbevis, som er avsatt til ansattes spareordning. Ekstern tilførsel av egenkapital skjer ved utstedelse av egenkapitalbevis eller andre egenkapitalinstrumenter som tilfredsstillende gjeldende lovkrav.

En av styrets viktigste målsettinger er å ivareta bankens, og dermed egenkapitalbeveiseernes, langsiktige interesser i enhver sammenheng og henseende. Ved løpende dialog skal banken sikre samtlige egenkapitalbeveiseiere mulighet til å gi uttrykk for deres holdninger til bankens virksomhet og utvikling. Banken skal ha en profil som sikrer troverdighet og forutsigbarhet i markedet. Det skal tilstrebes en langsiktig og konkurransedyktig avkastning.

Banken skal gi markedet relevant og utfyllende informasjon som grunnlag for en balansert og korrekt verdsetting av egenkapitalbeviset. Dette sikres gjennom etterlevelse av de lover og regler som gjelder gjennom notering på Oslo Børs. For nærmere informasjon om egenkapitalbeviset vises det til kapittelet "Investorinformasjon".

Som grunnlag for å vurdere om bankens egenkapital er tilpasset gjeldende mål, strategi og risikoeksponering gjennomfører styret årlig en grundig vurdering av kapital-situasjonen i banken (ICAAP) og mottar kvartalsvis oppdatert risikorapport. Bankens ICAAP og kapitalplan gjennomgås av Finanstilsynet, og det ble i 2016 gitt tilbakemelding om et Pilar II krav på 2,5 %. Utover dette har Finansdepartementet vedtatt en økning i motsyklisk kapitalbuffer på 0,5 % til 2,5 % fra og med 1. januar 2020. Styret i banken er tilfreds med kapital-situasjonen. Banken har en ren kjernekapital på 17,4 % etter avsatt utbytte, sammenlignet med 16,6 % ved inngangen til året. Bankens målsetning for ren kjernekapital er satt til minimum 15,7 % som er 0,7 % høyere enn dagens myndighetskrav på 15,0 %. I løpet av 1. halvår 2020 vil banken få oppdatert Pilar II krav. Styret vil komme tilbake med oppdatert mål på kjernekapital i løpet av året.

Bankens utbyttepolitikk er som følger:

Sandnes Sparebank har som mål å forvalte sine samlede ressurser slik at egenkapitalbeveiseierne gis en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning. Årsoverskuddet fordeles mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeveiseierne) og grunnfondskapitalen i samme forhold som deres respektive andel av bankens egenkapital. Sandnes Sparebank legger til grunn at mellom 50 % og 75 % av eierandelskapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at mellom 50 % og 75 % av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver og kundeutbytte. I vurderingen vil det bli lagt vekt på at egenkapitalbeveiseierne andel av samlet egenkapital (eierbrøk) bør holdes stabil. Ved fastsettelse av det samlede utdelingsnivå blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling, eksterne rammebetingelser og konsernets vurderte behov for kjernekapital.

På årlig basis godkjenner bankens forstanderskap en egen fullmakt til styret som gjelder opptak og tilbakekjøp av ansvarlig lånekapital. Denne fullmakten videreføres fra styret til administrasjonen.

Styret har i tillegg fullmakt fra forstanderskapet til å gjøre kapitalutvidelser på egenkapital på inntil 10 % av utestående eierandelskapital. Forstanderskapet har gitt styret fullmakt til å forhøye bankens registrerte eierandelskapital med inntil 230 millioner kroner ved en eller flere emisjoner. Fullmakten løper i 2 år, og er betinget av godkjenning i Finanstilsynet.

Likebehandling av egenkapitalbeveiseierne og transaksjoner med nærstående

Sandnes Sparebank har én egenkapitalbevisklasse. Egenkapitalbeveiseierne sikres lik behandling og samme vilkår for innflytelse i banken. Sandnes Sparebank avholder kvartalsvis resultatpresentasjoner hvor også bankens egenkapitalbeveiseiere har mulighet til å stille.

Bankens egenkapitalbevisbrøk utgjør 65,4 % ved utgangen av 2019, mot 65,3 % i 2018. Bankens 20 største eiere representerer 58,42 % av egenkapitalbeviskapitalen.

Styreinstruksen inneholder klare bestemmelser knyttet til etikk og habilitet. Bankens etiske retningslinjer omfatter så vel tillitsvalgte som ansatte, og gir føringer blant annet knyttet til representasjon, fordeler/gaver og taushetsplikt. Alle transaksjoner med nærstående skjer etter prinsippet om armlengdes avstand.

I styreinstruksen er det tatt inn bestemmelser som understreker styremedlemmenes aktsomhetsplikt knyttet til etisk adferd, habilitet og integritet. Et styremedlem eller administrerende direktør må ikke delta i behandling eller avgjørelse av spørsmål som er av særlig betydning for egen del, eller noen nærstående, slik at vedkommende må anses å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken.

For nærmere informasjon om transaksjoner med nærstående parter, se [note 44](#).

Fri omsettelighet

Det er ikke vedtektsfestet noen form for omsetningsbegrensninger.

Forstanderskap

Forstanderskapet er bankens øverste organ og fører tilsyn med styrets forvaltning av banken. Forstanderskapet fastsetter bankens vedtekter, vedtar regnskapet og velger medlemmene til bankens styre, valgkomité, samt velger ekstern revisor.

Forstanderskapet fordeler også det beløpet, som etter finansforetaksloven § 10-7 kan brukes til allmennyttige formål, i tillegg til å vedta opptak av ansvarlig lånekapital.

Før møter i forstanderskapet skal banken gi medlemmene skriftlig innkalling med minst 21 dagers varsel, jfr. finansforetaksloven § 8-3 og asal. § 5-11. Forstanderskapet kan ikke treffe beslutning i andre saker enn de som er bestemt angitt i innkallingen.

Forstanderskapet har 40 medlemmer og 11 varamedlemmer med følgende representasjon: Egenkapitalbevisiere: 15 medlemmer med 4 varamedlemmer. Sandnes kommunestyre: 5 medlemmer med 2 varamedlemmer Innskyterne: 10 medlemmer med 3 varamedlemmer og Ansatte: 10 medlemmer med 3 varamedlemmer.

Protokoller fra møter i forstanderskapet er publisert på www.sandnes-sparebank.no/investor-relations.

Valgkomité

Bankens valgkomité er vedtektsfestet sammen med gjeldende retningslinjer for hvordan den skal fungere. Forstanderskapet velger medlemmene til valgkomiteen blant forstanderskapets medlemmer. Valgkomiteen består av fire medlemmer, hvor egenkapitalbevisiere, innskyterne, offentlig valgte og ansatte er representert med ett medlem hver. Fra hver gruppe velges ett personlig varamedlem. Valget gjelder for to år om gangen.

Valgkomiteen skal forberede valg av leder og nestleder i forstanderskapet, leder og nestleder i styret, øvrige medlemmer i styret unntatt de ansattes representanter, samt leder, øvrige medlemmer og varamedlemmer i valgkomiteen. For det styremedlem med varamedlem som skal velges blant de ansatte, er det oppnevnt et eget valgstyre med ansvar for valg av de ansattes representanter til styret og forstanderskapet.

Valgkomiteen forbereder også egenkapitalbevisierens og innskytternes valg av medlemmer og varamedlemmer

til forstanderskapet. I sitt arbeid skal valgkomiteen ta hensyn til at forstanderskap, kontrollkomité, valgkomité og styret har den nødvendige kompetanse, og at begge kjønn er godt representert.

Styret, sammensetning og uavhengighet

Styret velges av forstanderskapet og består normalt av 8 medlemmer, hvorav to medlemmer er valgt av og blant de ansatte. Administrerende direktør er ikke medlem av styret. Bankens styre anses å ivareta gjeldende krav til uavhengighet, og representerer et bredt mangfold i forhold til bakgrunn og kompetanse. Finanslovgivningen setter rammer med sikte på ulike interessegruppers representasjonsrett. Sandnes Sparebank bestreber størst mulig uavhengighet mellom eiere, styret og administrasjonen.

Samtlige valgte styremedlemmer velges for to år. Medlemmer kan gjenvelges. For å sikre kontinuitet velges halvparten av styrets medlemmer annet hvert år. Per 31. desember 2019 er 4 av styrets 8 faste medlemmer kvinner. Informasjon om bankens styremedlemmer fremkommer i eget kapittel i årsrapporten.

Styrets arbeid

Styret fastsetter bankens mål, strategier og planer. Disse gjennomgås og revideres minimum årlig i henhold til fastsatt styrekalender.

Styret er ansvarlig for ansettelse og eventuelt avskjedigelse av leder for internrevisjonen. Styret er alene også ansvarlig for å ansette og eventuelt avskjedige administrerende direktør. Styret fører tilsyn med den daglige ledelsen av banken.

Styret mottar periodisk rapportering av resultatutvikling, markedsutvikling, ledelses-, personal- og organisasjonsmessig utvikling samt risikoeksponeringen for banken.

Bankens finansielle rapportering gjennomgås og godkjennes av styret.

Styrets medlemmer er definert som primærinnsidere og må forholde seg til bankens reglement når det gjelder erverv av egenkapitalbevis i banken. Dette gjelder også for kjøp av aksjer i visse selskaper som har kundeforhold i banken.

Styrets arbeidsform reguleres av en egen styreinstruks. Styret foretar årlig en egnevaluering av sitt virke med henblikk på arbeidsform, saksbehandling, møtestruktur og prioritering av oppgaver. Styret har normalt 9 møter i året.

Styret har etablert et eget revisjonsutvalg som påser at banken har en forsvarlig selskapsledelse med god og hensiktsmessig organisering og effektive kontrollsystemer. Revisjonsutvalget består av tre styremedlemmer, der minst ett av utvalgets medlemmer har relevant regnskaps- eller revisjonsmessig kompetanse. Revisjonsutvalgets formål, oppgaver og funksjoner er fastsatt i samsvar med lovendringene som følge av implementering av EUs revisjonsdirektiv og anbefaling.

Revisjonsutvalget gjennomgår blant annet bankens finansielle rapportering. I denne forbindelse forelegger administrasjonen vesentlige forhold relatert til bankens kvartalsvise finansielle rapportering, samt poster som er gjenstand for individuelle vurderinger. Som en del av gjennomgangen har utvalget samtaler med ledelsen, bankens administrasjon og ekstern revisor.

Utover å føre tilsyn med prosessen rundt regnskapsavleggelser er revisjonsutvalgets oppgaver blant annet også å påse at konsernet har uavhengig og effektiv intern- og ekstern revisjon, og at risikostyringssystemene fungerer effektivt. Minst en gang i året har utvalget møte med ekstern revisor og internrevisjonen hver for seg uten at noen fra administrasjonen er til stede.

Med bakgrunn i ny forskrift om godtgjørelser innen finanssektoren etablerte banken eget godtgjørelsesutvalg 15. desember 2010. Utvalget er ansvarlig for saksforberedelse i alle saker om godtgjørelsesordninger som skal avgjøres av styret. Utvalget består av 3 styremedlemmer.

Fra og med 2014 har banken med bakgrunn i krav i Kapitalkravforskriften §47.4 etablert et eget Risikoutvalg. Risikoutvalget skal påse at styring og kontroll av risiko i Sandnes Sparebank er av tilfredsstillende høy kvalitet slik at konsernets strategiske mål kan oppnås gjennom forsvarlig forvaltning av konsernets verdier. Utvalget består av 3 styremedlemmer. Fra administrasjonen har direktør for risikostyring møteplikt, mens administrerende direktør og finansdirektør har møterett. Utvalget møtes minimum en gang per år.

Risikostyring og internkontroll

Risikostyring

Effektiv risikostyring er en forutsetning for at banken skal nå sine strategiske målsetninger. Risikostyringen er en integrert del av ledelsens beslutningsprosesser. Banken har etablert en egen uavhengig risikostyringsfunksjon som rapporterer direkte til administrerende direktør. På månedlig basis rapporteres bankens risikoeksponering i forhold til fastsatte rammer og målsetninger til styret.

Bankens risikostyringsfunksjon koordinerer også den kontinuerlige prosessen hvor bankens soliditet vurderes i forhold til bankens risikoeksponering. På årlig basis oppsummeres bankens risikoeksponering og kapitalbehov. Dette gjennomgås i styret og rapporteres til Finanstilsynet.

Ansvarliggjøring

Ansvarliggjøring sikres gjennom tydelig kommunikasjon av strategiske tiltak og fastsatte mål til de ansatte. Dette blir operasjonalisert gjennom klart definerte roller, ansvar og forventninger, der områdelederne holdes ansvarlige for måloppnåelsen innenfor sitt ansvarsområde. Utvikling i risikobildet rapporteres periodisk til administrerende direktør og til styret.

Overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Sandnes Sparebank har utarbeidet etiske retningslinjer. I tillegg er det utarbeidet egen rutine for varsling. Den har som formål å gjøre det enklere for bankens ansatte å ta opp etiske problemstillinger og uønskede hendelser.

Det er utarbeidet interne retningslinjer for egenhandel og behandling av innsideinformasjon. Retningslinjene beskriver lover og regler som gjelder for alle ansatte, vikarer og øvrige tillitsvalgte. De etiske retningslinjene er klart kommunisert i organisasjonen, samt publisert på bankens intranett.

Det er etablert en egen database for uønskede hendelser. Denne databasen administreres av leder for risikostyring.

Banken har organisert all compliance virksomhet i en egen funksjon som er underlagt administrerende direktør. Formålet med denne funksjonen er å kontrollere at både banken og verdipapirforetaket opererer i henhold til gjeldende regelverk.

Internrevisjon

Sandnes Sparebank har etablert en internrevisjonsfunksjon. Banken har fra 2019 brukt KPMG som internrevisor. Leve- ransen omfatter morbanken, datterselskap underlagt intern- kontrollforskriften, samt andre vesentlige datterselskaper.

Hovedoppgaven til internrevisjonen er å vurdere om den etablerte internkontrollen fungerer som forutsatt. I tillegg skal internrevisjonen bidra til å forbedre bankens risiko- styring og interne kontroll.

Det utarbeides årlig en internrevisjonsplan basert på intern- revisjonens risikovurderinger og samtaler med ledelsen, eksterntrevisor og revisjonsutvalget/styret. Styret vedtar årsplan og budsjett for internrevisjonen. For hvert intern- revisjonsprosjekt utarbeides det revisjonsrapporter med forslag til forbedringstiltak som presenteres for ansvarlig leder og konsernets ledelse. Et sammendrag av rapportene, inkludert anbefalinger med høy prioritet, presenteres for revi- sjonsutvalget. Samtlige rapporter er tilgjengelige for styret og revisjonsutvalget gjennom Admincontrol. Status på tidlig- ere anbefalinger følges opp av internrevisjonen, og inngår i den faste rapporteringen til revisjonsutvalget og styret.

Internrevisjonen foretar ingen finansiell revisjon.

Godtgjørelse til styret

Medlemmene av styret mottar en årlig kompensasjon som fastsettes av bankens forstanderskap. Styremedlemmene kan velge å motta inntil 50% av fastsatt styrehonorar i bankens egenkapitalbevis. Bevisene tildeles kvartalsvis etter markeds- pris. Det utbetales ikke honorar i tillegg til dette. Informasjon om kompensasjon og lån til styrets medlemmer fremgår hvert år av noter til årsregnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Godtgjørelse til administrerende direktør fastsettes av styret, som igjen i samarbeid fastsetter retningslinjer for avløn- ning av øvrige ledende ansatte i banken. Bankens bonus- og godtgjørelsesordning tilfredsstiller kravene i Forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner. Det er ikke etablert opsjonsordninger eller lignende. Prinsipper for avlønning av ledende ansatte, samt informasjon om faktisk kompensasjon og lån til disse personene, fremgår hvert år av noter til årsregnskapet.

Informasjon og kommunikasjon

Sandnes Sparebank tilstreber å gi lik, tidsrettet og relevant informasjon til alle interessenter. Økonomiske resultater offentliggjøres via Oslo Børs og presenteres for investorer, analytikere og presse hvert kvartal. Informasjonen legges også ut på bankens hjemmesider. Det avholdes regel- messige presentasjoner overfor internasjonale samarbeids- partnere og långivere. Alle kvartalsrapporter, pressemel- dinger og presentasjoner offentliggjøres fortløpende på www.sandnes-sparebank.no/investor-relations.

Selskapsovertakelse

Sandnes Sparebank er en selveiende institusjon som ikke kan bli gjenstand for direkte oppkjøp i henhold til dagens lovverk. Ved oppkjøp fra bankens side prioriteres det høyt å ivareta alle interessenter på best mulig måte, herunder likebehandling av aksjonærer/eiere. Det vil tilstrebes at eventuelle overtakelser skal ha minst mulig negativ inn- virkning på bankens daglige virksomhet.

Ekstern revisor

Ekstern revisor skal vurdere om opplysninger i årsrapporten om årsregnskapet, bankens regnskapsprinsipper, håndtering av risikoområder, forutsetningen om fortsatt drift og forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap, er i samsvar med lover og forskrifter. Videre skal ekstern revisor vurdere om formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll. Ekstern revisor velges av forstanderskapet.

Ekstern revisor avgir beretning til forstanderskapet om disse forholdene.

Investorinformasjon

Egenkapitalbeviset

Avkastning og utbyttepolitikk

Sandnes Sparebank har som mål å forvalte sine samlede ressurser slik at egenkapitalbeviserne gis en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning. Årsoverskuddet fordeles mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen i samme forhold som deres respektive andel av bankens egenkapital. Sandnes Sparebank legger til grunn at mellom 50 % og 75 % av eierandelskapitalens andel av overskuddet utbetales

som utbytte, og tilsvarende at mellom 50 % og 75 % av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver og kundeutbytte. I vurderingen vil det bli lagt vekt på at egenkapitalbevisernes andel av samlet egenkapital (eierbrøk) bør holdes stabil. Ved fastsettelse av det samlede utdelingsnivå blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling, eksterne rammebetingelser og konsernets vurderte behov for kjernekapital.

Historisk utvikling i egenkapitalbeviskapitalen siden børsnotering i 1995

År	Type endring	Tegningskurs	Antall	Pålydende	Egenkapitalbeviskapital (tusen kroner)
1995	Grunnfondsemisjon (børsnotering)	110,00	1 300 000	100	130 000
1997	Fortrinnsrettet emisjon (eiere)	130,00	1 300 000	100	260 000
2001	Rettet emisjon (ansatte)	102,13	50 000	100	265 000
2001	Fortrinnsrettet emisjon (eiere)	110,00	1 250 000	100	390 000
2003	Fortrinnsrettet emisjon (eiere)	125,00	1 300 000	100	520 000
2007	Fortrinnsrettet emisjon (eiere)	166,00	1 500 000	100	670 000
2008	Utbytteemisjon	115,00	405 811	100	710 581
2016	Endring pålydende		7 105 811	10	71 058
2016	Fortrinnsrettet emisjon	22,00	15 909 091	10	230 149

Kursutvikling i SADG i 2019

Per 31. desember 2019 var kursen på SADG 67,0 kroner (siste omsatt kurs hos OSE). Styret har foreslått å betale 135,8 millioner kroner i utbytte for 2019, tilsvarende 5,9 kroner per egenkapitalbevis. Sammenlignet med børskurs 31.12.2018

har Sandnes Sparebank gitt en avkastning på 31 %, inkludert utbytte. Dette er en litt sterkere utvikling enn Egenkapitalindeksen på Oslo Børs (OSEEX), som har hatt en positiv kursutvikling på 24,6 % gjennom 2019.

SADG versus Egenkapitalbevisindeksen OSE

De 20 største eierne kontrollerte per 31. desember 2019 58,42 % av egenkapitalbeviskapitalen. Dette er en økning fra 56,2 % per 31. desember 2018. Ved utgangen av 2019 var det totalt 2 609 egenkapitalbevisiere.

De 20 største egenkapitalbevisiere per 31.12.2019

		Antall	Andel i %
1.	Sparebank 1 SR-Bank C/O SR-Investering	3.485.009	15,14
2.	Merrill Lynch	2.100.533	9,13
3.	AS Clipper	1.088.738	4,73
4.	VPF EIKA Egenkapital C/O Eika Kapitalforvaltning	970.701	4,22
5.	Espedal & Co AS	886.861	3,85
6.	Holmen Spesialfond	850.000	3,69
7.	Wenaasgruppen AS	650.000	2,82
8.	Salt Value AS	605.000	2,63
9.	Skagenkaien Investering AS	500.000	2,17
10.	Bergen Kommunale Pensjonkasse	400.000	1,74
11.	Nordhaug Invest AS	274.957	1,19
12.	Meteva AS	261.881	1,14
13.	Kristian Falnes AS	260.000	1,13
14.	Hausta Investor AS	200.000	0,87
14.	Innovemus AS V/Oskar Bakkevig	185.000	0,80
16.	Barque AS	159.651	0,69
17.	Tirna Holding AS	156.255	0,68
18.	Velde Holding AS	154.353	0,67
19.	Verdipapirfondet Nordea Avkastning	129.119	0,56
20.	Inge Steenslands Stiftelse	127.304	0,55
=	20 største eiere	13.445.362	58,42
+	Øvrige eiere	9.569.540	41,58
=	Totale egenkapitalbevis	23.014.902	100,00

Utbytte og egenkapitalbevisbrøk

For 2019 er det vedtatt et utbytte på kr 5,9 per egenkapitalbevis, og tilsvarende utbetaling til grunnfondskapitalen. Utbyttet tilsvarer 75 % av årets resultat. Banken utbetaler kundeutbytte i 2020, basert på 2019 årsresultat. Formålet med kundeutbytte er å gi deler av overskuddet til banken tilbake til kundene. I 2019 ble det utbetalt 53 millioner

kroner i kundeutbytte. Som en konsekvens av økt overskudd 2019 øker også kundeutbyttet. Styret anbefaler et kundeutbytte for 2019 på 61 millioner kroner. Kundeutbytte bidrar også til at egenkapitalbevisbrøken holdes stabil. Egenkapitalbevisbrøken er 65,4% ved utgangen av 2019, opp fra 65,3% ved årsslutt 2018.

Likviditet

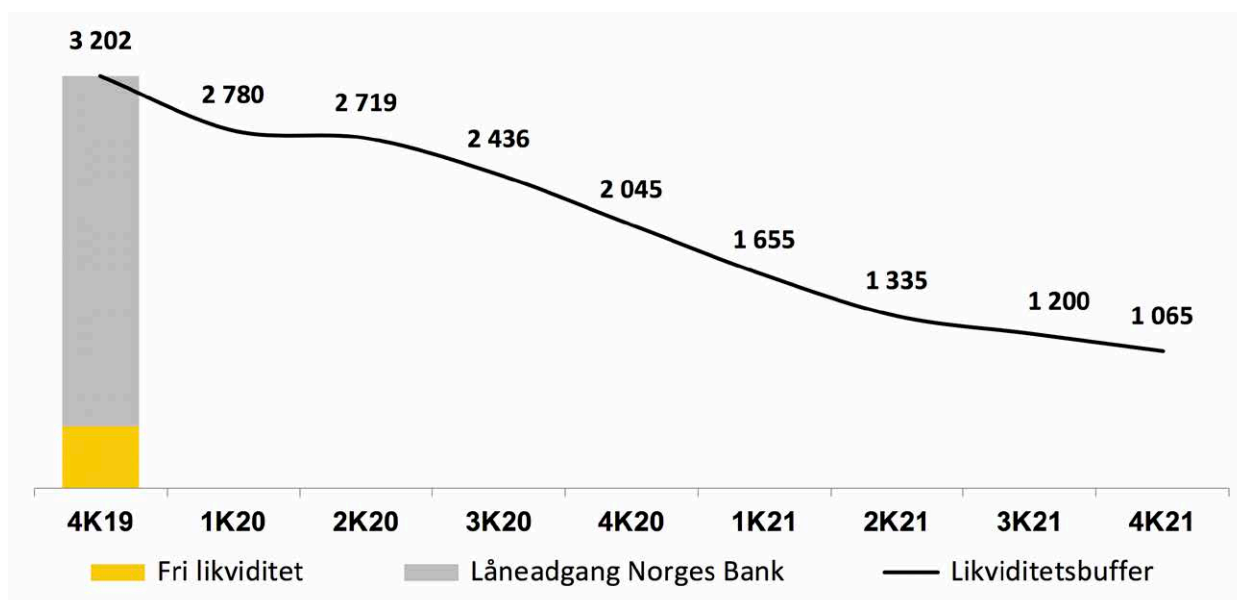
Bankens likviditetssituasjon er god. Banken har et akseptabelt behov for refinansiering i 2020. Etablering av SSB Boligkreditt AS har gjort det mulig for konsernet Sandnes Sparebank å utstede Obligasjoner med Fortrinnsrett (OMF), og på den måten redusere konsernets likviditetsrisiko. Obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av SSB Boligkreditt AS har AAA-rating fra Scope Ratings. AAA er den beste oppnåelige kredittratingen Scope kan gi.

Netto utlån i SSB Boligkreditt utgjør et volum på 7,9 milliarder kroner, hvilket er en økning på 0,5 milliarder kroner siste 12 måneder. SSB Boligkreditt AS hadde per 31.12.2019 netto utestående obligasjoner med fortrinnsrett på

7,4 milliarder kroner. Banken anses godt diversifisert både mht. finansieringskilder og løpetider. Banken har en likviditetsportefølje (eksklusiv kontanter) på 4,1 (3,8) milliarder kroner ved utgangen av året. Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt nivå.

Styret har i bankens likviditetsstrategi fastsatt ramme som sier at banken til enhver tid skal ha en beholdning av strategisk likviditet som muliggjør drift i minst 15 måneder uten tilførsel av likviditet i en normal driftssituasjon. Tilgjengelig likviditet per 31. desember 2019 sikrer drift i over 24 måneder uten tilførsel av likviditet.

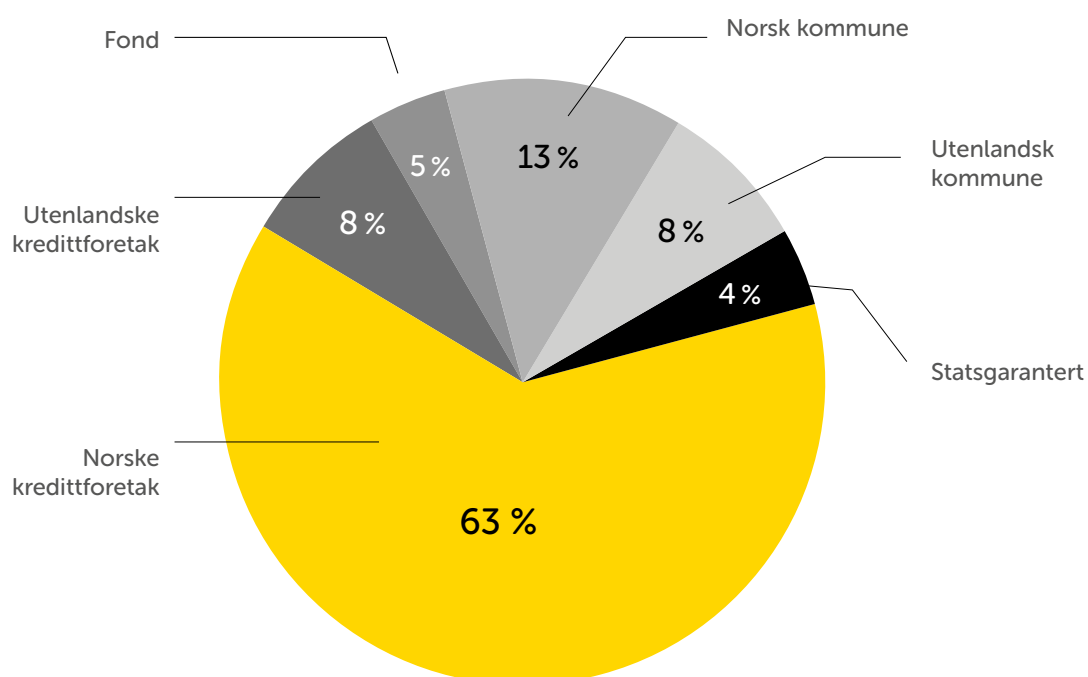
Refinansieringsbehov

Obligasjonsporteføljen

Banken klassifiserer hele obligasjonsporteføljen til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Porteføljen benyttes som en likviditetsplassering.

Sammensetning likviditetsportefølje

Informasjon til markedet

Banken ønsker å føre en åpen informasjonspolitikk med det formål å gi egenkapitalbeveiseierne og verdipapirmarkedet samtidig, korrekt og relevant informasjon om bankens økonomiske utvikling. Bankens utarbeider kvartalsvise delårsrapporter.

Alle børsmeldinger er tilgjengelig på bankens hjemmesider www.sandnes-sparebank.no/investor-relations.

Alternativt finnes informasjon vedrørende kapitalforhold på hjemmesiden til Oslo Børs www.ose.no. Tickerkoden for egenkapitalbeviset på Oslo Børs er SADG.

Banken avholder resultatpresentasjoner i Oslo i etterkant av publiseringen av kvartalsvise regnskapsrapporter.

Finanskalender 2020

Kvartalsrapport Q1 2020	13. mai
Halvårsrapport 2019	13. august
Kvartalsrapport Q3 2020	05. november

A close-up photograph of a sunflower head. The center is a dense, fuzzy green structure, likely the developing seed head, surrounded by a ring of yellow, pointed structures. The petals are bright yellow and visible at the bottom. The text "STYRETS BERETNING" is overlaid in white, uppercase letters across the green center.

STYRETS BERETNING

Styrets beretning 2019

Virksomhetens art

Sandnes Sparebank er en selvstendig sparebank og medlem av EIK Alliansen med hovedkontor i sentrum av Sandnes kommune. Banken tilbyr et bredt spekter av bank- og investeringsprodukter til person- og næringslivsmarkedet. Konsernet driver også eiendomsmegling gjennom datterselskapet Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS.

Konsernets virksomhet består av morbanken og det heleide datterselskapet SSB Boligkreditt AS. I tillegg eies 60 % av Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS. Regnskapene til ovennevnte selskaper konsolideres fullt ut i konsernregnskapet til Sandnes Sparebank.

Styret anser bankens soliditets- og likviditetsnivå som tilfredsstillende. I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene for fortsatt drift er til stede, og dette er lagt til grunn ved avleggelsen av regnskapet. Sandnes Sparebank utarbeider både konsernregnskapet og morbankregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) godkjent av EU. Regnskapsprinsippene som er lagt til grunn er beskrevet i [note 2](#) til årsregnskapet.

Markedsforhold

Lokale forhold – Rogaland

Lokalt i Rogaland har de fleste økonomiske indikatorer vært i en stabil positiv utvikling siden 2016. Det har vært en jevn vekst i både investering, produksjon og sysselsetning. Den positive utviklingen fortsatte gjennom 2019, men utviklingen har vært noe dempet mot slutten av året. Økonomien hadde ved utgangen av året en høy utnyttelsesgrad. Leverandørindustrien har styrket sin konkurransekraft med lavere kostnader og økt grad av digitalisering, samtidig som flere bedrifter har et økt fokus på diversifisering. Høy kompetanse, høy kvalitet og teknologisk nivå, i sammen med en svak krone gjør eksportrettet industri i regionen konkurransedyktig.

NAV meldte om en stabil lav arbeidsledighet i regionen ved utgangen av 2019. Registrert arbeidsledighet i Rogaland har gått jevnt nedover flere år og var ved utgangen av året på 2,2 %.

Boligprisutviklingen i regionen har over flere år vært stabil, målt i nominelle kroner. Korrigeret for inflasjon har det vært fallende boligpriser siden 2014. I 2019 isolert falt boligprisene med 2,8 % i regionen. Et høyt aktivitets- og sysselsetningsnivå i regionen de siste årene, har medført god etterspørsel etter boliger. De siste årene er nybyggsaktivitet i regionen økt, særlig innenfor kategorien leilighetsbygg. Tilbudsoverflod har vært større enn etterspørselen, noe som har vært med på å skape et negativt prispress på boliger.

I løpet av 2019 har Norges Bank økt styringsrenten tre ganger fra 0,75 % til 1,5 %. Renteøkningene har vært godt kommunisert og generelt har bankens kunder tilpasset seg et høyere rentenivå. Boligprisene lokalt er på et moderat nivå, og sett i sammenheng med et godt arbeidsmarked er rentebetjeningsevnen god.

Innen næringseiendom har det vært en stabil utvikling i 2019. Det er fortsatt ubalanse mellom tilbud og etterspørsel, særlig innen kontorlokaler. I Sandnes var det ved utgangen av året en stabil lav ledighet på 3,9 %, mens i Stavanger sentrum er det økt ledighet til cirka 10 %, som følge av flere ferdigstilte nybygg. På Forus som har en høy tetthet av oljerelatert virksomhet har det vært stabil ledig areal på cirka 10 %. Leieprisene har vært stabile gjennom 2019, men varierer en del fra område til område.

Se for øvrig avsnitt om hendelser etter balansedagen.

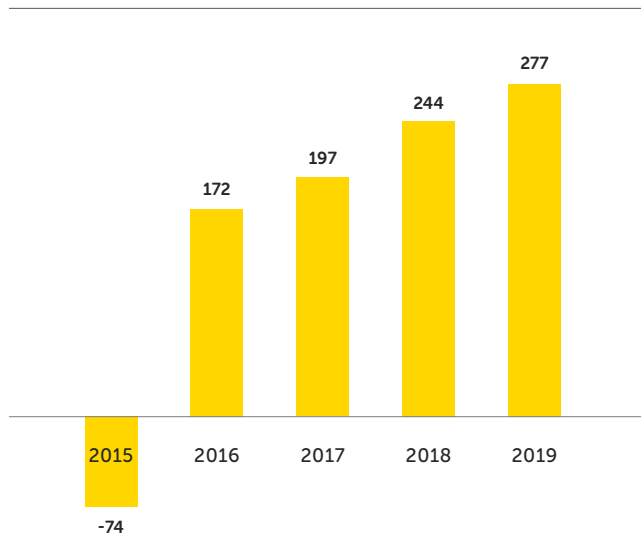
Resultatutvikling

Tallstørrelser i parentes gjelder tilsvarende periode i 2018. Med mindre annet er spesifisert, omtales konsernet.

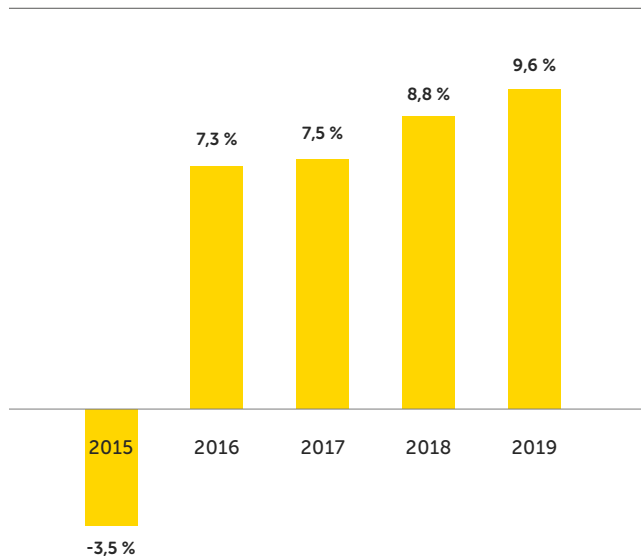
Resultat etter skatt ble for året ble 277,1 millioner kroner, sammenlignet med 244,4 millioner kroner for 2018. Økningen er i hovedsak forklart med høyere rentenetto og andre driftsinntekter, samt lavere nedskrivninger og tap på utlån.

ÅRLIG UTVIKLING I RESULTAT ETTER SKATT OG EGENKAPITALAVKASTNING

RESULTAT ETTER SKATT, SISTE 5 ÅR

EGENKAPITALAVKASTNING ETTER SKATT, SISTE 5 ÅR

Resultat før skatt ble 333,4 millioner kroner for 2019. Dette er en økning på 33,8 millioner kroner sammenlignet med 2018. Totalresultatet ble 263,2 millioner kroner, mot 258,9 millioner kroner for 2018.

Egenkapitalavkastningen etter skatt for året ble 9,6 %, sammenlignet med 8,8 % for 2018. Egenkapitalavkastning etter skatt, inkludert renter på hybridkapital, ble 9,4 % for 2019, sammenlignet med 8,7 % for 2018.

Netto renteinntekter

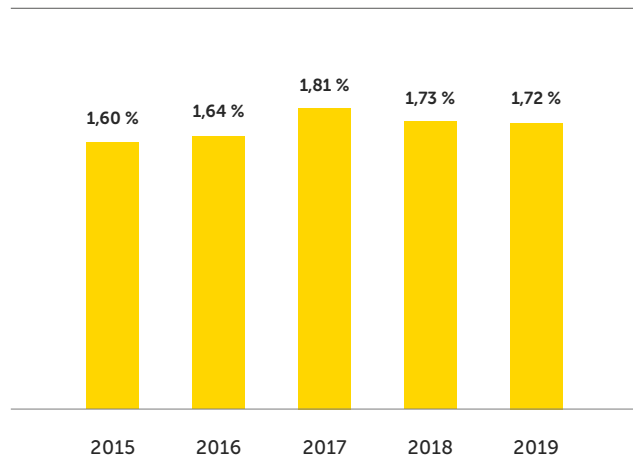
Konsernets netto renteinntekter ble 475,8 (462,0) millioner kroner for 2019. Rentemarginen var 1,72 % for 2019, sammenlignet med 1,73 % i 2018.

For året under ett er bankens rentemargin tilnærmet identisk med fjoråret.

Banken opplevde i første halvår et betydelig fall i rentemarginen. Fallet i rentemargin skyldes primært høyere Nibor rente i 2019 enn tilsvarende periode i 2018 som ga høyere finansieringskostnader for banken. Dette sett i sammenheng med sterk konkurranse i bankmarkedet lokalt medførte press på rentemarginen.

I etterkant av Norges Bank sine rentehevinger gjennom 2019 har banken justert utlåns- og innskuddsrentene ut mot kundene. I kombinasjon med en flatere Nibor utvikling styrket banken rentemarginen i andre halvår 2019. Økt utlånsvolum i perioden påvirker også rentenettoen positivt. Banken er godt fornøyd med den positive utviklingen i rentemarginen i andre halvår 2019.

NETTO RENTEMARGIN, SISTE 5 ÅR

Andre driftsinntekter

Totale andre driftsinntekter utgjorde 140,6 millioner kroner for 2019. Dette er en økning på 18,0 millioner kroner sammenlignet med 2018.

Netto provisjonsinntekter utgjorde 48,6 millioner kroner, hvilket er 0,7 millioner kroner lavere sammenlignet med 2018. Det har vært en økning i provisjonsinntekter innen salg av forsikringstjenester og spareprodukter. Dette motvirkes av lavere netto gebyrinntekter og garantiprovisjoner.

Netto avkastning på finansielle investeringer var 14,4 millioner kroner for 2019. Avkastningen kommer primært fra en positiv verdiutvikling i aksjeporteføljen. For 2018 var avkastningen 14,1 millioner kroner - inkludert ekstraordinær aksjegevinst på 18,3 millioner knyttet til VIPPS AS fusjon.

Konsernet har i 2019 kjøpt tilbake og nedkvittert eksisterende obligasjonsgjeld i forbindelse med større refinansieringer og forlengelse av forfallsprofilen på bankens obligasjonsgjeld. Tilbakekjøpene ble gjort til en total overkurs på 6,0 millioner kroner som medførte en like stor negativ effekt på netto avkastning finansielle investeringer.

Utbytte utgjorde 46,1 millioner kroner for 2019, sammenlignet med 30,3 millioner kroner for 2018. Økningen skyldes i hovedsak økt utbytte fra Eika Gruppen AS på 42,5 millioner kroner, sammenlignet med 29,1 millioner kroner i 2018.

Øvrige driftsinntekter var 2,6 millioner kroner høyere sammenlignet med 2018. Økningen skyldes blant annet høyere inntekter fra eiendomsmeglingstjenester i datterselskapet Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS.

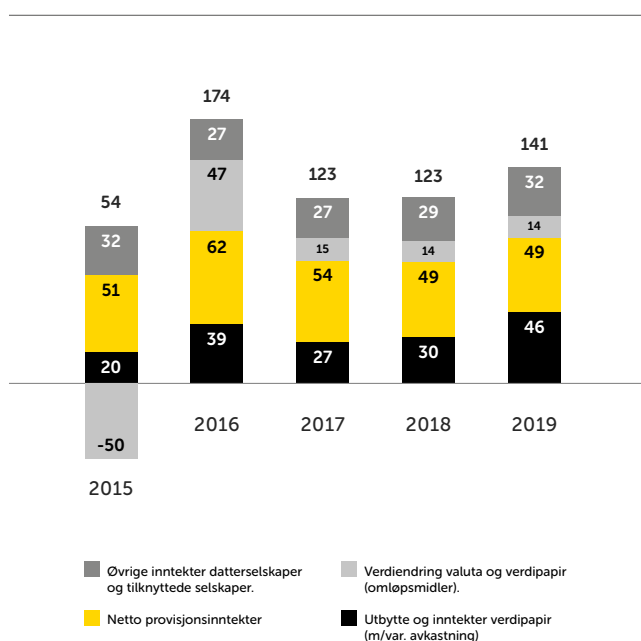
Andre driftsinntekter må påregnes å være volatile fra kvartal til kvartal som følge av sesong- og markedssvingninger.

Driftskostnader

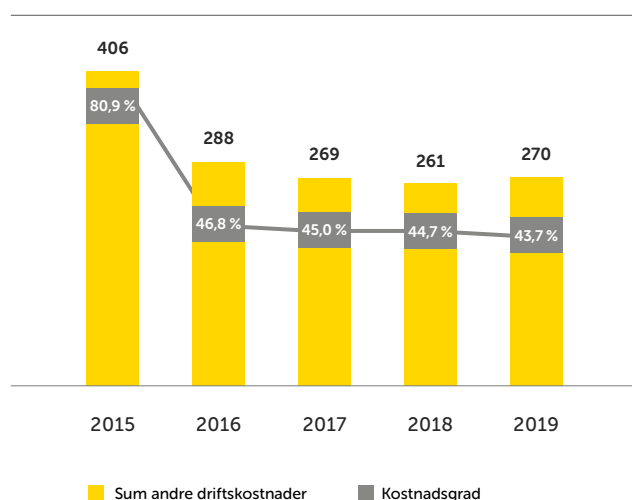
Konsernets driftskostnader utgjorde 269,5 millioner kroner for 2019. Dette er en økning på 8,4 millioner kroner sammenlignet med 2018. Dette skyldes primært økte personalkostnader som følge av et ordinært lønnsoppgjør, kostnader forbundet med avvikling av bankens rådgiverkontor i Oslo og økte lønnskostnader i Aktiv Eiendomsmegling Jæren. I tillegg opplever banken økte kostnader knyttet til digitalisering og økte kostnader forbundet med bankens antihvitvask arbeid. Overgang til IFRS 16 har medført at bankens husleiekostnader nå presenteres som avskrivninger og rentekostnader i stedet for andre driftskostnader som tidligere.

Kostnader målt i prosent av inntektene utgjorde 43,7 % for konsernet for 2019. Dette er en reduksjon fra 44,7 % for 2018. Totale kostnader i prosent av forvaltningskapitalen var 1,0 % både i 2019 og 2018.

ANDRE INNTEKTER, SISTE 5 ÅR

ANDRE DRIFTSKOSTNADER, SISTE 5 ÅR

Tap og mislighold

Tap og nedskrivninger på utlån og garantier ble bokført med 13,5 (23,7) millioner kroner for 2019. Årsaken til nedgangen skyldes i hovedsak generell bedring i markedsforholdene, lavere risiko og lavere mislighold i bankens utlånsportefølje. Det er jobbet betydelig de siste årene for å redusere omfanget av misligholdte, og tapsutsatte engasjementer samt å bedre kvaliteten på utlånsporteføljen.

Per utgangen av 2019 utgjør totale tapsavsetninger på utlån og garantier 146,9 (242,5) millioner kroner, hvorav tapsavsetninger fordeler seg med 34,1 (41,5) millioner kroner for personmarkedet og 112,8 (201,0) millioner kroner for bedriftsmarkedet.

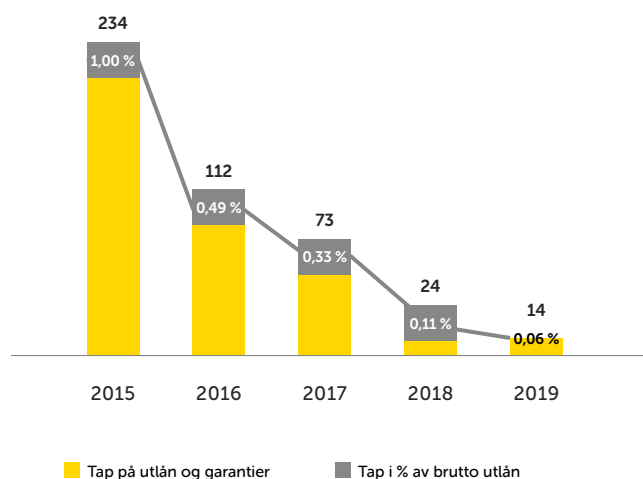
Steg 3 nedskrivninger (individuelle nedskrivninger) på utlån og garantier utgjør 80,3 millioner kroner ved utgangen av

2019, en nedgang på 76,4 millioner kroner siste 12 måneder. Steg 1 og 2 nedskrivninger (statistiske nedskrivninger) utgjør 66,6 millioner kroner ved utgangen av 2019, en nedgang på 19,1 millioner kroner siste 12 måneder.

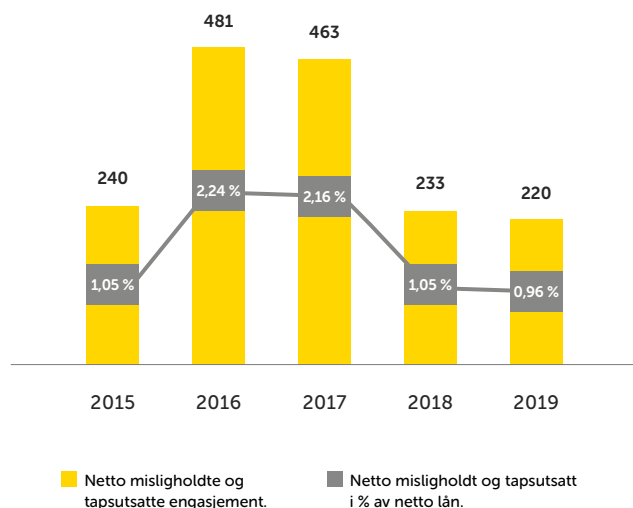
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement, som er individuelt nedskrevet, utgjorde 220,1 (233,4) millioner kroner per 31.12.2019, tilsvarende 0,96 % (1,05 %) av konsernets netto utlån. Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement fordeler seg med 107,4 (73,5) millioner kroner for personmarkedet og 112,7 (159,9) millioner kroner for bedriftsmarkedet.

Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager utgjør 143,6 millioner kroner per 31.12.2019 sammenlignet med 151,4 millioner kroner per 31.12.2018.

TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER, SISTE 5 ÅR

NETTO MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENT, SISTE 5 ÅR

Balanseutvikling

Konsernets forvaltningskapital var 28,2 (27,2) milliarder kroner ved utgangen av 2019. Dette tilsvarer en økning på 3,5 % sammenlignet med utgangen av 2018 og skyldes i hovedsak utlansvekst.

Ved utgangen av 2019 utgjorde brutto utlån til kunder 23,0 (22,4) milliarder kroner. De siste 12 måneder har brutto utlansvekst for konsernet vært 2,5 %, hvorav utlansvekst i personmarkedet utgjorde 6,0 % og utlansvekst i bedriftsmarkedet utgjorde -4,5 %. Innen personmarkedssegmentet har banken både i 2018 og 2019 økt sine markedsandeler. For bedriftsmarkedet har det i henhold til vedtatt strategi blitt gjennomført en rekke tiltak for å forbedre porteføljekvaliteten. Det er en sunn og lønnsom vekst innen segmentet for små og mellomstore bedrifter samtidig som andelen store engasjement og risikoutsatte engasjementer er redusert. Det har også vært en bevist satsning på diversifisering i ulike sektorer, med blant annet en økning innen landbruk.

I 2019 er det foretatt avslutning og konstateringer av en del tidligere tapsførte engasjementer.

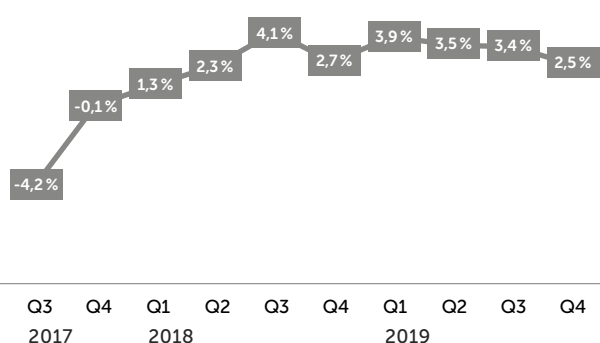
Banken opplever positiv utvikling i kundetilfredshet i begge segmenter som er en viktig bidragsyter til bankens utlansvekst og lønnsomhetsvekst de siste årene.

Personmarkedsandelen av utlån er ved utgangen av 2019 på 70 % (68 %).

Ved utgangen av 2019 utgjorde innskuddsvolumet 11,8 (11,3) milliarder kroner. Innskudd fra kunder har de siste 12 månedene økt med 5,2 %, hvorav innskuddsvekst i personmarkedet utgjorde 2,9 % og innskuddsvekst i bedriftsmarkedet utgjorde 4,3 %. Konsernets innskuddsdekning er ved utgangen av 2019 på 51,7 % (50,7 %).

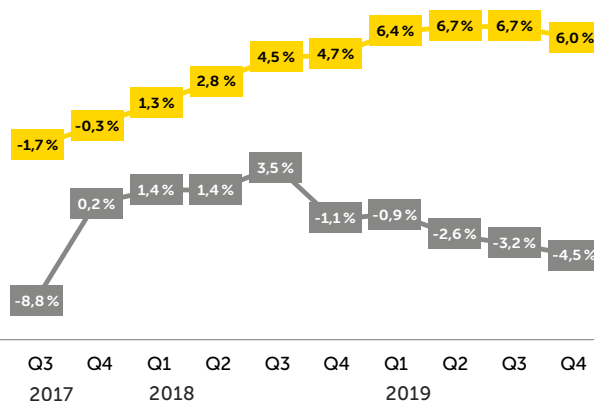
BRUTTO UTLANSVEKST KONSERN (12 MND)

■ Konsernet

BRUTTO UTLANSVEKST DIVISJONSFORDELT (12 MND)

■ Personmarked ■ Bedriftsmarked

Soliditet

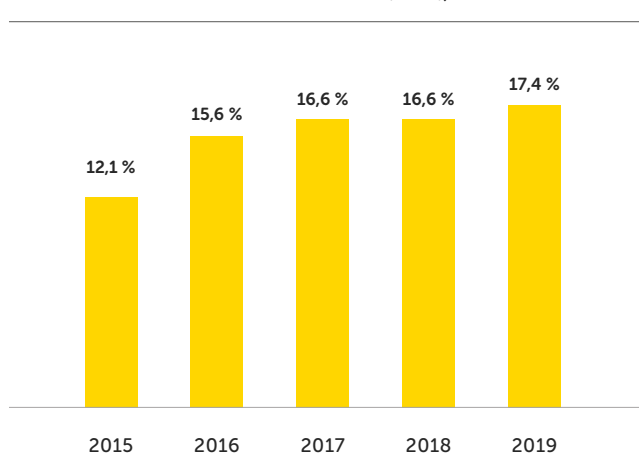
Konsernets kapitaldekning ved utgangen av året ligger over de regulatoriske kapitalkravene og intern minimumsmålsetting for ren kjernekapital. Motsyklisk kapitalbuffer ble endret fra 2,0% til 2,5% per 31.12.19. Bankens regulatoriske minstekrav til kjernekapital er 15,0% per 31.12.19. Banken forventer oppdatert Pilar-2 krav i løpet av første halvår 2020.

Fra 31.12.19 er det innført kapitalvektingsrabatt for små og mellomstore bedrifter, samt at definisjonen av massemarkedsengasjementer er endret. Dette reduserer beregningsgrunnlaget, som medfører at bankens kjernekapital økes med 0,6 %.

Konsernet har per 31.12.2019 en ren kjernekapitaldekning på 17,4 %, som er en oppgang fra 16,6 % per 31.12.2018. Økningen i ren kjernekapital skyldes primært innføring av SMB rabatt, nedvekting av engasjementer i bankens massemarkedsportefølje som følge av lettelse i massemarkedsdefinisjonen samt tilbakeholdt overskudd i 2019.

Uvektet kjernekapitalandel («Leverage ratio») utgjør 9,25 % per 31.12.2019, sammenlignet med 9,4 % per 31.12.2018.

REN KJERNEKAPITALDEKNING (CET1), SISTE 5 ÅR

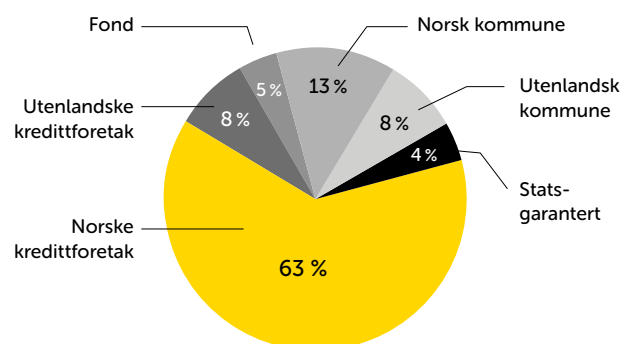

Likviditet og finansiering

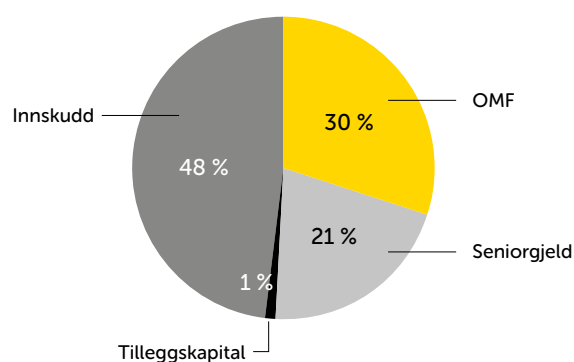
Bankens likviditetssituasjon anses tilfredsstillende. Banken har en likviditetsportefølje (eksklusiv kontanter) på 3,8 (3,7) milliarder kroner ved utgangen av året. Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt nivå.

Netto utlån i SSB Boligkreditt utgjør et volum på 7,9 milliarder kroner, hvilket er en økning på 0,5 milliarder kroner siste 12 måneder. SBB Boligkreditt AS hadde per 31.12.2019 netto utestående obligasjoner med fortrinnsrett på 7,4 (6,8) milliarder kroner. Banken anses godt diversifisert både mht. finansieringskilder og løpetider.

SAMMENSETNING LIKVIDITETSPORTEFØLJE

FINANSIERINGSKILDER

Datterselskaper

Samlet resultat for bankens datterselskaper – før konserninterne eliminerings – ble 32,1 (39,5) millioner kroner etter skatt for 2019.

SSB Boligkreditt AS er etablert som et ledd i konsernets langsiktige finansieringsstrategi og kredittforetakets hovedmålsetting er å utstede obligasjoner med fortrinnsrett i markedet. Resultat etter skatt for selskapet ble 31,7 (38,7) millioner kroner for 2019.

Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS tilbyr tjenester innen eiendomsomsetning til både personkunder og næringsliv. Resultat etter skatt for selskapet ble 0,4 (0,8) millioner kroner for 2019.

Risikostyring

Finansiell virksomhet innebærer behov for styring og forvaltning av risiko. God risikostyring er strategisk viktig for konsernets verdiskapning. Kombinasjonen risikostyring og intern kontroll bidrar til effektiv drift, tilfredsstillende håndtering av vesentlig risiko, samt sikkerhet for intern og ekstern rapportering av høy kvalitet. I tillegg påser risikostyring og internkontroll av høy kvalitet at konsernet opererer i samsvar med relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer for virksomheten. Inkludert i interne retningslinjer er også konsernets verdigrunnlag og etiske rammeverk.

Sandnes Sparebank har som mål å opprettholde en lav til moderat risikoprofil, samt å ha en høy kvalitet i sin risikooppfølging. Ønsket risikoprofil vurderes ut fra bankens interne soliditetsmål og avkastningsmål. Løpende oppfølging av risiko skal redusere sannsynligheten for at enkelthendelser i alvorlig grad skal kunne skade banken økonomisk.

En sentral del i bankens risikostyring er konsernets egen-vurdering av kapitalbehov, ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process. I denne prosessen foretas det vurderinger av risiko som banken er eksponert mot med tilhørende vurdering av styring og kontroll. Basert på denne vurderingen foretas det en beregning av kapitalbehovet for å dekke disse risikoene. Vurderingene oppsummeres minst årlig i rapport som oversendes Finanstilsynet. For å påse at bankens ICAAP er av tilfredsstillende kvalitet foretar bankens internrevisjon en årlig gjennomgang av prosessen. Denne rapporten blir også sendt til Finanstilsynet.

Kredittrisiko

Konsernet har en moderat kredittrisiko. Kredittrisikoen for løpende ordinære engasjementer er hovedsakelig i risikogruppene lav og middels (se [note 8](#)). For de av engasjementene, hvor det er indikasjoner på tap, er det foretatt individuelle nedskrivninger basert på konkrete vurderinger.

Som gjennom 2018, har det også vært en betydelig reduksjon i bankens kredittrisiko gjennom 2019. Utlånsvolum til kunder har økt gjennom 2019 pga. en økning i personmarkedet som mer enn oppveide reduserte utlånsvolumer i bedriftsmarkedet. Per utlånte krone, så har forventete kreditttap gått ned både i PM og i BM.

Vi vurderer det slik at utlånsporteføljen til næringslivskunder har en moderat risikoprofil, og porteføljens kvalitet vurderes som tilfredsstillende. Over halvparten av eksponeringen mot bedriftsmarkedskunder tilfredsstiller konsernets interne krav til klassifisering som lav risiko.

Kvaliteten i utlånsporteføljen til personkunder vurderes som god. 89 % av utlånsporteføljen til privatkunder tilfredsstiller konsernets interne krav til klassifisering som lav risiko.

Likviditetsrisiko

Bankens likviditetsstrategi ble i slutten av 2019 behandlet av styret. Likviditetsstrategien viderefører bankens konservative syn på likviditetsrisiko. Styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile konsernets moderate risikoprofil.

Et viktig instrument for å opprettholde konsernets risikoprofil har vært SSB Boligkreditt. SSB Boligkreditt har overtatt godt sikrede boliglån fra banken og utstedt obligasjoner med fortrinnsrett som finansiering, noe som har gitt konsernet økt diversifisering på finansieringssiden til mer fordelaktige betingelser. Obligasjoner utstedt av SSB Boligkreditt har trippel A kredittvurdering fra Scope.

Ved utløpet av 2019 er utlån til en verdi av 7,9 milliarder kroner overført fra banken til SSB Boligkreditt. SSB Boligkreditt har utstedt obligasjoner med fortrinnsrett pålydende 7,4 milliarder kroner. I tillegg er det utstedt obligasjoner pålydende 7,0 milliarder kroner fra Sandnes Sparebank.

Konsernets innskuddsdekning har vært stabil gjennom 2019 og er per årsslutt like over målsetningen på 50 %. Etter vårt syn er likviditetsrisikoen akseptabel som følge av at banken har en mer stabil sammensatt innskuddsbeholdning, og dermed ikke store daglige svingninger i bankens likviditet.

Konsernet har en lav likviditetsrisiko på kort sikt.

Markedsrisiko

Banken har ikke noen handelsportefølje av egenkapital-instrumenter, valuta, obligasjoner eller sertifikater.

Bankens beholdning av obligasjoner og sertifikater inngår i bankens likviditetsbeholdning. Konsernet stiller krav til kreditt-rating, og i tillegg er det et hovedprinsipp at verdipapirene skal være kvalifisert for låneadgang i Norges Bank. Likviditets-beholdningen blir vurdert til virkelig verdi i regnskapet og er således eksponert for markedsrisiko. Kredittrisiko for disse eiendelene kvantifiseres som misligholdsrisiko.

Konsernets markedsrisiko består videre av valutarisiko og renterisiko. Handel med valuta og renter skjer innenfor de til enhver tid vedtatte rammer og fullmakter. Valutarisiko er hovedsakelig knyttet til påløpte renter på kunders valutalån, valutaderivater og kontantbeholdning. Banken har retningslinjer for sikring av valutarisiko. Valutarisikoen er vurdert til å være moderat til lav.

Renterisiko er knyttet til beholdning av rentebærende verdipapirer, fastrenteulån og fastrenteinnskudd. Styret har fastsatt en ramme på 21 millioner kroner for samlet renterisiko i og utenfor konsernets balanse. Dette måles ved den resultatpåvirkning som en renteendring (parallelt skift) på 2 % gir. Beregnet resultatpåvirkning ved et positivt renteskift på 2 %, var 5,8 millioner kroner, mens beregnet resultatpåvirkning ved et negativt renteskift på 2 % var -5,8 millioner kroner. Renterisikoen er således vurdert til å være lav. Konsernets eksponering overfor markedsrisiko vurderes totalt sett som moderat.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko omfatter alle potensielle tapskilder som er knyttet til den løpende driften av konsernets virksomhet. Svikt i rutiner, svikt i datasystemer, feil fra underleverandører, tillitsbrudd hos ansatte og kunder er eksempler på slik risiko. Banken legger vekt på målrettede tiltak for å forebygge og redusere den operasjonelle risikoen. God intern kontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen, både når det gjelder forebygging, avdekking og oppfølging. Risikovurderinger skjer innen alle virksomhetsområder. De viktigste risikoer, sammen med tiltaksplaner for å redusere disse til akseptabelt nivå, blir rapportert til administrerende direktør. I samråd med bankens ledergruppe vurderer administrerende direktør den strategiske risikoen til banken. De mest vesentlige risikoer med tilhørende tiltak for å minimere risikoen, blir presentert for bankens styre. Bankens internrevisor foretar en gjennomgang og avgir en uavhengig bekreftelse om at bankens internkontrollaktiviteter tilfredsstillt kravene i internkontrollforskriften.

Banken har i tillegg et varslings- og oppfølgingssystem for uønskede hendelser. Her varsler ansatte hendelser som har inntruffet og nærmeste leder, complianceansvarlig samt leder for risikostyring får denne beskjeden og kan foreslå og/eller følge opp evt. foreslåtte tiltak for å redusere muligheten for at hendelsen gjentar seg. Dette hjelper banken med å analysere operasjonelle hendelser for så å foreta endringer i interne prosesser som skal redusere sannsynligheten for gjentakelse.

Organisering, ansatte og miljø

Gjennomsnittlig antall årsverk for konsernet i 2019 var 133. Konsernet hadde ved årsskiftet 133 årsverk, en reduksjon på 2,5 årsverk fra desember 2018. Aktiv eiendom hadde ved årsskiftet 18,3 årsverk. Banken isolert hadde ved årsskiftet 115 årsverk.

Banken har som et av sine strategiske fokusområder å utvikle kompetente, engasjerte og prestasjonsorienterte medarbeidere. For å nå disse målene har banken lagt til rette for å utvikle en kultur som fremmer prestasjoner og som utnytter ressurser optimalt. En effektiv måte å bygge en god prestasjonskultur på har vært å tydeliggjøre hva den enkelte enhet skal bidra med for å nå målene, følge dette opp via synliggjøring og deling av resultater – og ved å verdsette og fremme gode prestasjoner.

EIKA Alliansen har gitt banken et grunnlag for å følge den teknologiske utviklingen og tilby oppdaterte løsninger til våre kunder. I sum er det styret sin vurdering at EIKA Alliansen gir banken et forretningsmessig og teknologisk grunnlag for å bygge fremtidens bank i Sandnes.

Gjennomsnittsalderen på ansatte i banken er 43 år. Kvinnelige arbeidstakere utgjør 68 % av bankens ansatte. I bankens ledergruppe er det tre menn og tre kvinner, og i styret er fire av åtte medlemmer kvinner.

Det er et grunnleggende prinsipp i bankens personalpolitikk at kvinner og menn skal ha like muligheter for å kvalifisere seg til alle typer oppgaver, og at karrieremulighetene skal være de samme. Videre skal alle ha like muligheter uavhengig av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion, livssyn eller funksjonsevne. Arbeidsmiljøundersøkelser i banken viser at de ansatte er godt fornøyd med arbeidsplassen sin og at arbeidsmiljøet er godt. Lønn reflekterer i størst mulig grad markedslønn og den enkeltes kvalifikasjoner og ansvar.

Bankens rådgivere på privatmarkedet er autoriserte etter autorisasjonsordningene for finansielle rådgivere (AFR), skadeforsikring og kreditt.

Sandnes Sparebank har et høyt kompetent rådgiverkorps både i personmarkedet og bedriftsmarkedet som ivaretar gode kundeopplevelser og kvalitet i kundeprosessene.

Virksomheten forurenser lite det ytre miljøet. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige hendelser eller ulykker i løpet av året.

Sykefraværet var på gjennomsnittlig 3,1 % i 2019. Banken har siden 2012 vært en IA-bedrift for å sikre gode rutiner for oppfølging av sykemeldte og et godt arbeidsmiljø i banken.

Bankens egenkapitalbevis (SADG)

Per 31.12.2019 var kursen på SADG 67,00 kroner, sammenlignet med 55,00 kroner per 31.12.2018.

Det var ved utgangen av året registrert 2 609 eiere av bankens egenkapitalbevis. De 20 største eierne kontrollerte på dette tidspunktet 58,42 % av egenkapitalbeviskapitalen. Av totale egenkapitalbevis på 23 014 902, var 38 630 egne egenkapitalbevis per 31.12.2019.

En oversikt over de 20 største egenkapitalbevisierne finnes under investorerinformasjon i årsrapporten.

Bankens utbyttepolitikk er som følger;
 «Sandnes Sparebank har som mål å forvalte sine samlede ressurser for å sikre en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning. Årsoverskuddet fordeles mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbevisierne) og grunnfondskapitalen i samme forhold som deres respektive andel av bankens egenkapital. Sandnes Sparebank legger til grunn at mellom 50 % og 75 % av eierandelskapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at mellom 50 % og 75 % av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver og kundeutbytte. I vurderingen vil det bli lagt vekt på at egenkapitalbevisierne andel av samlet egenkapital (eierbrøk) bør holdes stabil. Ved fastsettelse av det samlede utdelingsnivå blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling, eksterne rammebetingelser og konsernets vurderte behov for kjernekapital.»

Disponering av resultat for 2019

I tråd med bankens utbyttepolitikk er ulike forhold vektlagt i utbyttevurderingen. Avgjørende vekt er lagt på soliditet og styrket kjernekapitaldekning. Styret foreslår overfor forstanderskapet at det utbetales et utbytte på 5,9 kr per egenkapitalbevis for 2019, tilsvarende 75 % av konsernets fortjeneste per egenkapitalbevis. Av utbytte til grunnfondskapitalen på 71,0 millioner kroner så foreslår styret en tildeling til gavefondet på 10,0 millioner kroner og at 61,0 millioner kroner utbetales som kundeutbytte.

Styret foreslår følgende disponering:	Beløp (millioner kroner)
Til disposisjon	246,7
Til kontantutbytte egenkapitalbevis	135,8
Til utjevningsfondet	21,4
Til sparebankens fond	11,2
Til gavefondet/kundeutbytte	71,0
Til hybridkapitaleierne	5,3
Til fond for urealiserte gevinster	2,0
Sum foreslått disponering	246,7

Resultatet er fordelt mellom egenkapitalbeviskapitalen og sparebankens fond i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at egenkapitalbevisierne får 65,7 % av det disponerte resultatet. Som følge av disponeringen reduseres egenkapitalbevisbrøken fra 65,7 % til 65,4 %.

Hendelser etter balansedagen

Corona utbrudd og finansiell usikkerhet i norsk og internasjonal økonomi

I mars 2020 medførte spredningen av Corona viruset til en betydelig usikkerhet i norsk og internasjonal økonomi. Det er store utslag i finans- og valutamarkedet og oljeprisen har falt betydelig, men også lokale bedrifter i Rogaland vil bli påvirket av hendelsen. Det er iverksatt tiltak og beredskap for å holde bankdriften i gang og banken er allerede i dialog med kunder som er utsatt. Usikkerheten i finansmarkedet påvirker bankens investeringer negativt, men med en forholdsmessig lav markedsrisiko begrenses de negative finansielle påvirkningene. Likviditetssituasjonen og soliditeten i banken er god og banken er godt rustet for den krevende perioden som står foran oss.

Tilbakekjøp av egenkapitalbevis

Banken kjøpte den 14. februar 2020 tilbake totalt 2 080 000 egenkapitalbevis til en pris på NOK 75,00 per egenkapitalbevis, totalt 156 millioner kroner. Etter transaksjonen eier banken totalt 2 098 629 egenkapitalbevis som tilsvarer 9,12 % av utestående egenkapitalbevis. Tilbakekjøpet føres som reduksjon i innskutt egenkapital og medfører en reduksjon i ren kjernekapital på ca. 1 % og en reduksjon i egenkapitalbevisprosent (eierbrøk) fra 65,4 % per 31.12.19 til 63,1 %.

Kjøp av 49,5 % av aksjene i lokalt regnskapskontor

Sandnes Sparebank inngikk den 4. februar 2020 en avtale hvor banken kjøper 49,5 % av Kjell Haver Regnskapservice AS (KHRS) i Sandnes. Aksjene kjøpes av seks partnere som har vært i selskapet i en årrekke. Partnerne vil også i fortsettelsen eie resterende del av selskapet og stå for den daglige driften. KHRS har over mange år hatt god og solid drift, og har i dag 34 ansatte. De er kjent i markedet for høy kompetanse og god personlig rådgivning. Sandnes Sparebank og KHRS har kunder i samme markedsområde og kan tilby kompletterende tjenester til kundene.

Det er ellers ingen vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet per 31.12.2019.

Utsikter for 2020

Sandnes Sparebank har høye mål om fornøyde kunder og positive kundeopplevelser. Banken har som mål å bli ledende på personlig service og rådgivning for folk flest og lokalt næringsliv. Bankens visjon er «Best i klassen på gode og personlige kundeopplevelser». Bankens strategiske målsetninger setter retning i forhold til å sikre:

- Svært fornøyde kunder og ypperlig omdømme
- Kompetente, engasjerte og prestasjonsorienterte medarbeidere
- Lønnsom vekst
- Egenkapitalavkastning som overstiger snittet blant sammenlignbare banker.

Makroforholdene i regionen har vært i bedring de siste årene og har vært preget av et høyt aktivtetsnivå. Det er full sysselsetting i regionen, men fortsatt noen ubalanser både innen markedet for privatboliger og næringseiendom. Hendelsen i mars 2020 med spredningen av virusykdommen Corona har skapt usikkerhet både nasjonalt og internasjonalt. Det er usikkert hvor stor påvirkning hendelsen vil få for bankens kunder og lokalt næringsliv. Banken er godt forberedt både når det gjelder stabil drift, kompetente ansatte og finansiell soliditet. Banken er forberedt på å støtte både privat, og bedriftskunder i tiden fremover.

Banken er godt kapitalisert. Ved årsslutt har banken en ren kjernekapital på 17,4 %, etter årets utbytte er utbetalt. Motsyklisk buffer ble økt med 0,5 % per 31.12.19 og myndighetskrav til kjernekapital er dermed 15,0 %. I løpet av 1. halvår 2020 vil banken få oppdatert Pilar II krav. I februar 2020 kjøpte banken tilbake 9,1 % av utestående egenkapital. Banken hadde mer kapital enn nødvendig, og tiltaket redusert ren kjernekapital til 16,4 %. 13.03.20 ble motsyklisk buffer redusert med 1,5 % som følge av spredningen av Coronaviruset. Kapitalkravet til banken er derfor endret til 13,5 % og bankens interne målsetning er på minimum 14,2 % ren kjernekapital. Styret vil komme tilbake med oppdatert mål på kjernekapital i løpet av året.

Styret understreker imidlertid at det er knyttet usikkerhet til alle fremtidige estimater. Banken er godt forberedt for 2020 både i form av god likviditet, god soliditet og kompetanse.

18. mars 2020 | Styret i Sandnes Sparebank

Harald Espedal
Styrets leder

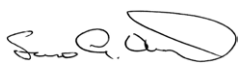
Frode Svaboe
Nestleder

Heidi Nag Flikka
Styremedlem

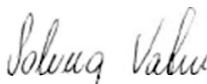
Bjørg Tomlin
Styremedlem

Sven Chr Ulvatne
Styremedlem

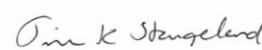
Birte Norheim
Styremedlem

Solveig Vatne
Ansattes representant

Jan Inge Aarreberg
Ansattes representant

Trine Karin Stangeland
Adm. direktør

ÅRSREGNSKAP

Konsern				Morbank	
Året 2019	Året 2018	Beløp i tusen kr	Noter	Året 2019	Året 2018
804 947	727 026	Renteinntekter målt til effektiv rentes metode	17	614 502	563 003
98 543	71 004	Renteinntekter målt til virkelig verdi	17	87 653	65 728
427 649	336 050	Rentekostnader	17	289 310	240 157
475 841	461 980	Netto renteinntekter		412 844	388 574
58 660	57 359	Provisjonsinntekter	18	75 564	74 175
-10 105	-8 126	Provisjonskostnader	18	-10 105	-8 126
46 119	30 315	Utbytte		46 620	31 920
14 428	14 121	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	19	20 780	21 065
31 457	28 881	Andre driftsinntekter	20	3 627	1 147
140 559	122 550	Sum andre driftsinntekter		136 486	120 180
148 688	134 382	Personalkostnader	21,22,23	128 163	115 702
98 869	114 100	Andre driftskostnader	21	90 894	103 821
21 939	12 655	Avskrivninger/Nedskrivninger	21,31,32,33	21 846	12 589
269 496	261 137	Sum driftskostnader		240 903	232 112
346 904	323 393	Resultat av drift før nedskrivninger og skatt		308 427	276 642
13 471	23 729	Nedskrivninger og tap på utlån og garantier	11	14 360	24 264
333 433	299 664	Resultat av drift før skatt		294 067	252 378
56 361	55 284	Skattekostnad	24	47 391	44 595
277 072	244 380	Resultatet av drift etter skatt		246 676	207 783
		Oppstilling av andre inntekter og kostnader			
		<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat</i>			
-13 362	14 535	Verdijustering aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat	34	-13 362	14 535
-582	26	Aktuarielle gevinster og tap ytelsespensjon	23	-582	26
-146	7	Skatt		-146	7
-13 799	14 555	Sum		-13 799	14 555
		<i>Poster som senere kan bli reklassifisert til resultat</i>			
		Verdijustering utlån målt til virkelig verdi over utvidet resultat	34	245	286
		Sum		245	286
-13 799	14 555	Andre inntekter og kostnader (etter skatt)		-13 554	14 841
263 272	258 935	Totalresultat		233 121	222 624
263 112	258 601	Majoritetsandel av resultatet			
160	334	Minoritetsandel av resultatet			
7,9	6,9	Fortjeneste per egenkapitalbevis	45	7,0	5,9
7,9	6,9	Utvannet resultat per egenkapitalbevis		7,0	5,9

Konsern

Morbank

31.12.2019	31.12.2018	Beløp i tusen kr	Noter	31.12.2019	31.12.2018
4 261	10 318	Kontanter	25,26	4 261	10 318
570 160	645 955	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11,25,26,27	569 318	544 636
21 897 252	21 439 328	Utlån til kunder til amortisert kost	8-11,25,26	12 922 320	13 197 892
980 757	775 118	Utlån til kunder til virkelig verdi	8-11,25,26	2 058 769	1 601 203
3 857 560	3 660 633	Sertifikater og obligasjoner	25,26,28,35	3 062 166	3 116 404
295 432	203 148	Aksjer	25,26,30	295 432	203 148
112 759	150 356	Finansielle derivater	15,25,26	63 682	85 082
		Eierinteresser i datterselskaper	29	354 328	354 345
20 796	30 741	Immaterielle eiendeler	31	16 243	26 188
8 111	8 708	Utsatt skattefordel	24	8 017	8 349
5 937	6 057	Varige driftsmidler	32	5 773	6 007
88 151		Bruksrettigheter leieavtaler	33	88 151	
11 719	13 719	Andre eiendeler	29,42	940 906	751 034
46 946	9 864	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter	25,26	44 982	9 864
258 417	255 414	Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	25,26,34	258 417	255 414
28 158 259	27 209 358	Sum eiendeler		20 692 763	20 169 884
43 672	50 197	Gjeld til kredittinstitusjoner	25,26,35	286 440	24 836
11 832 829	11 252 168	Innskudd fra kunder	25,26,36	11 834 530	11 252 906
12 692 071	12 317 863	Verdipapirgjeld	25,26,37	5 243 585	5 544 024
111 181	147 945	Finansielle derivater	15,25,26	89 377	117 901
36 296	33 993	Annen gjeld	25,26,39	32 483	31 079
55 892	56 528	Betalbar skatt	24,25,26	46 783	45 784
379	782	Utsatt skatt	24,25,26		
40 950	56 818	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	25,26	38 621	54 564
16 463	14 499	Avsetninger	11,23,38	16 351	14 342
107 903		Leieforpliktelser	33	107 903	
201 191	317 563	Ansvarlig lånekapital	25,26,40	201 191	317 563
25 138 825	24 248 357	Sum gjeld		17 897 263	17 402 999
230 149	230 149	Egenkapitalbeviskapital	41,45,46	230 149	230 149
-386	-187	Egne egenkapitalbevis		-386	-187
987 313	987 313	Overkurs	41	987 313	987 313
410 451	389 294	Utjevningsfond	41	410 451	389 294
831 278	820 224	Sparebankens fond	41	831 278	820 224
90 156	88 159	Gavefond/kundeutbytte	41	90 156	88 159
12 470	23 829	Fond for urealiserte gevinster	41	12 470	23 829
100 000	100 000	Hybridkapital	40,41	100 000	100 000
354 596	318 640	Annen egenkapital	41	134 070	128 105
3 408	3 581	Ikke kontrollerende eierinteresser			
3 019 434	2 961 001	Sum egenkapital		2 795 500	2 766 885
28 158 259	27 209 358	Sum gjeld og egenkapital		20 692 763	20 169 884

18. mars 2020 | Styret i Sandnes Sparebank

								
Harald Espedal Styrets leder	Frode Svaboe Nestleder	Heidi Nag Flikka Styremedlem	Bjørn Tomlin Styremedlem	Sven Chr Ulvatne Styremedlem	Birte Norheim Styremedlem	Solveig Vatne Ansattes representant	Jan Inge Aarberg Ansattes representant	Trine Karin Stangeland Adm. direktør

Endring i egenkapital

ÅRSREGNSKAP

Konsern	Egenkapitalbeviskapital	Beholdning av egne egenkapitalbevis	Overkurs	Utjevningsfond	Sparebankens fond	Gavefond/kundeutbytte	Fond for urealiserte gevinster	Hybridkapital	Annen egenkapital	Total	Ikke kontrollerte eierinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2018 (omarbeidet)	230 149	-358	987 313	372 735	811 510	64 592	10 636	-	226 384	2 702 962	4 317	2 707 277
Utbetalt utbytte									-64 342	-64 342	-1 070	-65 412
Utbetalte gaver og kundeutbytte						-39 409				-39 409		-39 409
Aktuarielle gevinster og tap ytelsespensjon (etter skatt)				13	7					20		20
Fond for urealiserte gevinster							-1 342			-1 342		-1 342
Verdijustering aksjer målt til virkelig verdi over utvidet resultat							14 535			14 535		14 535
Endring egne egenkapitalbevis		171							667	838		838
Utstedelse av ny hybridkapital								100 000		100 000		100 000
Utbetalte renter/omkostninger på hybridkapital									-1 226	-1 226		-1 226
Årets resultat tilført EK-fond				16 546	8 707					25 253		25 253
Årets resultat avsatt/disponert til utbytte									119 677	119 677		119 677
Årets resultat avsatt/disponert til gavefond/kundeutbytte						62 976				62 976		62 976
Årets resultat disponert til hybridkapitaleiere									1 218	1 218		1 218
Årets resultat øvrig konsern									36 263	36 263	334	36 597
Egenkapital per 31.12.2018	230 149	-187	987 313	389 294	820 224	88 159	23 829	100 000	318 640	2 957 421	3 581	2 961 001
Egenkapital per 01.01.2019	230 149	-187	987 313	389 294	820 224	88 159	23 829	100 000	318 640	2 957 421	3 581	2 961 001
Overgangseffekter ved overgang til IFRS 16									-9 444	-9 444	0	-9 444
Egenkapital per 01.01.2019 (omarbeidet)	230 149	-187	987 313	389 294	820 224	88 159	23 829	100 000	309 197	2 947 978	3 581	2 951 558
Utbetalt utbytte									-119 584	-119 584	-334	-119 918
Utbetalte gaver og kundeutbytte						-68 960				-68 960		-68 960
Aktuarielle gevinster og tap ytelsespensjon (etter skatt)				-286	-151					-437		-437
Fond for urealiserte gevinster							2 007			2 007		2 007
Verdijustering aksjer målt til virkelig verdi over utvidet resultat							-13 365		3	-13 362		-13 362
Endring egne egenkapitalbevis		-199							-1 014	-1 213		-1 213
Utbetalte renter/omkostninger på hybridkapital									-5 306	-5 306		-5 306
Årets resultat tilført EK-fond				21 443	11 205					32 648		32 648
Årets resultat avsatt/disponert til utbytte									135 788	135 788		135 788
Årets resultat avsatt/disponert til gavefond/kundeutbytte						70 957				70 957		70 957
Årets resultat disponert til hybridkapitaleiere									5 276	5 276		5 276
Årets resultat øvrig konsern (udisponert)									30 235	30 235	160	30 396
Egenkapital per 31.12.2019	230 149	-386	987 313	410 451	831 278	90 156	12 470	100 000	354 596	3 016 027	3 408	3 019 434

Endring i egenkapital

Morbank

	Egenkapitalbeviskapital	Beholdning av egne egenkapitalbevis	Overkurs	Utjevningsfond	Sparebankens fond	Gavefond/kundeutbytte	Fond for urealiserte gevinster	Hybridkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2018 (omarbeidet)	230 149	-358	987 313	372 735	811 510	64 592	10 636	-	71 827	2 548 402
Utbetalt utbytte									-64 342	-64 342
Utbetalte gaver og kundeutbytte						-39 409				-39 409
Aktuarielle gevinster og tap ytelsespensjon (etter skatt)				13	7					20
Verdijustering utlån målt til virkelig verdi over utvidet resultat									286	286
Fond for urealiserte gevinster							-1 342			-1 342
Verdijustering aksjer målt til virkelig verdi over utvidet resultat							14 535			14 535
Endring egne egenkapitalbevis		171							667	838
Utstedelse av ny hybridkapital								100 000		100 000
Utbetalte renter/omkostninger på hybridkapital									-1 226	-1 226
Årets resultat tilført EK-fond				16 546	8 707					25 253
Årets resultat avsatt/disponert til utbytte									119 677	119 677
Årets resultat avsatt/disponert til gavefond/kundeutbytte						62 976				62 976
Årets resultat disponert til hybridkapitaleiere									1 218	1 218
Egenkapital per 31.12.2018	230 149	-187	987 313	389 294	820 224	88 159	23 829	100 000	128 105	2 766 885
Egenkapital per 01.01.2019	230 149	-187	987 313	389 294	820 224	88 159	23 829	100 000	128 105	2 766 885
Overgangseffekter ved overgang til IFRS 16									-9 444	-9 444
Egenkapital per 01.01.2019 (omarbeidet)	230 149	-187	987 313	389 294	820 224	88 159	23 829	100 000	118 662	2 757 442
Utbetalt utbytte									-119 584	-119 584
Utbetalte gaver og kundeutbytte						-68 960				-68 960
Aktuarielle gevinster og tap ytelsespensjon (etter skatt)				-286	-151					-437
Verdijustering utlån målt til virkelig verdi over utvidet resultat									245	245
Fond for urealiserte gevinster							2 007			2 007
Verdijustering aksjer målt til virkelig verdi over utvidet resultat							-13 365		3	-13 362
Endring egne egenkapitalbevis		-199							-1 014	-1 213
Utbetalte renter/omkostninger på hybridkapital									-5 306	-5 306
Årets resultat tilført EK fond				21 443	11 205					32 648
Årets resultat avsatt/disponert til utbytte									135 788	135 788
Årets resultat avsatt/disponert til gavefond/kundeutbytte						70 957				70 957
Årets resultat disponert til hybridkapitaleiere									5 276	5 276
Egenkapital per 31.12.2019	230 149	-386	987 313	410 451	831 278	90 156	12 470	100 000	134 070	2 795 500

Se også note 41, 45 og 46 vedrørende egenkapital og egenkapitalbevis.

Kontantstrømoppstilling

ÅRSREGNSKAP

Konsern

Morbank

Året 2019	Året 2018	Beløp i tusen kr	Året 2019	Året 2018
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
850 840	796 097	Renteinnbetalinger, provisjonsinnbet. og gebyrer fra kunder	679 179	637 152
-140 217	-104 838	Renteutbetalinger til kunder	-140 217	-104 838
11 869	24 780	Netto innbetaling/utbetaling ved omsetning av finansielle eiendeler	3 913	24 780
46 119	30 315	Innbetalinger av utbytte	46 620	31 920
70 407	48 229	Renteinnbetalinger på verdipapirer	59 533	42 925
-239 853	-226 083	Utbetaling til drift	-239 784	-225 927
-56 848	-37 627	Skatter	-46 060	-21 835
-68 960	-39 410	Utbetalt gaver og kundeutbytte av overskudd	-68 960	-39 410
473 358	491 463	Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	294 224	344 768
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
-1 061	-1 195	Kjøp/salg av varige driftsmidler	-1 061	-1 195
-120 641	-36 042	Kjøp/salg av langsiktige investeringer i aksjer og andre andeler	-120 641	-36 072
-215 355	-335 001	Netto innbetaling/utbetaling ved omsetning av rentebærende verdipapirer	42 352	-25 699
-337 057	-372 238	Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	-79 350	-62 966
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
-944 937	-752 492	Netto innbetalinger/utbetalinger av nedbetalingslån, rammekreditter	-397 348	-207 743
583 257	391 210	Netto innbetalinger av innskudd	583 257	391 210
253 102	13 457	Netto plassering/låneopptak i kredittinstitusjoner	261 605	-30 288
3 480 000	4 200 000	Opptak av sertifikater og obligasjonsgjeld	1 080 000	2 300 000
-3 043 755	-3 590 098	Utbetaling ved tilbakebetaling av sertifikater og obligasjonsgjeld	-1 316 787	-2 445 883
	300 000	Opptak av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner		300 000
-115 500	-410 067	Tilbakebetaling ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-115 500	-410 067
-119 918	-64 342	Utbetaling av utbytte	-119 584	-64 342
-14 184		Leiebetalinger på balanseførte leieforpliktelser	-14 184	
-296 216	-196 048	Netto rentebetalinger på finansaktiviteter	-157 708	-104 168
-218 152	-108 380	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-196 249	-271 280
-81 851	10 845	Netto kontantstrøm for perioden	18 625	10 521
656 273	645 429	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	554 954	544 433
574 422	656 273	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	573 579	554 954

NOTER

Note 1	Generell informasjon	48
Note 2	Regnskapsprinsipper	48
Note 3	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	55
Note 4	Oppkjøp, salg, avviklinger og selskapsetableringer	56
Note 5	Segmenter	56
Note 6	Kapitalstyring og kapitaldekning	59
Note 7	Risikostyring	62
Note 8	Kredittrisiko	63
Note 9	Engasjement fordelt på kundegrupper og geografisk	70
Note 10	Nedskrevne engasjement fordelt på kundegrupper	72
Note 11	Tap på utlån / garantier og misligholdte / tapsutsatte engasjementer	73
Note 12	Renterisiko	80
Note 13	Valutarisiko	83
Note 14	Kursrisiko	84
Note 15	Finansielle derivater og sikringsbøker	85
Note 16	Likviditetsrisiko	87
Note 17	Netto renteinntekter	89
Note 18	Netto provisjonsinntekter	90
Note 19	Gevinst/tap på finansielle instrumenter	90
Note 20	Andre driftsinntekter	91
Note 21	Andre driftskostnader	91
Note 22	Godtgjørelser	92
Note 23	Pensjoner	95
Note 24	Skatt	97
Note 25	Klassifisering av finansielle instrumenter	98
Note 26	Virkelig verdi på finansielle instrumenter	101
Note 27	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	107
Note 28	Sertifikater og obligasjoner	107
Note 29	Eierinteresser i datterselskaper	108
Note 30	Aksjer	109
Note 31	Immaterielle eiendeler	110
Note 32	Anleggsmidler	111
Note 33	Leieavtaler	112
Note 34	Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	114
Note 35	Gjeld til kredittinstitusjoner	114
Note 36	Innskudd fra kunder	115
Note 37	Verdipapirgjeld	115
Note 38	Avsetning andre forpliktelser	117
Note 39	Annen gjeld	117
Note 40	Ansvarlig lånekapital	118
Note 41	Egenkapital	119
Note 42	Betingede forpliktelser	119
Note 43	Hendelser etter balansedagen	119
Note 44	Transaksjoner med nærstående parter	120
Note 45	Fortjeneste per egenkapitalbevis og beregning av egenkapitalbevisbrøk	121
Note 46	Egenkapitalbeviskapital og egenkapitalbevisiere	122

1

GENERELL INFORMASJON

Sandnes Sparebank er en egenkapitalbevisbank notert på Oslo Børs. Banken har hovedkontor i Sandnes Kommune, med besøksadresse Rådhusgata 3, 4306 Sandnes.

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for 2019 ble godkjent av styret 18. mars 2020, og av forstanderskapet den 31. mars 2020.

2

REGNSKAPSPRINSIPPER

INNHOLD

- 1 Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet
- 2 Nye standarder og fortolkninger som er tatt i bruk fra og med regnskapsåret 2019
- 3 Konsolidering
- 4 Presentasjonsvaluta
- 5 Inntektsføring
- 6 Balanseføring av eiendeler og forpliktelser
- 7 Finansielle instrumenter
- 8 Immaterielle eiendeler
- 9 Varige driftsmidler
- 10 Leieavtaler
- 11 Pensjoner
- 12 Øvrige forpliktelser
- 13 Inntektsskatt
- 14 Utbytte og resultat per egenkapitalbevis
- 15 Egenkapital
- 16 Kontantstrømanalyse
- 17 Segmentinformasjon
- 18 Vedtatte standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

1 Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Konsernregnskapet for Sandnes Sparebank er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som er godkjent av EU. Det samme gjelder morbankens regnskap. Regnskapene er avlagt basert på IFRS-standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges per 31.12.2019. Videre er kravene til tilleggsinformasjon i gjeldende lover og forskrifter for banker ivarettatt.

Målegrunnlaget for regnskapet er historisk kost, unntatt finansielle derivater og de finansielle eiendeler og gjeld som er regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

For konsernregnskapet er prinsippene som omtales her anvendt konsistent for alle rapporterte perioder. Det samme gjelder for morselskapet, med presiseringer som angitt for relevante poster. Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt. Konsernets balanseoppstilling er i hovedsak basert på en vurdering av balansepostenes likviditet.

2 Nye standarder og fortolkninger som er tatt i bruk fra og med regnskapsåret 2019**Implementering av IFRS 16 – Leieavtaler**

IFRS 16 Leieavtaler ble implementert 1. januar 2019 og erstatter IAS 17 Leieavtaler. Standarden angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler. IFRS 16 fjerner skillet som var mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler i IAS 17, og innfører en felles regnskapsmodell for leieavtaler. Leieavtaler med en leieperiode over 12 måneder og med en totalverdi som overstiger 5000 USD skal innregnes i balansen til leietaker med en leieforpliktelse og tilhørende bruksrett på tidspunkt for ikrafttredelse. Leieforpliktelsen måles som nåverdi av fremtidige leiebetalinger i avtaleperioden neddiskontert med implisitt rente i leiekontrakten eller leietakers marginale lånerente. Opsjoner i leieavtalen skal hensyntas i beregningen av nåverdien av forpliktelsen dersom det er sannsynlig at de vil bli benyttet. Leiebetalinger fordeles mellom forpliktelse og rentekostnad på forpliktelsen.

Banken har valgt å anvende modifisert retrospektiv metode som innebærer at sammenligningstall ikke omarbeides og at overgangseffekten tas mot inngående balanse for opptjent egenkapital i implementeringsåret. For de leiekontrakter som er regnskapsført som tapskontrakter etter IAS 37 føres tilhørende tapsavsetning mot verdien av bruksretten på overgangstidspunktet.

Overgangseffekter for banken som følge av IFRS 16 implementering;

Konsern			Balanseffekter	Morbank		
IAS 17	31.12.2018	IFRS 16 01.01.2019		IAS 17	31.12.2018	IFRS 16 01.01.2019
-		86 205	Bruksrett	-	86 205	
-		109 534	Leieforpliktelse	-	109 534	
		-13 885	Tapsavsetning husleiekontrakter*	-	-13 885	
-		-9 444	Opptjent egenkapital	-	-9 444	

* For de leiekontrakter som er regnskapsført som tapskontrakter etter IAS 37 føres tilhørende tapsavsetning mot verdien av bruksretten på overgangstidspunktet.

3 Konsolidering

Det konsoliderte regnskapet omfatter morbanken Sandnes Sparebank og dets datterselskaper som vist i [note 29](#). Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det fra regnes fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Kontroll foreligger når investoren har makt over investeringsobjektet, er eksponert for eller har rett til variabel avkastning, og har evne til å bruke makt til å styre de aktivitetene hos investeringsobjektet som i vesentlig grad påvirker avkastningen. Potensielle stemmerettigheter, opsjoner, konvertibel gjeld og andre forhold inngår i vurderingen.

Regnskapsprinsippene anvendes konsistent ved innarbeiding av eierinteresser og rapportering er basert på de samme regnskapsperioder som morselskapet.

Konserninterne transaksjoner og saldoer mellom de konsoliderte selskapene er eliminert. Urealiserte tap er eliminert med mindre tapet skyldes verdifall.

Datterselskaper

Datterselskap er definert som selskaper hvor Sandnes Sparebank har kontroll direkte eller indirekte, eierinteresser eller andre forhold. Normalt antas Sandnes Sparebank å ha kontroll når eierinteressene i et annet selskap utgjør mer enn 50 %.

For oppkjøp og overdragelser gjelder følgende:

Ved overtakelse av kontroll i et selskap anvendes overtakelsesmetoden. Alle identifiserbare anskaffede eiendeler og forpliktelser, blir innregnet til virkelig verdi. For hvert oppkjøp, vil ikke-kontrollerende eierinteresser bli verdsett enten til virkelig verdi, eller som en forholdsmessig andel av det overtatte selskaps identifiserbare eiendeler. Transaksjonskostnader blir utgiftsført.

Dersom kontroll oppnås gjennom trinnvise oppkjøp vil eventuell differanse mellom virkelig verdi på overtakelsestidspunktet og bokført verdi på andel av selskapet allerede bokført, bli ført over resultatregnskapet.

Eventuell betinget andel av oppkjøpsprisen vil bli verdsett til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet.

Goodwill måles i utgangspunktet som differansen mellom summen av kjøpsvederlaget og verdien på ikke-kontrollerende eierinteresser, og netto virkelig verdi av overtatte identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Dersom differansen er negativ blir den resultatført.

4 Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvaluta er norske kroner som også er funksjonell valuta for alle selskapene i konsernet. Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til funksjonell valuta etter kursene på transaksjonstidspunktet. Valutatap og -gevinst som oppstår på slike transaksjoner, samt på omregning av pengeposter i utenlandsk valuta per 31.12, er regnskapsført over resultatregnskapet.

5 Inntektsføring

Renteinntekter og -kostnader bokføres i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode. Effektiv rentes metode er en metode for å beregne amortisert kost for utlån og innskudd, samt fordele renteinntekt eller rentekostnad over forventet løpetid. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Metoden innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyr. Dersom et utlån er nedskrevet som følge av verditap (inngår i steg 3), inntektsføres renteinntekter som effektiv rente, beregnet på nedskrevne forventede kontantstrømmer. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt og klassifiseres henholdsvis som "Provisjonsinntekter" og "Provisjonskostnader".

Konsernet har følgende inntektsstrømmer som er omfattet av IFRS 15 – Inntekter fra kundekontrakter:

- **Gebyrer betalingsformidling** – Belastes kundens konto ved hver månedslutt når det er påløpt, og inntektsføres samme periode.
- **Årsgebyrer (debetkort)** – Årlig forskuddsbetaling. Belastes kundens konto den måneden ny periode (år) påløper. Inntektsføres på samme måte.
- **Provisjon salg av forsikring, sparing, fond og kredittkort** – Opptjenes, inntektsføres og gjøres opp månedlig.
- **Meglerprovisjon** – Opptjenes og inntektsføres ved oppgjør.
- **Gebyrer opptjent via tredjeparter (interbank, VISA etc)** – Opptjenes, inntektsføres og gjøres opp månedlig.
- **Andre gebyrer** – belastes kundens konto fortløpende og på den dato det er påløpt. Inntektsføres fortløpende.
- **Andre tjenester** – inntektsføres i takt med utførelsen.

Banken har i svært liten grad inntekter som inneholder vesentlige elementer av separate leveringsforpliktelse slik at tidspunkt for inntektsføring og måling av vederlaget i transaksjonene har ikke blitt endret som følge av innføring av IFRS 15.

Utleieinntekter knyttet til fast eiendom gjelder primært fremleieinntekter som faktureres og inntektsføres løpende i henhold til fremleiekontrakt i tråd med IAS 17.

Utbytte av aksjer og egenkapitalbevis inntektsføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt av generalforsamlingen.

6 Balanseføring av eiendeler og forpliktelser

Konsernet balansefører eiendeler på det tidspunktet konsernet oppnår reell kontroll over rettigheten til eiendelene. Likeledes balanseføres forpliktelser når konsernet påtar seg reelle forpliktelser. Eiendeler føres ut av balansen på det tidspunkt reell risiko vedrørende eiendelene er overført og kontroll over rettighetene til eiendelene er bortfalt eller utløpt.

Se for øvrig beskrivelse vedrørende innregning og måling under punkt 7 Finansielle Instrumenter.

7 Finansielle instrumenter

Klassifisering av finansielle instrumenter

Klassifisering av finansielle instrumenter foretas på grunnlag av formålet med anskaffelsen og instrumentets karakteristika.

Finansielle eiendeler klassifiseres som:

- Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost (AC)
- Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat (FVTPL)
- Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)

Finansiell gjeld klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultatregnskapet
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Definisjonen av et finansielt instrument reguleres i IAS 32, mens klassifisering og måling av finansielle instrumenter reguleres i IFRS 9. Ved fastsettelse av målekategori skiller IFRS 9 mellom ordinære gjeldsinstrumenter og egenkapitalinstrumenter, herunder derivater. Med ordinære gjeldsinstrumenter menes det renteinstrumenter der avkastning utgjør kompensasjon for tidsverdi av penger, kredittisiko og andre relevante risikoer som følger av ordinære gjeldsinstrumenter.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Egenkapitalinstrumenter faller i målekategorien virkelig verdi over resultat (FVTPL). For egenkapitalinstrumenter som ikke er derivater og ikke holdes for handelsformål, er det anledning til å velge å føre disse til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI).

Alle derivater i konsernet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

For ordinære gjeldsinstrumenter bestemmes målekategorien etter formålet med investeringen. Gjeldsinstrumenter som inngår i en portefølje med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, skal måles til amortisert kost.

Gjeldsinstrumenter som inngår i en portefølje med formål om å både motta kontantstrømmer og foreta salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI), med renteinntekt, valutaomregningseffekter og nedskrivninger presentert over ordinært resultat.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI) kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold (Fair Value Option/FVO).

Renteinstrumenter i øvrige forretningsmodeller skal måles til virkelig verdi over resultat.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over ordinært resultat skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kredittisiko innregnes i utvidet resultat (OCI), med mindre innregningen i utvidet resultat (OCI) skaper eller forsterker et regnskapsmessig misforhold. Konsernet har begrenset omfang av forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi og effekten for konsernet anses derfor uvesentlig.

Sikringsbokføring

Konsernet benytter sikringsbokføring for virkelig verdisikring av enkelte fastrenteinnlån (obligasjonslån, ansvarlig lån og fondsobligasjon). Derivater knyttet til disse innlånene øremerkes til sikringsformål. I forbindelse med overgang til IFRS 9 ble det innført nye regler for sikringsbokføring, hvor blant annet kravet om sikringseffektivitet på 80-125 % er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav. Det ble også anledning til å utsette implementeringen av reglene for sikringsbokføring etter IFRS 9. Banken har valgt å fortsette anvendelsen av sikringsbokføringsreglene etter IAS 39.

Måling

Første gangs regnskapsføring

Alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi på handelsdagen ved første gangs regnskapsføring. Transaksjonskostnader som er direkte henførbare til etableringen av eiendelen/forpliktelsen medtas i kostprisen for alle finansielle instrumenter som ikke er klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat.

Etterfølgende måling

Måling til virkelig verdi

For alle finansielle instrumenter som omsettes i et aktivt marked benyttes den noterte prisen innhentet enten fra en børs, megler eller et prissettingsbyrå. Finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked verdsettes etter ulike verdsettelsesteknikker, som til dels er gjennomført av profesjonelle byråer. Alle endringer i virkelig verdi innregnes direkte i resultatregnskapet med mindre eiendelen er klassifisert som finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI).

Banken har vurdert virkelig verdi av utlån med flytende rente til å samsvare med nominelt pålydende, justert med tilhørende forventede kredittap på lånet (ECL). Dette begrunnes med at slike lån repriser tilnærmet kontinuerlig, og at et eventuelt avvik fra nominell verdi i en armlengdes transaksjon mellom informerte og villige parter vurderes å være uvesentlig.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, verdsettes til amortisert kost og inntektene/kostnadene beregnes etter effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av kontantstrømmene neddiskontert med den effektive renten.

Sikringsbokføring

Sikringseffektiviteten vurderes og dokumenteres både ved første gangs klassifisering og ved hver regnskapsavslutning. Ved virkelig verdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi og verdien på sikringsobjektet blir justert for verdiendringen knyttet til sikret risiko. Endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført. På denne måten blir regnskapspresentasjonen for disse instrumentene i samsvar med konsernets rentestyring og reelle økonomiske utvikling. Dersom sikringsforholdet avbrytes eller tilstrekkelig sikringseffektivitet ikke kan verifiseres, amortiseres verdiendring tilknyttet sikringsobjektet over gjenværende løpetid.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler attet.

Målingen av avsetning for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Kreditforverring måles ved utviklingen i misligholdssannsynlighet (PD).

Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring innregnes tap for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til misligholds begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal avsetningen tilsvare forventet tap over hele levetiden.

I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre steg;

■ STEG 1

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning blir beregnet en tapskostnad lik 12 måneders forventet tap.

■ STEG 2

Steg 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er inntruffet kredittap på balansedato. For disse eiendelene blir det beregnet en avsetning lik forventet tap over levetiden. I denne gruppen inngår kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder hvor det ikke foreligger en objektiv tapshendelse. Når det gjelder avgrensning mot steg 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig eller at kunden er gitt betalingslettelser.

■ STEG 3

I steg 3 er eiendeler, som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og hvor det foreligger en objektiv tapshendelse på balansedato. For disse eiendelene foretar banken en individuell tapsavsetning. På hver balansedag vurderes det om det eksisterer objektive bevis for at verdien på individuelt vurderte utlån er redusert. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter førstegangs balanseføring (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må i tillegg kunne måles pålitelig. Eksempler på slike hendelser er vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre kontraktsbrudd. Dersom det foreligger objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet. For utlån regnskapsført til amortisert kost beregnes tapet som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Periodens endringer i vurdert verdi for utlån resultatføres under "nedskrivninger og tap på utlån og garantier".

For ytterligere beskrivelse av tapsmodell henvises det til [note 8](#).

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer.

Tapsutsatte engasjementer består av sum misligholdte engasjementer over 3 måneder og øvrige tapsutsatte engasjement (ikke-misligholdte engasjement med individuell nedskrivning).

Konstatert tap

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller konkurs, ved at utleggsforretninger ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller for øvrig ved at konsernet har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt av konsernet. Bankens fraregner engasjementet i balansen når det konstateres tapt. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte avsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i avsetningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere avsetninger resultatføres.

Nedskrivninger på aksjer i datterselskap

I morselskapet vurderes aksjer i datterselskap til anskaffelseskost redusert for nedskrivninger i samsvar med IAS 36. Behovet for nedskrivninger vurderes årlig på samme måte som for øvrige langsiktige eiendeler.

Overtakelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes til virkelig verdi ved overtakelsen. Overtatte eiendeler klassifiseres etter sin art i balansen. Etterfølgende verddivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle balanseposten.

Nærmere om enkelte typer finansielle instrumenter

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke noteres i markedet. Utlån med flytende rente verddivurderes til amortisert kost etter effektiv rentemetode. Utlån med fast rente bokføres til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat da banken benytter Fair-Value Option (FVO) for disse lånene. Endringen i virkelig verdi for disse lånene er ført i resultatregnskapet i posten «Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter». Renterisikoen i fastrenteutlåne styres med rentebytteavtaler som bokføres til virkelig verdi. Det er konsernets oppfatning at vurdering av fastrenteutlån til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen. Renter fra rentebytteavtalene er ført i resultatregnskapet i posten «Renteinntekter målt til virkelig verdi».

Utlån som morbank kan overføre til SSB Boligkreditt AS er i morbankens regnskap klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI), da forretningsmodellen tilsier at morbank har til hensikt å inndrive kontraktsfestede kontantstrømmer men også kan selge/overføre lånene til SSB Boligkreditt AS. I konsernregnskapet blir lånene vurdert til amortisert kost da konsernet ikke har til hensikt å selge lånene.

Aksjer, sertifikater og obligasjoner

Aksjer og andeler er vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL), med unntak av bankens investering i EIKA Gruppen AS som er klassifisert som finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) da denne anses som en strategisk investering for banken.

Bankens likviditetsportefølje av sertifikater og obligasjoner vurderes til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat (FVTPL) iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen i samsvar med IFRS 9. Forretningsmodellen gir et avkastningsmål for likviditetsporteføljen og kjøp og salg gjøres ut fra et mål om maksimal fortjeneste. Banken har også en «holdt til forfall» portefølje av obligasjoner som vurderes til amortisert kost da banken har til hensikt å holde disse rentepapirene til forfall. Denne porteføljen holdes atskilt fra bankens øvrige likviditetsportefølje.

Finansielle derivater

Derivater verdsettes til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat (FVTPL). Virkelig verdi vurderes med utgangspunkt i noterte markedspriser i et aktivt marked, inkludert nylige markedstransaksjoner samt ulike verdsettelsesteknikker. Derivater bokføres som eiendeler dersom virkelig verdi er positiv og som forpliktelse dersom virkelig verdi er negativ (bruttoføring i balansen).

Innlån og andre finansielle forpliktelser

Fastrenteinnskudd fra kunder verdsettes til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat.

Utstedt verdipapirgjeld med flytende rente måles til amortisert kost. For utstedt verdipapirgjeld med fast rente benyttes det sikringsbokføring hvor verdiendringer på sikret del av gjelden føres over ordinært resultat.

Utstedt ansvarlig lån har prioritet etter all annen gjeld, og innregnes og måles på samme måte som øvrig verdipapirgjeld.

Øvrig finansiell gjeld måles til amortisert kost hvor forskjeller mellom mottatt beløp fratrukket transaksjonskostnader og innløsningsverdi fordeles over låneperioden ved bruk av effektiv rentemetode.

Dag 1-gevinster

IFRS tillater ikke umiddelbar inntektsføring av "dag 1-gevinst". Slike gevinster kalkuleres for hver individuell transaksjon og amortiseres som hovedregel over transaksjonens løpetid dersom ikke annen observerbar markedsdata eller lignende klart underbygger en annen profil på resultatføringen.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handelsdagen, det vil si det tidspunkt banken blir part i instrumentenes kontraktmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmene fra de finansielle eiendelene er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelene er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentligste er overført.

For finansielle forpliktelser fraregnes disse når de kontraktmessige betingelsene er innfridd, utløpt eller kansellert.

Tilbakekjøp utstedt verdipapirgjeld

Eventuell over- eller underkurs ved tilbakekjøp av egne obligasjoner resultatføres og føres under rentekostnader. Eventuell kjøpspremie ved tilbakekjøp av gjeld før forfall anses som kurstap/gevinst og presenteres og føres i resultatregnskapet under posten «Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter». Renter fra annen finansiell gjeld føres som «rentekostnader» i resultatregnskapet.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller andre endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel eller forpliktelse dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig endret fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene for vesentlig endring er oppfylt fraregnes de gamle eiendelene eller forpliktelser, og ny eiendel eller forpliktelse innregnes.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig endret fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. I slike tilfeller diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseførte beløp resultatføres over ordinært resultat.

8 Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill måles i utgangspunktet som differansen mellom summen av kjøpsvederlaget og verdien på ikke-kontrollerende eierinteresser, og netto virkelig verdi av overtatte identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Goodwill ved kjøp av datterselskap er regnskapsført som immaterielle eiendeler. De enkelte goodwillposter og immaterielle eiendeler i konsernets balanse er allokert til vurderingsenheter med henblikk på hvilke virksomheter som nyter godt av den kjøpte eiendelen. Valg av vurderingsenhet er gjort ut fra hensyn til hvor det er mulig å identifisere og skille ut kontantstrømmer knyttet til virksomheten. Goodwill testes årlig for nedskrivning og bokføres til kostpris redusert for akkumulerte nedskrivninger. Ved vurderingen benyttes historiske resultater samt godkjente budsjetter og ledelsens prognoser. Avkastningskravet er basert på en vurdering av hva som er markedets avkastningskrav til den type virksomhet som inngår i vurderingsenheten, og reflekterer således risikoen i virksomheten.

Programvare og utvikling av IT-systemer

Kostnader direkte forbundet med større programvareinvesteringer som forventes å gi vesentlige økonomiske fordeler over tid, innregnes som immaterielle eiendeler. Kostnader til kjøpte lisenser kapitaliseres og avskrives lineært over den utnyttbare levetiden, vanligvis 3-5 år. Kostnader til vedlikehold av software innregnes som kostnader når de oppstår.

På hver balansedag vurderes alle immaterielle eiendeler med sikte på eventuelle indikasjoner på verdifall. Dersom det er indikasjoner på verdifall, foretas det en analyse hvor det vurderes om regnskapsført verdi av de immaterielle eiendelene kan fullt ut gjenvinnes. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgspris og bruksverdi. Bruksverdi beregnes ved å diskontere forventede fremtidige kontantstrømmer til nåverdi ved å benytte diskonteringsrente etter skatt, som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og den risiko som er knyttet til den spesifikke eiendelen. For eiendeler som ikke hovedsakelig genererer uavhengige kontantstrømmer, fastsettes gjenvinnbart beløp for den kontantstrømsgenererende enhet som eiendelen tilhører. Dersom gjenvinningsbeløpet er lavere enn regnskapsført verdi, nedskrives verdien til gjenvinningsbeløpet.

9 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler omfatter bygninger og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er regnskapsført til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader knyttet til kjøpet av eiendelen. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris fratrukket eventuell restverdi over eiendelenes estimerte levetid. Bygninger, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

10 Leieavtaler

Innføring av ny IFRS 16 standard medfører at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17.

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Standarden har for konsernet hovedsakelig fått betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler, som medfører at husleiekostnader ikke lenger regnskapsføres som driftskostnad, men som avskrivning av bruksrett eiendel og rentekostnad på tilhørende leieforpliktelse i resultatregnskapet. Bankens IT-avtaler er ikke vurdert å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk adskilt og dermed ikke identifiserbare. For de leiekontrakter som er regnskapsført som tapskontrakter etter IAS 37 føres tilhørende tapsavsetning mot verdien av bruksretten på overgangstidspunktet. Leieavtaler med lav verdi og leieavtaler med en leieperiode på 12 måneder eller mindre vil ikke bli balanseført. Leieavtalene som faller inn under disse unntakene innregnes løpende som andre driftskostnader.

Leieperioden er beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Beregning av nåverdi av leieforpliktelse inkluderer elementer som fast leie justert for indeksreguleringer i leiekontraktene. Eventuelle opsjoner i leieavtalen og/eller utgifter forbundet med utkjøpsklausuler før endelig kontraktsutløp er medregnet i leieforpliktelsen dersom det er sannsynlig at opsjon eller klausul vil bli benyttet. Felleskostnader og andre variable leiebetalinger etc. vil ikke bli innregnet i leieforpliktelsen for husleiekontraktene og føres som driftskostnad.

Diskonteringsrente for husleiekontrakter er fastsatt ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å lånefinansiere, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteeiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kredittisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontraktens varighet, type eiendel etc.

Banken har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsansendelse, samt innregnet tilhørende bruksrettighet til et beløp som reflekterer verdien av eiendelen som om standarden var gjeldene fra tidspunkt for kontraktsinngåelse.

Bruksrettighetene er i balansen presentert som «Bruksrettigheter leieavtaler», mens leieforpliktelsene presenteres som «Leieforpliktelser» i balansen.

Bruksrettigheter som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

11 Pensjoner

Selskapene i konsernet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er i hovedsak finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper.

Innskuddsbasert ordning

Konsernet har innskuddsplan for selskapets ansatte, samt en ytelsesbasert driftspensjon knyttet til tidligere administrerende direktør. En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en juridisk enhet som investerer midlene på vegne av medlemmene i ordningen. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller.

Ytelsesbasert ordning

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Diskonteringsrenten er en beregnet markedsrente på obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Andre parametere, som eksempelvis lønnsreguleringer, inflasjon og pensjonsøkninger, fastsettes på grunnlag av forventet langsiktig utvikling i parameterne. Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet.

Estimatavvik regnskapsføres over utvidet resultat (FVOCI) i den perioden de oppstår og inngår i totalresultatet.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønninger og sosiale kostnader og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen samt periodisert arbeidsgiveravgift. Pensjonskostnaden er basert på forutsetninger fastsatt ved periodens begynnelse.

Avtalefestet førtidspensjon

Den gamle AFP-ordningen ble vedtatt avviklet i februar 2010. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger det ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen således behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

12 Øvrige forpliktelser

Avsetning til forpliktelser blir foretatt når konsernet har en forpliktelse basert på en tidligere hendelse, det er sannsynlig at forpliktelsen vil bli oppgjort finansielt og forpliktelsen kan estimeres pålitelig.

13 Inntektsskatt

Årets skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt på midlertidige forskjeller. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes imidlertid ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat. Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Ved beregning av utsatt skatt benyttes skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen eller som med overveiende sannsynlighet blir vedtatt.

Skattesats for alminnelig inntekt i Norge ble med virkning fra 1.1.2019 endret fra 23 % til 22 %, skattesatsen er uendret i 2020. Det er gjort unntak for finansforetak som dermed videreføres på 2016-nivå.

Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS 12 og er ført som driftskostnad.

Behandling av skatt ved egenkapitaltransaksjoner

Dersom kilden til utdelingen er tidligere resultater (opptjent kapital), presenteres skattekonskvensene av utdelingen som skattekostnad i resultatregnskapet når utdelingen blir besluttet. Dette gjelder blant annet for utbetalinger av kundeutbytte og utbetalinger av rente på fondsobligasjoner.

14 Utbytte og resultat per egenkapitalbevis

Utbytte på egenkapitalbevis bokføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens forstanderskap.

Resultat per egenkapitalbevis beregnes ved å dividere resultatet som tilfaller eierne av egenkapitalbevisene med veid gjennomsnittlig antall utstående egenkapitalbevis.

15 Egenkapital

Egenkapitalbeviser andelen av egenkapitalen består av egenkapitalbeviskapital, overkurs og utjevningfond. Utjevningfondet er akkumulert overskudd som kan benyttes til fremtidig kontantutbytte eller fondsemissjon.

Pålydende av egne egenkapitalbevis er presentert som en reduksjon i egenkapitalbeviskapitalen. Kjøpspris utover pålydende er ført mot annen egenkapital. Gevinst eller tap på transaksjoner med egne egenkapitalbevis blir bokført direkte mot annen egenkapital.

Øvrig egenkapital består av sparebankens fond, gavefond/kundeutbytte, fond for urealiserte gevinster, annen egenkapital og minoritetsinteresser. Annen egenkapital inkluderer avsatt utbytte.

Årsoverskuddet tilordnes eierne av egenkapitalbevis og grunnfondskapitalen i samme forhold som deres respektive andel av bankens egenkapital.

Utstedte fondsobligasjoner er obligasjoner med pålydende rente, men banken har ikke plikt til å utbetale renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjoner tilfredsstiller ikke definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32 og klassifiseres følgelig som egenkapital/hybridkapital i bankens balanse. Fondsobligasjonene er evigvarende og banken har en ensidig rett til ikke å betale renter til investorene under gitte vilkår. Renter presenteres dermed ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i annen egenkapital.

16 Kontantstrømanalyse

Kontantstrømanalysen er utarbeidet etter den direkte metode, og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank, samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

17 Segmentinformasjon

Segmentrapporteringen er basert på intern ledelsesrapportering. Resultat- og balanseoppstillingen for segmentene følger av en sammenstilling av intern finansiell rapportering for avdelinger, i henhold til konsernets styringsmodell. For øvrig vises til note 5 vedrørende forutsetninger og fordelingsprinsipper.

18 Vedtatte standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

Det er kun medtatt standarder og fortolkninger som anses relevante for konsernet.

Endringer i referanserente og eventuell påvirkning på regnskapet
Selskapets sikringsrelasjoner bygger på referanserenten NIBOR. Det pågår et arbeid med reformering av referanserenter, herunder NIBOR-

renten. Selskapet Norske Finansielle Referanser AS vil videreføre NIBOR, forutsatt at de mottar kvoteringer av NIBOR fra panelbankene. Sandnes Sparebank vurderer det som sannsynlig at NIBOR vil opprettholdes ut resterende levetid på bankens eksisterende sikringsrelasjoner. Videre mener banken at en overgang til alternativ referanserente ikke vil ha vesentlig effekt på sikringseffektiviteten av bankens eksisterende sikringsrelasjoner.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som har analysert alternative referanserenter i Norge. Det er foreløpig ikke konkludert på hvilken referanserente som vil benyttes i Norge på sikt eller når overgangen vil gjennomføres. Sandnes Sparebank vil vurdere håndtering av overgang til nye referanserenter når det er endelig avklart hvilke referanserenter som vil innføres i Norge.

Årlige forbedringsprosjekter

IASB har i forbindelse med årlige forbedringsprosjekter gjort mindre endringer i flere standarder. Endringene er vurdert til å ikke ha vesentlig betydning for konsernet.

3

KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Kritiske estimater

Utarbeidelse av regnskap i overensstemmelse med generelt aksepterte regnskapsprinsipper krever at ledelsen i en del tilfeller tar forutsetninger og må anvende estimater og skjønnsmessige vurderinger. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringer og forutsetninger om fremtidige hendelser som anses sannsynlige på balansetidspunktet. Det er knyttet usikkerhet til de forutsetninger og forventninger som ligger til grunn for anvendte estimater og skjønnsmessige vurderinger. Faktiske resultater kan avvike fra estimatene og forutsetningene.

Nedskrivning på utlån og garantier

For individuelt vurderte utlån og for grupper av utlån som er identifisert som usikre, foretas det en beregning for å fastslå en verdi på utlånet eller på grupper av utlån. Beregningen forutsetter at det benyttes størrelser som er basert på vurderinger, og disse påvirker godheten i den beregnede verdi. Nedskrivningsvurderinger gjennomføres hvert kvartal.

Steg 3 nedskrivninger (individuelle nedskrivninger)

Dersom det foreligger objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet for utlån vurdert til amortisert kost beregnes tapet som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Estimering av fremtidig kontantstrøm gjøres på grunnlag av erfaringsdata og skjønn relatert til sannsynlige utfall for blant annet markeds-

utvikling og konkrete forhold for det enkelte engasjement, herunder erfaringsdata for debtors evne til å håndtere en presset økonomisk situasjon. Ved verddivurderingen av nedskrivning på utlån hefter det usikkerhet ved identifiseringen av utlån som skal nedskrives, estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer, samt verddivurdering av sikkerheter.

Steg 1 og 2 nedskrivninger (statistiske nedskrivninger)

Engasjementer som ikke er individuelt nedskrevet inngår i beregning av statistiske nedskrivninger (IFRS 9 nedskrivninger) på utlån og garantier. Nedskrivning beregnes på grunnlag av utviklingen i kundenes risikoklassifisering (som beskrevet i [note 8](#)) samt tapserfaring for de respektive kundegrupper (PD og LGD). Utover dette tillegges konjunktur- og markedsutvikling (makroforhold) som enda ikke har fått effekt på den nevnte risikoklassifisering vekt ved vurdering av nedskrivningsbehov på kundegrupper totalt.

Den statistiske modellen for beregning av "Expected credit losses" (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makro utvikling. På grunn av betydelig estimatusikkerhet er det krav til å vise sensitivitetsanalyser gitt endring i ulike parametere, dette fremgår av [note 11](#).

Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. I disse vurderingene søker konsernet i størst mulig grad å basere seg på markedsforholdene på balansedagen. Dersom det ikke er observerbare markedsdata gjøres antagelser om hvordan markedet vil prise instrumentet, for eksempel basert på prising av tilsvarende instrumenter. I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn, blant annet ved vurdering av kredittisiko, likviditetsrisiko og volatilitet. En endring i en eller flere av disse faktorene kan påvirke fastsatt verdi for instrumentet.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter fremgår av [note 26](#).

Fastrenteutlån:

I henhold til IFRS skal verdsettelsen være basert på en vurdering av hva en ekstern investor ville lagt til grunn ved investering i tilsvarende utlån. Det eksisterer ikke et velfungerende marked for kjøp og salg av fastrente-lån mellom markedsaktører. Verdien av fastrenteutlånene estimeres ved å diskontere kontantstrømmene med en risikjustert diskonteringsfaktor som skal hensynta markedsaktørenes preferanser. Diskonteringsfaktoren beregnes basert på en observerbar swaprente tillagt et marginkrav.

Ved estimering av marginkravet tas det hensyn til observerbare markedsrenter på tilsvarende utlån. Marginkravet til markedsaktørene er ikke direkte observerbart og må estimeres basert på differansen mellom de observerbare markedsrentene og swaprenten over en tidsperiode. Da marginkravet ikke er direkte observerbart er det knyttet usikkerhet til beregning av virkelig verdi for fastrenteutlån.

Bruk av regnskapsprinsipper

Kundeutbytte

Det er bankens forstanderskap som hvert år tar stilling til om og hvor mye som skal deles ut i kundeutbytte. Vedtak ble gjort i bankens forstanderskapsmøte 28. mars 2019, og banken utbetalte i mai 2019 53 mill. kroner i kundeutbytte til bankens låne- og innskuddskunder.

Kundene vil motta et beløp basert på bankens årlige overskudd og hvor mye kunden selv har i innskudd og lån i banken.

- Utbytte gis til privatpersoner og bedrifter.
- Kunden kan få kundeutbytte av maks 2 mill. kroner i lån i banken.
- Samskyldnere (personer med felles lån) kan få kundeutbytte for inntil 4 mill. kroner.
- Kunden kan få kundeutbytte av maks 2 mill. kroner i innskudd i banken.
- Kundeutbyttet gjelder fra første krone og opp til 2 mill. kroner.
- Opptjening av kundeutbytte baseres på daglig saldo.

Finansdepartementet har gitt tillatelse til å benytte grunnfondskapital til kundeutbytte. Utdelingen av kundeutbytte er regulert av Finansforetaksloven §10–17 fjerde ledd, som klassifiserer kundeutbytte som en disponering av årsresultatet. Denne klassifiseringen har banken lagt til grunn regnskapsmessig, og har således behandlet utbetalingen som en egenkapitaltransaksjon. Dette er i samsvar med brev fra Finanstilsynet 17. februar 2020 om regnskapsmessig behandling av kundeutbytter i sparebanker. Utbetalingen av kundeutbytte gir et skattefradrag på 13 mill. kroner for inntektsåret 2019. Skattefradraget resultatføres i resultatregnskapet når utbyttet blir besluttet som en reduksjon av skattekostnaden for 2019. Det presiseres at det er knyttet noe usikkerhet rundt fordelingen av skattefradraget fra kundeutbyttet mellom de ulike eierklassene.

4

OPPKJØP, SALG, AVVIKLINGER OG SELSKAPSETBLERINGER

Det foreligger ingen vesentlige endringer i konsernstruktur per 31. desember 2019. For hendelser etter balansedagen, se [note 43](#).

5

SEGMENTER

Konsernet har tre segmenter, Privatmarked (PM), Bedriftsmarked (BM) og Eiendom. PM og BM er bankvirksomhet fordelt på to hovedkunde-grupper. Her inngår også generell investeringsrådgivning overfor bankens kunder.

Eiendomssegmentet har eiendomsmegling som virksomhet. Segmentet består av datterselskapet Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS.

Regnskapsprinsippene som benyttes for utarbeidelse av segmentinformasjon er de samme som de prinsippene som fremgår av

prinsippnoten, [note 2](#). Konsernet fordeler ikke skatt eller ikke-gjentagende gevinster og tap på segmentene. Konsernet regnskapsfører selskapsinterne transaksjoner etter prinsippet om armlengdes avstand. Fundingkostnader er fordelt i henhold til kapitalbehov for henholdsvis PM og BM. Netto provisjonsinntekter er fordelt etter salgsvolum og felleskostnader etter en fordelingsnøkkel for kostnader.

Konsernet har kun virksomhet i Norge, og alle inntekter er opptjent i Norge.

Konsern 31.12.2019

Rapportering per segment	PM	BM	Eiendom	Øvrig	Totalt
Netto eksterne renteinntekter	231 019	244 681			475 699
Netto interne renteinntekter				141	141
Netto renteinntekter	231 019	244 681		141	475 841
Netto provisjonsinntekter	27 524	24 872		-3 842	48 555
Inntekt verdipapirer	-6 280	467		66 361	60 548
Andre driftsinntekter			27 830	3 627	31 457
Sum andre driftsinntekter	21 244	25 339	27 830	66 146	140 560
Personalkostnader	73 327	45 585	20 485	9 290	148 688
Andre driftskostnader	64 127	24 818	6 896	3 029	98 869
Avskrivning/nedskrivning	15 071	6 365	76	428	21 939
Resultat før tap	99 739	193 252	373	53 541	346 904
Nedskrivning og tap på utlån og garantier	-3 651	17 122			13 471
Resultat før skatt for segmentet	103 390	176 130	373	53 541	333 433
Netto utlån til kunder	15 944 178	6 933 830			22 878 009
Øvrige eiendeler			17 056	5 263 195	5 280 251
Sum eiendeler	15 944 178	6 933 830	17 056	5 263 195	28 158 259
Innskudd fra kunder	6 111 284	5 164 027		557 519	11 832 829
Øvrige forpliktelser			6 099	13 299 896	13 305 995
Sum gjeld	6 111 284	5 164 027	6 099	13 857 415	25 138 825

Konsern 31.12.2018

Rapportering per segment	PM	BM	Eiendom	Øvrig	Totalt
Netto eksterne renteinntekter	237 045	224 866			461 911
Netto interne renteinntekter				69	69
Netto renteinntekter	237 045	224 866		69	461 980
Netto provisjonsinntekter	26 614	25 005		-2 387	49 233
Inntekt verdipapirer	-6 368			50 804	44 436
Andre driftsinntekter			27 734	1 147	28 881
Sum andre driftsinntekter	20 246	25 005	27 734	49 565	122 550
Personalkostnader	66 301	38 828	18 639	10 614	134 382
Andre driftskostnader	74 269	29 395	7 978	2 459	114 100
Avskrivning/nedskrivning	8 969	3 617	67	3	12 655
Resultat før tap	107 753	178 032	1 050	36 559	323 393
Nedskrivning og tap på utlån og garantier	-7 601	31 330			23 729
Resultat før skatt for segmentet	115 353	146 702	1 050	36 559	299 664
Netto utlån til kunder	15 035 422	7 179 023			22 214 445
Øvrige eiendeler			16 664	4 978 248	4 994 913
Sum eiendeler	15 035 422	7 179 023	16 664	4 978 249	27 209 358
Innskudd fra kunder	5 937 933	4 949 117		365 118	11 252 168
Øvrige forpliktelser			5 274	12 990 916	12 996 189
Sum gjeld	5 937 933	4 949 117	5 274	13 356 033	24 248 357

Morbank 31.12.2019

Rapportering per segment	PM	BM	Øvrig	Totalt
Netto renteinntekter	168 164	244 681		412 845
Netto provisjonsinntekter	44 428	24 872	-3 842	65 459
Inntekt verdipapirer	89	467	66 845	67 400
Andre driftsinntekter			3 627	3 627
Sum andre driftsinntekter	44 517	25 339	66 630	136 486
Personalkostnader	73 287	45 585	9 290	128 163
Andre driftskostnader	63 047	24 818	3 029	90 894
Avskrivning/nedskrivning	15 071	6 365	411	21 846
Resultat før tap	61 275	193 252	53 900	308 428
Nedskrivning og tap på utlån og garantier	-2 762	17 122		14 360
Resultat før skatt for segmentet	64 037	176 130	53 900	294 067
Netto utlån til kunder	8 047 258	6 933 830		14 981 089
Øvrige eiendeler	76 993	33 050	5 601 632	5 711 675
Sum eiendeler	8 124 251	6 966 880	5 601 632	20 692 763
Innskudd fra kunder	6 111 284	5 165 734	557 512	11 834 530
Øvrige forpliktelser			6 062 733	6 062 733
Sum gjeld	6 111 284	5 165 734	6 620 245	17 897 263

Morbank 31.12.2018

Rapportering per segment	PM	BM	Øvrig	Totalt
Netto renteinntekter	163 708	224 866		388 574
Netto provisjonsinntekter	43 430	25 005	-2 387	66 048
Inntekt verdipapirer	576		52 409	52 985
Andre driftsinntekter			1 147	1 147
Sum andre driftsinntekter	44 005	25 005	51 170	120 180
Personalkostnader	66 261	38 828	10 614	115 702
Andre driftskostnader	71 967	29 395	2 459	103 821
Avskrivning/nedskrivning	8 969	3 617	3	12 589
Resultat før tap	60 516	178 032	38 094	276 642
Nedskrivning og tap på utlån og garantier	-7 065	31 330		24 264
Resultat før skatt for segmentet	67 582	146 702	38 094	252 378
Netto utlån til kunder	7 620 073	7 179 023		14 799 095
Øvrige eiendeler	28 380	12 163	5 330 245	5 370 788
Sum eiendeler	7 648 453	7 191 186	5 330 245	20 169 883
Innskudd fra kunder	5 937 933	4 949 855	365 118	11 252 906
Øvrige forpliktelser			6 150 092	6 150 092
Sum gjeld	5 937 933	4 949 855	6 515 210	17 402 999

6

KAPITALSTYRING OG KAPITALDEKNING

Banken legger til grunn en oppnåelse av kapitalkrav i henhold til CRD IV med tillegg av interne buffere. Motsyklisk kapitalbuffer ble endret fra 2,0 % til 2,5 % per 31.12.19. Bankens regulatoriske minstekrav øker dermed fra 14,5 % til 15,0 % per 31.12.19. Dette innebærer at banken har en målsetning om en ren kjernekapital på minimum 15,7 %. Banken forventer oppdatert Pilar-2 krav i løpet av første halvår 2020. På samme tidspunkt skal banken ha kjernekapital på 17,0 % og kapitaldekning på 19,0 %. I tillegg til disse kravene skal banken overholde interne kapitalbuffere.

Den vedtatte kapitaliseringspolicyen skal bidra til at konsernet har en størrelse på egenkapitalen som medfører en effektiv egenkapitalbruk i forhold til virksomhetens omfang og risikoprofil. Banken skal ha en egenkapital som gjør at den kan oppnå en konkurransedyktig egenkapitalavkastning, samt konkurransedyktige vilkår i de ulike kredittmarkedene. Hensynet til tilstrekkelig likviditetstilgang skal dominere målet om konkurransedyktig egenkapitalavkastning. Egenkapitalen skal også sikre at konsernet har tilstrekkelig kapitalbuffer til å stå imot perioder med negativt resultat.

Konsernet forvalter kapitalen med tanke på svingninger i økonomiske forhold. Dette innebærer at banken gjennomfører månedlige balansestyringsmøter hvor kapitalstatusjonen gjennomgås. Her blir ferske volumtall og prognoser vurdert i forhold til utviklingen i beregningsgrunnlaget og hvordan banken ligger an i forhold til kapitalmålsetningene. I tillegg blir det gitt en status på de tiltak som er besluttet gjennomført og eventuelle behov for nye tiltak.

Per 31.12.2019 utgjør konsernets forvaltningskapital 28,2 milliarder kroner. Dette er en økning på 1,0 milliarder kroner sammenlignet med 31.12.2018, noe som tilsvarer en økning på 3,5 % og skyldes i hovedsak utlånsvekst.

Risikovektet kapital måles ved hjelp av standardmetoden for kredittisiko. Risikovekter tildeles eiendeler i henhold til kapitalkravforskriften.

Fra 31.12.19 er det innført kapitalvektingsrabatt for små og mellomstore bedrifter, samt at definisjonen av massemarkedsengasjementer er endret. Dette reduserer beregningsgrunnlaget, som medfører at bankens kjernekapitaldekning økes med ca. 0,6 %.

Konsernet har per 31.12.2019 en ren kjernekapitaldekning på 17,4 %, som er en oppgang fra 16,6 % per 31.12.2018. Økningen i ren kjernekapital skyldes primært innføring av SMB rabatt, nedvekting av engasjementer i bankens massemarkedsportefølje som følge av lettelse i massemarkedsdefinisjonen samt tilbakeholdt overskudd i 2019.

Uvektet kjernekapital (Leverage ratio) utgjorde 9,25 % ved utgangen av året mot 9,4 % på samme tidspunkt i fjor. Årsaken til nedgangen skyldes primært vekst i forvaltningskapital. Uvektet kjernekapital er likevel betydelig over myndighetenes minstekrav på 5 %.

Konsern			Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
ANSVARLIG KAPITAL				
230 149	230 149	Egenkapitalbeviskapital	230 149	230 149
-386	-187	Egenbeholdning egenkapitalbevis	-386	-187
831 278	820 224	Sparebankens fond	831 278	820 224
1 661 649	1 638 161	Øvrig egenkapital	1 437 715	1 444 046
135 788	119 677	Avsatt utbytte	135 788	119 677
60 957	52 976	Avsatt kundeutbytte	60 957	52 976
2 919 434	2 861 001	Egenkapital (eksklusiv hybridkapital)	2 695 500	2 666 885
-63 695	-59 097	Fradrag for eierskap i ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-85 568	-77 941
-5 510	-5 159	Fradrag forsiktighetsbasert verdiansettelse	-5 724	-5 353
-135 788	-119 677	Fradrag for avsatt utbytte	-135 788	-119 677
-60 957	-52 976	Fradrag for avsatt kundeutbytte	-60 957	-52 976
-28 907	-39 449	Fradrag for goodwill og andre immaterielle eiendeler	-24 260	-34 536
2 624 578	2 584 641	Sum ren kjernekapital	2 383 203	2 376 400
100 000	100 000	Fondsobligasjon og hybridkapital	100 000	100 000
2 724 578	2 684 641	Sum kjernekapital	2 483 203	2 476 400
200 000	200 000	Ansvarlig lånekapital (eks. påløpte renter)	200 000	200 000
-224	-301	Fradrag for eierskap i ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-302	-396
2 924 353	2 884 341	Ansvarlig kapital	2 682 901	2 676 004

Konsern			Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
RISIKOVEKTET KAPITAL				
		Markedsrisiko – standardmetode		
13 915 675	14 378 485	Kreditrisiko – standardmetode	11 356 753	11 947 596
1 123 764	1 116 635	Operasjonell risiko	1 009 322	1 042 845
54 115	44 824	Cva-tillegg	15 271	14 169
15 093 553	15 539 944	Beregningsgrunnlag	12 381 347	13 004 609
19,4	18,6	Kapitaldekning	21,7	20,6
18,1	17,3	Kjernekapitaldekning	20,1	19,0
17,4	16,6	Ren kjernekapital	19,2	18,3
BUFFERKRAV				
377 339	388 499	Bevaringsbuffer (2,50 %)	309 534	325 115
377 339	310 799	Motsyklisk buffer (2,50 % / 2,00 %)	309 534	260 092
452 807	466 198	Systemrisikobuffer (3,00 %)	371 440	390 138
1 207 484	1 165 496	Sum buffere til ren kjernekapital	990 508	975 346
679 210	699 297	Minimumskrav til ren kjerne (4,50 %)	557 161	585 207
737 883	719 848	Tilgjengelig kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	835 534	815 847
SPESIFIKASJON AV BEREGNINGSGRUNNLAG				
Standardmetoden				
-	-	Markedsrisiko	-	-
102 447	133 182	Lokale og regionale myndigheter	102 447	133 182
88 814	123 908	Institusjoner	258 640	231 232
1 381 959	2 278 044	Foretak	1 378 376	2 292 848
1 287 059	387 816	Massemarked	1 209 099	304 510
10 128 683	10 228 909	Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	7 225 884	7 477 622
193 725	338 260	Forfalte engasjement	193 725	338 260
		Høyrisiko-engasjement		
279 830	271 396	Obligasjoner med fortrinnsrett	204 511	217 732
57 995	36 272	Andeler i verdipapirfond	57 995	36 272
254 291	300 584	Egenkapitalposisjoner	587 170	636 066
140 871	280 114	Øvrige	138 906	279 871
13 915 675	14 378 485	Kreditrisiko	11 356 753	11 947 596
1 123 764	1 116 635	Operasjonell risiko	1 009 322	1 042 845
54 115	44 824	CVA-tillegg	15 271	14 169
15 093 553	15 539 944	Sum beregningsgrunnlag	12 381 347	13 004 609

Rapportering kapital for eierforetak i samarbeidende gruppe per 31.12.2019:

Foretak som deltar i samarbeidende gruppe skal foreta forholdsmessig konsolidering av eierandeler i finansforetak som forestår den virksomhet som samarbeidet omfatter, jf. Finansforetaksloven § 17-13 (2) og utfyllende bestemmelser i CRR/CRD-forskriftens § 16 (3) og §32 (4). For eierandeler under 10 prosent ble denne plikten gjeldene fra 1. januar 2018.

Sandnes Sparebank deltar i samarbeidende gruppe med EIKA Gruppen AS hvor banken eier 8,5 % av aksjene per 31.12.2019. Følgelig innkonsolideres andel av EIKA Gruppen i kapitaldekningen, jf. beregning nedenfor.

Samarbeidende gruppe med Vipps AS / EIKA VBB AS; Banken var tidligere aksjonærer i BankID Norge AS og BankAxept AS som i 2018 ble fusjonert med Vipps AS og banken mottok følgelig vederlagsaksjer i Vipps AS. Disse aksjene eies nå gjennom EIKA VBB AS. Finansdepartementet har gitt dispensasjon fra kravet om forholdsmessig konsolidering for deltakere i den samarbeidende gruppen som har eierandeler på under 10 %.

Dispensasjonen gis på vilkår om at finansforetaket gjør fradrag for hele den bokførte verdien av investeringen i ren kjernekapital. Banken eier under 10 % av Vipps AS og det er gjort fradrag for bokført verdi av investeringen i ren kjernekapital slik at banken foretar ikke forholdsmessig konsolidering av eierandel i dette finansforetaket.

Konsernets kapitaldekning påvirkes følgende av innkonsolidert andel per 31.12.2019;

	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Kapital konsern	2 624 578	2 724 578	2 924 353
Forholdsmessig andel av kapital fra Eika Gruppen	86 548	95 082	105 749
Reversering av fradrag	31 711	31 711	31 935
Interne eliminerings (-)	-55 818	-55 818	-55 818
Fradrag for ikke-overførbar kapital (-)			
Kapital konsern etter innkonsolidering av Eika Gruppen	2 687 018	2 795 552	3 006 219
Beregningsgrunnlag konsern	15 093 553		
Forholdsmessig andel av netto beregningsgrunnlag i Eika Gruppen	487 551		
Eliminering av interne fordringer og kapital (-)	-226 706		
Netto beregningsgrunnlag etter innkonsolidering av Eika Gruppen	15 354 399		
	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Kapitaldekning for eierforetak etter innkonsolidering av Eika Gruppen	17,5 %	18,2 %	19,6 %

7

RISIKOSTYRING

Konsernets forretningsmodell krever at vi må identifisere, vurdere, måle, aggregere og styre risikoene vi er eksponert mot på en helhetlig måte. Risikostyringen omfatter kapitalplanlegging og styring av omdømmerisiko.

For at konsernet skal nå målene satt i strategiplanen må det bevisst tas risiko, men bare der vi ønsker det, vet om det, og hvor vurdert meravkastning er tilstrekkelig. Følgende prinsipper gjelder for vår risikostyring:

- Risiko tas innenfor en definert risikoappetitt
- Hver risiko som tas må være godkjent innenfor risikostyringsrammeverket vårt
- Risiko må kompenseres tilstrekkelig over tid og skal overvåkes og styres kontinuerlig

Organisering og fullmaktsstruktur

Styret

Styret fastsetter konsernets risikoprofil. I tillegg fastsetter styret de overordnede rammer og fullmakter innen de ulike risikoområdene. Retningslinjer for risikostyring i konsernet, samt alle vesentlige aspekter ved risikostyringsmodellene og beslutningsprosessene er styrets ansvar.

Risikoutvalg

Risikoutvalget, som er et styreutvalg, har som formål å påse at styring og kontroll av risiko er av tilfredsstillende høy kvalitet. Dette innebærer blant annet at risikoutvalget skal følge opp konsernets implementering av risikostrategi, gi styret råd omkring eksisterende risikostrategi og risikotoleranse, samt forbedrede styrebehandling av risikoområdet.

Administrerende direktør, leder for risikostyring og ledergruppen

Administrerende direktør har det daglige ansvaret for risikostyring, et ansvar som operativt er delegert til Leder for risikostyring. Leder for risikostyring rapporterer uavhengig til administrerende direktør og styret og har konsernansvaret på tvers av avdelinger for styring av all kreditt-, markeds-, likviditets- og operasjonell risiko i tillegg til metodeutvikling og prosessforbedringer for risikomåling. I tillegg er leder for risikostyring ansvarlig for overvåking, analyse og rapportering av risiko.

Leder for risikostyring har ansvar for utvikling av konsernets strategi for helhetlig risikostyring, strategiene for kreditt risiko- og policy, finansiell risiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Leder for risiko arbeider også tett med complianceansvarlig i banken rundt compliance retningslinjene våre inkl. internkontrollplanen. Leder for risiko er også med i bankens kredittutvalg (KU) og bankens spesialengasjementsgruppe (spes. eng) som behandler hhv. de største lånesakene og større engasjementer som er i – eller vurderes til å komme i – betalingsproblemer/mislighold.

I forhold til den daglige risikostyringen skal den enkelte leder i konsernet sørge for å ha kunnskap om vesentlig risiko innenfor eget ansvarsområde, slik at denne kan forvaltes på en økonomisk og administrativt forsvarlig måte. Administrerende direktør har gitt nærmere retningslinjer for gjennomføringen av overordnet kredittpolitikk og kredittstrategier. Hvert enkelt forretningsområde styrer sine egne kredittprosesser etter gitte retningslinjer.

Alle forretningsområdene i konsernet foretar årlig en risikogjennomgang som omfatter:

- Kommentarer til eget arbeid med internkontroll
- Risikovurderinger
- Vurdering av egen etterlevelse av eksternt og internt regelverk
- Planlagte forbedringstiltak

Rapportering skjer på avdelingsnivå og danner grunnlaget for samlede rapporter for forretningsområder og støtteområder som inngår i administrerende direktørs rapportering til styret.

Revisjon

Både eksternt- og intern revisjon er to viktige elementer innen risikostyring. Uavhengig og effektiv revisjon bidrar til hensiktsmessig internkontroll og pålitelighet i den finansielle rapporteringen.

Bankens internrevisor er KPMG, mens eksterntrevisor er Deloitte. Internrevisjon har instruks fra styret, og det er også styret som godkjenner revisjonens årlige planer.

Risikostyring og kapitalplanlegging

En sentral del i bankens risikostyring er konsernets interne vurdering av kapitalbehov (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process). I denne prosessen foretas det vurderinger av alle vesentlige risikoer banken er eksponert mot med tilhørende vurdering av internt kapitalbehov for de ulike risikoene.

Styret gjennomgår i forbindelse med ICAAP konsernets viktigste risikoområder og intern kontroll. Gjennomgangen tar sikte på å få dokumentert kvaliteten på arbeidet innen de vesentligste risikoområdene. Gjennomgangen skal sikre at endringer i risikobildet identifiseres slik at nødvendige forbedringstiltak kan iverksettes.

I 2019 er det utarbeidet en egen beredskapsplan i henhold til Finanstilsynets spesifikasjon. En noe kortere versjon av denne var tidligere en del av ICAAP dokumentet. Beredskapsplanen er forankret i ledergruppen og tiltak foreslått der skal passe sammen med forventninger rundt ulike framtidsscenarioer drøftet i ICAAP rapporten.

Risikokategorier

Hovedrisikokategoriene for Sandnes Sparebank-konsernet er:

Kreditt risiko

Kreditt risiko oppstår fra alle transaksjoner hvor faktiske, avtalte eller mulige krav overfor motparter, låntakere, utstedere eller andre debitorer finnes. Vi styrer kreditt risikoen primært gjennom kredittstrategi- og policyen. Det er også noe kreditt risiko/ motpartsrisiko gjennom vår finansiering- og plasseringsaktivitet og denne styres i finansstrategien.

Se [note 8-11](#) for en vurdering av kreditt risiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er muligheten for uheldig markedsverdiutvikling på handels- eller investeringsposisjonene våre. Markedsrisiko kan oppstå fra endringer i rentenivåer, kredittspreader og valutakurser.

Se [note 12-15](#) for en vurdering av markedsrisiko.

Likviditets- og oppgjørskrisiko

Likviditetsrisiko er tap som følge av at banken ikke klarer å innfri alle betalingsforpliktelser på forfall eller at dette kun kan gjøres til ekstra kostnader. Vår målsetning for likviditetsrisiko er å sikre at konsernet kan oppfylle betalingsforpliktelser og kan styre likviditets- og finansieringsrisiko innen vår risikoappetitt konkretisert i rammene satt i likviditetsstrategidokumentet.

Se [note 16](#) for en vurdering av likviditetsrisiko.

Opgjørskrisiko er risiko for at eksisterende, betingete- eller mulige fremtidige positive eksponeringer ikke blir oppfylt av bankens motparter.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko betyr risiko for tap som følge av feil- eller utilstrekkelige interne prosesser, mennesker, systemer eller tap som følge av eksterne hendelser utenfor bankens kontroll, inklusivt juridisk risiko.

Det er knyttet operasjonell risiko til bankens IT-systemer, hvilket i stor grad utføres av eksterne tjenesteleverandører i.h.h.t. skriftlige kontrakter. SDC og Eika er bankes hovedleverandører av teknologitjenester. God styring og kontroll med IT-systemene både i banken og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansielle rapportering. Banken har etablert en overordnet styringsmodell og internkontrollaktiviteter knyttet til IT-systemene.

Sentrale systemer er standardiserte, og erfaringsmessig har det vært få operasjonelle feil knyttet til IT-systemene.

Et viktig element i forbindelse med operasjonell risiko er oppfølging av uønskede hendelser. Banken har etablert verktøy for rapportering, klassifisering og oppfølging av uønskede hendelser. På denne måten kan interne prosesser justeres slik at sannsynlighet for gjentakelse reduseres.

Annen risiko

Annen risiko inkluderer strategisk risiko, eierrisiko og risiko i omgivelsene.

Strategisk risiko er risiko for tap på grunn av at inntjeningen blir lavere enn forventet, men at dette ikke er kompensert gjennom lavere kostnader. Strategisk risiko kan oppstå fra endringer i konkurransebildet, regulatoriske endringer eller ineffektiv posisjonering i forhold til makromiljøet som påvirker driften vår. Strategisk risiko kan også oppstå hvis man ikke evner å leve opp til målsatte strategier og/eller ikke klarer å effektivt gjøre grep for å justere avkastning lavere enn målsatt.

Eierrisiko er risiko som oppstår som følge av å være eier i et selskap, for eksempel gjennom drift eller risiko for at ny kapital må tilføres.

Risiko i omgivelsene vil i hovedsak være makroøkonomiske risikoer som for eksempel arbeidsledighet og utvikling i konkurshypphet.

8

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko oppstår i hovedsak i bankens utlånsportefølje, men det er også slik risiko i konsernets beholdning av obligasjoner, sertifikater og finansielle derivater. Kredittrisiko er konsernets største risiko og består i hovedsak av netto utlån til kunder, kontanter og fordringer på

sentralbanker samt finansielle instrumenter. Kredittrisiko for utlån, garantier og trekkfasiliteter er viktigst både ut fra volum og risikonivå generelt. Denne risikoen omtales således detaljert nedenfor. Det er begrenset kredittrisiko i forbindelse med øvrig eksponering.

Konsern			Morbank		
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018	
4 261	10 318	Kontanter	4 261	10 318	
570 160	645 955	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	569 318	544 636	
21 897 252	21 439 328	Utlån til kunder til amortisert kost	12 922 320	13 197 892	
980 757	775 118	Utlån til kunder til virkelig verdi	2 058 769	1 601 203	
3 857 560	3 660 633	Sertifikater og obligasjoner	3 062 166	3 116 404	
112 759	150 356	Finansielle derivater	63 682	85 082	
11 719	13 719	Andre eiendeler	940 906	751 034	
46 946	9 864	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter	44 982	9 864	
27 481 416	26 705 291	Sum kredittrisikoeksponering balanseposter	19 666 403	19 316 434	
512 689	607 527	Garantiforpliktelser	512 689	607 526	
2 708 848	2 631 246	Ubenyttede trekkfasiliteter og lånetilsagn	1 669 774	1 674 229	
30 702 953	29 944 064	Total kredittrisikoeksponering	21 848 866	21 598 189	

Måling av kredittrisiko for utlånsporteføljen

Engasjement

Konsernet benytter scoremodeller både fra Eikagruppen og egenutviklede modeller for kunder innenfor privatmarkedet (PM) og bedriftsmarkedet (BM). Modellene valideres (backtestes) for sin forklaringskraft årlig og justeres om nødvendig. I scoremodellene beregnes kundens sannsynlighet for mislighold (PD – Probability of Default) de neste 12 måneder.

Både PM og BM kunder scores månedlig i ulike kredittmodeller. Adferdsmodellen for PM kunder og personlig næringsdrivende gir kunder mellom 0 og 690 poeng basert på ulike variable. Kundene klassifiseres i en av 11 klasser (A-K) ut fra poengene. Kredittscore mellom 483 og 560 gir laveste risikoklasse, J, og en tilhørende forventet 12 måneders PD på 20%. De beste kundene oppnår en score mellom 685 og 690 som gir risikoklasse A og en tilhørende PD på 0,05 %.

Intervaller for de ulike risikoklassene PM		
Score (avrundet)	Risikoklasse	PD
685-690	A	0,050 %
660-684	B	0,175 %
640-659	C	0,375 %
630-639	D	0,625 %
615-629	E	1,000 %
600-614	F	1,625 %
585-599	G	2,500 %
570-584	H	4,000 %
560-569	I	6,500 %
483-560	J	20,000 %

For å redusere kredittrisikoen benyttes sikkerheter som kan være fysisk sikkerhet, garantier eller kontantdepot. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan blant annet være bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetenes verdi på BM legges til grunn en forventet realisasjonsverdi, noe som innebærer bruk av ulike reduksjonsfaktorer for ulike sikkerhetstyper. Sikkerhet på BM er i hovedsak eiendom og varige driftsmidler. For varige driftsmidler er standard

Personmarkedet	
Belåningsgrad	Sikkerhetsklasse
Under 60 %	A
60–75 %	B
75–100 %	C
100–125 %	D
Over 125 %	E
Usikret	Uklassifisert

Klasse K er misligholdte lån, og engasjement med individuell nedskrivning og disse har en PD på 100 %.

For nye PM kunder samt nye personlige næringsdrivende benyttes en generisk modell.

For bedriftskunder der vi har offentlig tilgjengelig regnskap benyttes en scoremodell med 12 variable som gir 0-100 poeng per kunde. De beste kundene får mellom 91 og 100 poeng, risikoklasse B og en tilhørende PD på 0,175 %. Kunder som oppnår mindre enn 52 poeng får risikoklasse J og en PD på 20 %. Klasse K er misligholdte lån, og engasjement med individuell nedskrivning og disse har en PD på 100 %. Banken har ingen utlån til stater, eller kunder med eksplisitt statlig garantert gjeld og benytter derfor ikke risikoklasse A i denne BM scoremodellen.

For nyetablerte foretak uten avlagt regnskap eller kunder som ikke har avlagt regnskap benyttes en egen BM modell med tre variable som fokuserer på purringer, kassakreditter samt vurderinger fra inkassoselskaper.

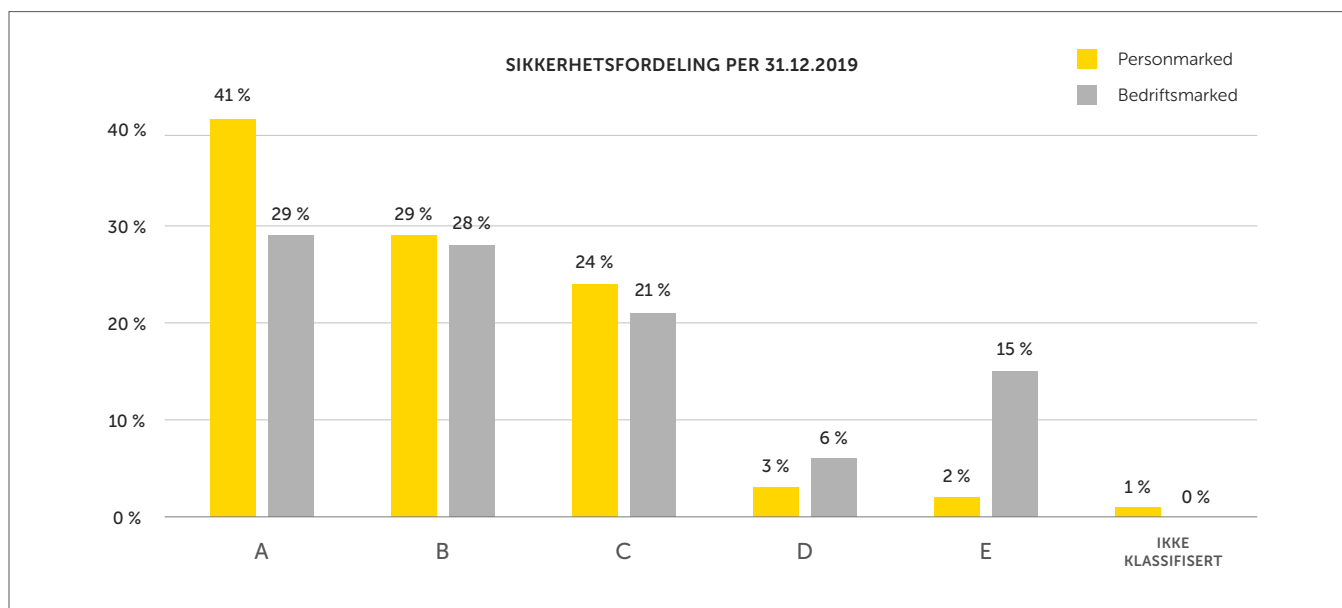
Intervaller for de ulike risikoklassene BM			
Risikoklasse	Nedre	Øvre	PD
B	91	100	0,175 %
C	85	90	0,375 %
D	79	84	0,625 %
E	74	78	1,00 %
F	69	73	1,625 %
G	64	68	2,50 %
H	58	63	4,00 %
I	52	57	6,50 %
J	0	51	20,00 %

reduksjonsfaktor 80 % og næringseiendom 20 %. På PM er sikkerhet i all hovedsak boligeiendom og her brukes markedsverdi hvor kvartalsvis vurdering av oppdaterte markedsverdier fra Eiendomsverdi foretas.

Sikkerhetene blir klassifisert i seks grupper, som danner grunnlag for tapsgrad ved mislighold. Inndeling er som følgende:

Bedriftsmarkedet	
Sikkerhetsdekning	Sikkerhetsklasse
>120 %	A
120–100 %	B
100–70 %	C
70–50 %	D
50-0 %	E
Uklassifisert	Uklassifisert

Fordeling av PM og BM porteføljen (brutto engasjement) i de ulike sikkerhetsklassene ut ifra markedsverdi er per 31.12.2019 som følgende.

Det forventede tapet for hvert engasjement beregnes på grunnlag av misligholdssannsynlighet og tapsgrad gitt mislighold. Tre risikogrupper er definert for ikke nedskrevne/misligholdte engasjementer på grunnlag av forventet tap. Tabellen er lik for PM og BM.

Risikogruppe	Forventet tap nedre grense	Forventet tap øvre grense
Lav	0,00 %	0,25 %
Middels	0,25 %	1,00 %
Høy	1,00 %	100,00 %

Som et ledd i vedlikehold av modellene blir det foretatt årlig validering. I valideringsarbeidet for PD modellene vurderes det hvor godt modellen predikerer mislighold opp mot observert mislighold i perioden. For LGD vurderes LGD-satsene i de ulike sikkerhetsklassene, samt overordnet, opp mot empiriske data. Dette arbeidet gir også indikasjoner på mulige justeringer som bør gjennomføres ved videreutvikling av modellene.

Risikoklassifiseringen har betydning for oppfølgingsnivået til kunden, og inngår som et kriterium ved kredittvurdering og kredittbeslutning. I tillegg til risikoklassifisering kommer skjønsmessige forhold som ledelse, marked, lånehistorikk, lønnsomhet med mer. Utover bruk av scoring-modeller har konsernet retningslinjer for hvordan sammensetningen av de ulike porteføljene skal være.

Nærmere om ECL-modell

Risikoklassifisering legges også til grunn for beregning av tap i steg 1 og 2 i henhold til IFRS 9. I steg 1 beregnes 12 måneders forventet tap. Ved vesentlig økning i kredittrisiko skal lånet settes i steg 2 og det beregnes forventet tap i hele lånets løpetid. Vesentlig økning i kredittrisiko er definert som at en av to tilfeller har inntruffet:

- 1) Enten at** opprinnelig PD 12m ved låneinngåelse justert for fremtidsutsikter < 1 % og samtidig at PD 12m har økt minst 0,5 % siden første gangsregistrering og samtidig at PD liv for resterende løpetid er blitt dobbelt så høy som opprinnelig PD Liv var for resterende løpetid
- 2) Eller at** opprinnelig PD 12m justert for fremtidsutsikter er større enn eller lik 1 % og samtidig enten PD 12m justert for fremtidsutsikter har steget med minst 2 % siden låneinngåelse eller at PD liv over gjenværende løpetid for lånet har blitt over dobbelt så høy som ved låneinngåelse.

I tillegg defineres en konto i steg 2 hvis den er merket med forbearance eller er i over 30 dagers mislighold. Steg 3 er lik de individuelle nedskrivningene som vurderes subjektivt i hvert tilfelle.

For å finne forventet tap over lånets løpetid i steg 2 antas at kunders risikoklasseskift følger en såkalt Markov-prosess. Banken anvender da en migreringsmatrise basert på historiske risikoklasseskift til å beskrive fremtidige risikoklasseskift. Forventete endringer i risikoklasse ett år frem i tid er et resultat av historiske endringer og forventete endringer f.eks. 5 år frem i tid er det samme som fem ettårige endringer på rad. På denne måten kan misligholdssannsynligheter et vilkårlig antall år ut i fremtiden beregnes. PD liv matrisen angir sannsynligheten for en gitt risikoklasse et gitt antall år ut i fremtiden.

Ved misligholdssannsynlighet på 5 % eller mindre benyttes forventet løpetid. Forventet løpetid er beregnet ut ifra empiriske data som et gjennomsnitt per produkttype for både privat og bedrift. Ved misligholdssannsynlighet på over 5 % benyttes full løpetid.

For at engasjementer skal kunne migrere positivt (tilfriskning) så må redusert kredittrisiko kunne måles over tid. For migrasjon mellom steg 1 og 2 som beregnes i modell, gjelder en karantenetid på 6 måneder. Dette medfører at hvis en variabel som fører til at et engasjement er flyttet fra steg 1 til steg 2 (høyere latent risiko) ikke lenger skule gjelde, f.eks. at kunden har fått forbearancemarkering, blir ikke engasjementet flyttet tilbake i steg 1 før 6 måneder etter forbearancemarkeringen er fjernet. For migrasjon ut av steg 3 og tilbake til 2 eller 1, gjelder subjektive vurderinger uten karantenetid. Det er dog sjelden med slik positiv migrasjon.

Modellen Sandnes Sparebank benytter for å beregne forventet tap har operasjonalisert et lavrisikounntak ved at engasjementer som anses å ha en lav kredittrisiko på rapporteringstidspunktet kan antas at det ikke har vært en vesentlig økning i kredittrisiko under gitte forutsetninger. Det anses hensiktsmessig å bruke unntaket for en del engasjementer for å unngå at engasjementer med lav risiko for misligholdsansynlighet migrerer til steg 2.

Banken benytter et lavrisikounntak for migrasjon fra steg 1 til steg 2 ved at alle lån som hadde 12 måneders PD < 1 % justert for makroforventninger ved første gangs registrering må oppnå en 12 måneders PD på regnskapsdato på minst 0,5 % for å bli klassifisert i steg 2. En andel av bankens utlånsportefølje oppfylder vilkårene for lavrisikounntaket, men det er bankens oppfatning at bruk av dette unntaket ikke gir vesentlig utslag i fordeling av engasjementer mellom stegene eller for de totale tapsavsetningene.

Sandnes Sparebank justerer så tapsavsetningen med forventet utvikling i ulike makrovariabler som anses å ha påvirkning på forventet tap.

Utgangspunktet for makroscenariene mottas fra Eika, men Sandnes Sparebank godkjenner evt. gjør endringer i disse for å tilpasse til sin eksponering og markedsoppfatning. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarier – hovedforventningen, et utfall basert på positive forventninger samt et utfall basert på negative forventninger for makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid.

Hovedforventningen samt det negative scenariet er basert på Finanstilsynets verdier for basisscenario og stresstest i Finansielt utsyn av juni 2019. Det positive scenariet er basert på prognose fra Eika Gruppens makroøkonom. Variablene arbeidsledighet, oljepris, husholdningers gjeld og bankenes utlånsrente inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene er per 31/12/2019 2/3 for hovedforventningen, 1/6 for det positive scenariet og 1/6 for det negative scenariet.

Per 31.12.2019 har banken følgende forventning til utvikling i makrovariablene:

	2020	2021	2022	2023
NORMAL VEKST OG UTVIKLING				
Arbeidsledighet (nivå)	3,8 %	3,8 %	3,9 %	3,9 %
Gjeld husholdning (endring)	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,1 %	4,0 %	4,2 %	4,6 %
Oljepris (USD per fat)	65	63	62	61
NESIDESCENARIO				
Arbeidsledighet (nivå)	5,1 %	6,2 %	6,3 %	6,0 %
Gjeld husholdning (endring)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	7,2 %	5,5 %	4,7 %	4,1 %
Oljepris (USD per fat)	30	30	30	30
OPPSIDESCENARIET				
Arbeidsledighet (nivå)	3,3 %	3,1 %	2,9 %	2,7 %
Gjeld husholdning (endring)	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,3 %	4,2 %	4,4 %	4,8 %
Oljepris (USD per fat)	80	80	80	80

Scenario 'Normal Vekst Og Utvikling' baserer seg på Finanstilsynets normalscenario. Et scenario hvor den økonomiske veksten dempes uten behov for store grep hverken i form av innstramninger (renteøkninger, stram finanspolitikk) for å bremse den økonomiske veksten, eller i form av stimuli (Rentekutt, slakk finanspolitikk). Ikke helt lik Finanstilsynets scenario, men noenlunde samme postnummer.

Nesidescenariet er basert på Finanstilsynets Stresstest. En typisk internasjonal lavkonjunktur med betydelig fall i både eksportvolum for tradisjonelle næringer, og for oljeprisen, er antatt å gjøre finansmarkedene usikre på kredittvurderingen av norsk publikum. Slik er nedsidescenario stilisert, med et langvarig fall i oljeprisen til 30 USD per fat (som i Finanstilsynets juni rapport). Vel så viktig er en halvering av oljeinvesteringene i det samme år som oljeprisen faller. Rentene som folk flest får, øker i nedgangstider, fordi stigningen i kredittplåser mer enn oppveier eventuelle rentekutt i Norges Bank.

Høy-vekst scenariet er utformet som en situasjon hvor mange av de parameterverdier som kjennetegner nedgangstider, får motsvarende positivt fortegn. God vekst i eksportvolumer, og en oljepris på 80 USD gjennom prognoseperioden hører med. Scenarioet er en klassisk norsk høykonjunktur hvor gode tider for våre eksportnæringer gir støtet til en bredt basert norsk konjunkturoppgang.

Eksponering (EAD)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Sum næringslivsengasjement fordelt på risikogrupper

31.12.2019

Risikogrupper	Utlån til kunder		Garantier		Ubenyttet limit		Totale engasjement		Andel	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Lav	4 528 062	4 528 062	311 892	311 892	709 308	709 308	5 549 263	5 549 263	67,5 %	67,5 %
Middels	1 268 523	1 268 523	97 815	97 815	150 786	150 786	1 517 124	1 517 124	18,5 %	18,5 %
Høy	923 339	923 339	72 292	72 292	50 987	50 987	1 046 617	1 046 617	12,7 %	12,7 %
Misl./nedskrevne	74 467	74 467	28 014	28 014	2 189	2 189	104 670	104 670	1,3 %	1,3 %
Sum	6 794 390	6 794 390	510 013	510 013	913 271	913 271	8 217 674	8 217 674	100,0 %	100,0 %

31.12.2018

Risikogrupper	Utlån til kunder		Garantier		Ubenyttet limit		Totale engasjement		Andel	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Lav	4 565 324	4 574 130	357 649	357 649	519 589	519 589	5 442 562	5 451 368	64,3 %	64,4 %
Middels	1 798 538	1 802 898	200 805	200 806	250 058	234 006	2 249 401	2 237 709	26,6 %	26,4 %
Høy	557 914	557 914	29 259	29 259	37 389	37 389	624 561	624 561	7,4 %	7,4 %
Misl./nedskrevne	130 998	130 998	16 334	16 334	4 582	4 582	151 914	151 914	1,8 %	1,8 %
Sum	7 052 775	7 065 940	604 046	604 047	811 618	795 566	8 468 439	8 465 553	100,0 %	100,0 %

Sum privatmarkedsengasjement fordelt på risikogrupper

31.12.2019

Risikogrupper	Utlån til kunder		Garantier		Ubenyttet limit		Totale engasjement		Andel	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Lav	6 570 926	14 198 645	1 963	1 963	683 898	1 715 957	7 256 786	15 916 564	74,6 %	82,2 %
Middels	642 196	772 123	116	116	68 615	75 196	710 927	847 435	13,0 %	9,1 %
Høy	857 312	996 586	596	596	3 995	4 424	861 903	1 001 606	11,1 %	7,8 %
Misl./nedskrevne	116 265	116 265	0	0	0	0	116 266	116 266	1,3 %	0,8 %
Sum	8 186 698	16 083 618	2 676	2 676	756 508	1 795 577	8 945 882	17 881 871	100,0 %	100,0 %

31.12.2018

Risikogrupper	Utlån til kunder		Garantier		Ubenyttet limit		Totale engasjement		Andel	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Lav	6 378 996	13 611 788	2 936	2 936	823 304	1 780 242	7 205 235	15 394 966	83,7 %	90,6 %
Middels	539 273	614 131	117	117	30 295	46 427	569 685	660 675	6,6 %	3,9 %
Høy	746 597	841 131	427	427	9 012	9 012	756 036	850 570	8,8 %	5,0 %
Misl./nedskrevne	81 455	81 455	0	0	0	0	81 455	81 455	0,9 %	0,5 %
Sum	7 746 321	15 148 505	3 480	3 480	862 611	1 835 681	8 612 412	16 987 666	100,0 %	100,0 %

Andel av eksponering (EAD) fordelt per risikogruppe og steg

Konsern 31.12.2019	Steg	Risikogruppe				Sum
		Lav	Middels	Høy	Mistighold/tap	
	1	76 %	6 %	4 %	0 %	85 %
	2	6 %	4 %	4 %	0 %	14 %
	3	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
	SUM	82 %	9 %	8 %	1 %	100 %

Konsern 31.12.2018	Steg	Risikogruppe				Sum
		Lav	Middels	Høy	Mistighold/tap	
	1	75 %	8 %	2 %	0 %	85 %
	2	6 %	4 %	4 %	0 %	14 %
	3	0 %	0 %	0 %	1 %	2 %
	SUM	81 %	11 %	6 %	2 %	100 %

Morbank 31.12.2019	Steg	Risikogruppe				Sum
		Lav	Middels	Høy	Mistighold/tap	
	1	68 %	8 %	5 %	0 %	81 %
	2	6 %	5 %	6 %	0 %	17 %
	3	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
	SUM	73 %	13 %	11 %	2 %	100 %

Morbank 31.12.2018	Steg	Risikogruppe				Sum
		Lav	Middels	Høy	Mistighold/tap	
	1	68 %	11 %	3 %	0 %	82 %
	2	5 %	5 %	5 %	1 %	15 %
	3	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
	SUM	73 %	17 %	8 %	3 %	100 %

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er når betydelige konsentrasjoner av risiko kommer fra at man har eksponering mot debitorer eller verdipapirer med liknende økonomiske egenskaper eller som er involvert i sammenliknbare aktiviteter der disse likhetene kan gjøre at de samtidig får problemer med å holde betalingsforpliktelsene sine eller at verdiene svinger i takt slik at hvis en får problemer vil mange få problemer pga. likheten.

For å vurdere og styre konsentrasjonsrisiko vurderer konsernet grad av skjevfordeling av utlånsporteføljen ut fra følgende forhold:

- Store enkeltkunder
- Enkelte bransjer (næringsgrupper med spesifikke utfordringer eller sykliske næringer)
- Geografiske områder
- Sikkerhet med samme risikoegenskaper (f.eks. avhengig av eiendomspriser)
- Motparter i interbankoperasjoner eller handel med finansielle derivater

Konsernet benytter samme metode som Finanstilsynet for beregning av konsentrasjonsrisiko for individuell- og bransje risiko.

Banken har en ikke-uvesentlig konsentrasjon omkring engasjement til finansiering av eiendomsinvesteringer. Totalt 49,2 % (47,9 %) av bankens næringslivsengasjement har tilknytning til eiendomsdrift per 31.12.19. Banken har fokus på å følge opp denne konsentrasjonsrisikoen.

I tillegg har banken konsentrasjonsrisiko knyttet til store enkeltengasjementer. Banken definerer store engasjementer som engasjementer som overstiger 10 % av bankens ansvarlige kapital. Det er et stort overlapp mellom store engasjementer og engasjementer knyttet til eiendomsinvesteringer.

Aldersfordeling på forfalte lån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt fordelt på antall dager etter forfall. Aldersfordeling 1-30 dager er ikke justert for forsinkelse i betalingsformidlingen og størrelsen på forfalte beløp vil derfor kunne variere per rapporteringstidspunkt.

31.12.2019

Konsern			Aldersfordeling på forfalte lån	Morbank		
PM	BM	Total		PM	BM	Total
299 851	174 914	474 765	1-30 dager	255 121	174 914	430 035
70 476	8 571	79 047	31-60 dager	45 609	8 571	54 180
27 448	143	27 591	61-90 dager	23 412	143	23 555
70 823	72 789	143 611	Over 90 dager	70 823	72 789	143 611
468 598	256 417	725 014	Sum	394 965	256 417	651 382

31.12.2018

Konsern			Aldersfordeling på forfalte lån	Morbank		
PM	BM	Total		PM	BM	Total
302 743	77 584	380 326	1-30 dager	244 507	77 584	322 091
61 672	64 590	126 262	31-60 dager	61 379	64 590	125 969
13 088	17 318	30 406	61-90 dager	13 088	17 318	30 406
59 494	91 876	151 370	Over 90 dager	59 494	91 876	151 370
436 997	251 368	688 365	Sum	378 468	251 368	629 836

Banken har per 31.12.19 samlede engasjementer på ca 15 millioner kroner som er misligholdte over 90 dager hvor det ikke er foretatt tapsavsetninger på grunn av god sikkerhetsdekning. Disse engasjementene er individuelt vurdert i steg 3.

Obligasjoner og sertifikater

For å styre kredittrisikoen i forbindelse med investeringer i obligasjoner og sertifikater har konsernet retningslinjer for kvaliteten på investeringene som gjennomføres, i tillegg til krav om bransjesammensetning og krav til forfallsstruktur. Investeringer i obligasjoner og sertifikater foretas i all hovedsak som likviditetsplasseringer.

Derivater

Derivater brukes i all hovedsak til styring av konsernets rente- og valutarisiko i form av rentebytte- og valutabytteavtaler der en fremtidig valutakurs eller en fremtidig rente avtales på inngåelsestidspunktene for derivatene slik at banken ikke har risiko for svingning av disse i derivatets løpetid. Konsernets motpartseksponering måles som en kombinasjon av markedsverdi på inngåtte kontrakter og hovedstol.

Oppfølging av risikorammer og risikobegrensende tiltak

Konsernet har etablert eksponeringsrammer innenfor ulike segmenter i de ulike porteføljene. Utnyttelse av disse rammene rapporteres månedlig til styret og konsernets ledergruppe. Individuelle engasjementer følges opp av de ulike kredittmiljøene i konsernet.

Konsernet bruker en rekke risikobegrensende tiltak slik som:

Sikkerhet

Konsernets viktigste risikobegrensende tiltak er etablering av sikkerhet for engasjementer. Det er klare retningslinjer både med hensyn på krav til sikkerhetsdekning i engasjementer og med hensyn på verdivurdering av sikkerhetsobjektene.

Eksponeringsbegrensinger

Konsernet har etablerte rammer for maksimal eksponering for næringer, type engasjementer samt for store engasjementer. I tillegg er det etablert retningslinjer for maksimal eksponering innen ulike risikogrupper.

Motpartseksponeringsavtaler

Det er krav om etablering av International Swap Dealer Association (ISDA) avtale med Credit Support Annex (CSA) avtale før derivathandler inngås.

9

ENGASJEMENT FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER OG GEOGRAFISK

Fordelt på kundegrupper

Konsern	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Jord- og skogbruk	506 285	381 291	905	691	58 510	56 459
Fiske og fangst	6 563	677			200	200
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 123 073	1 217 835	264 967	311 146	193 453	165 093
Industri	206 319	180 904	43 787	42 943	31 755	32 293
Olje og energi	30 294	180 157	2 650	650	58 333	14 131
Varehandel	224 619	226 358	64 990	83 287	54 921	64 441
Hotell- og restaurantdrift	60 914	68 478	12 874	11 065	3 720	24 654
Transport og lagring	48 016	226 436	9 613	29 899	12 088	7 482
Offentlig og privat tjenesteyting	778 901	878 071	87 326	75 913	230 703	237 010
Eiendomsdrift	3 842 094	3 883 957	25 755	48 453	115 762	194 710
Andre kundegrupper	88	208				
Personkunder	16 189 868	15 205 288	3 344	3 480	1 953 687	1 834 774
Sum brutto utlån til kunder	23 017 035	22 449 659	516 211	607 526	2 713 133	2 631 246
Nedskrivinger	-139 026	-235 214	-3 522	-1 936	-4 285	-5 074
Sum netto utlån til kunder	22 878 009	22 214 445	512 689	605 590	2 708 848	2 626 172

Geografisk fordeling

Konsern	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Rogaland	18 605 479	18 054 290	401 258	476 377	2 353 398	2 159 228
Oslo/Akershus	3 098 905	3 152 334	80 425	101 830	275 869	371 479
Andre fylker	1 240 902	1 177 550	34 528	29 319	70 784	90 065
Utlandet	71 749	65 485			13 082	10 474
Sum brutto utlån til kunder	23 017 035	22 449 659	516 211	607 526	2 713 133	2 631 246

Fordelt på kundegrupper

Morbank	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Jord- og skogbruk	506 285	381 291	905	691	58 510	56 459
Fiske og fangst	6 563	677			200	200
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 123 073	1 217 835	264 967	311 146	193 453	165 093
Industri	206 319	180 904	43 787	42 943	31 755	32 293
Olje og energi	30 294	180 157	2 650	650	58 333	14 131
Varehandel	224 619	217 540	64 990	83 287	54 921	64 441
Hotell- og restaurantdrift	60 914	68 478	12 874	11 065	3 720	24 654
Transport og lagring	48 016	226 436	9 613	29 899	12 088	7 482
Offentlig og privat tjenesteyting	778 901	878 071	87 326	75 913	230 703	237 010
Eiendomsdrift	3 842 094	3 883 957	25 755	48 453	115 762	194 710
Andre kundegrupper	88	208				
Personkunder	8 288 638	7 793 932	3 344	3 480	914 505	877 756
Sum brutto utlån til kunder	15 115 804	15 029 485	516 211	607 526	1 673 952	1 674 229
Nedskrivninger	-134 715	-230 390	-3 522	-1 936	-4 173	-4 917
Sum netto utlån til kunder	14 981 089	14 799 096	512 689	605 590	1 669 778	1 669 312

Geografisk fordeling

Morbank	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Rogaland	11 605 745	11 427 733	401 258	476 377	1 423 173	1 301 634
Oslo/Akershus	2 550 943	2 635 840	80 425	101 830	200 216	300 454
Andre fylker	914 462	928 545	34 528	29 319	45 471	68 099
Utlandet	44 655	37 367			5 092	4 042
Sum brutto utlån til kunder	15 115 804	15 029 485	516 211	607 526	1 673 952	1 674 229

Konsern		Garantier	Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
112 547	139 937	Betalingsgarantier	112 547	139 937
207 166	248 000	Kontraktsgarantier	207 166	248 000
11 155	12 700	Skattetrekksgarantier	11 155	12 700
12 500	13 113	Andre garantier	12 500	13 113
172 843	193 776	Ubenyttet garantiramme	172 843	193 776
516 211	607 526	Sum garantier	516 211	607 526

10

NEDSKREVNE ENGASJEMENT FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

Nedskrivninger per kundegruppe

Konsern	Brutto nedskrevne engasjement		Steg 3 nedskrivninger		Netto nedskrevne engasjement	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Jord- og skogbruk	7 792	10 581	5 000	5 000	2 792	5 581
Bygge- og anleggsvirksomhet	19 895	472	4 900	450	14 995	22
Industri	31 060	34 892	13 900	15 900	17 160	18 992
Olje og energi	16 964	60 896	16 850	62 225	114	-1 329
Varehandel	5 649		2 330		3 319	
Hotell- og restaurantdrift	1 500				1 500	
Transport og lagring		539	126	626	-126	-87
Offentlig og privat tjenesteyting	32 402	14 181	9 469	7 878	22 933	6 303
Eiendomsdrift	52 864	122 246	14 400	56 600	38 464	65 646
Personkunder	112 803	41 769	13 329	8 025	99 474	33 745
Sum steg 3	280 930	285 576	80 305	156 704	200 625	128 872
Misligholdte engasjement uten steg 3 nedskrivning	16 151	104 497			16 151	104 497
Totalt misligholdt og nedskrevne engasjement	297 080	390 073	80 305	156 704	216 776	233 369
Brutto misligholdte og nedskrevne engasjementer i % av brutto utlån	1,29 %	1,74 %				

Morbank	Brutto nedskrevne engasjement		Steg 3 nedskrivninger		Netto nedskrevne engasjement	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Jord- og skogbruk	7 792	10 581	5 000	5 000	2 792	5 581
Bygge- og anleggsvirksomhet	19 895	472	4 900	450	14 995	22
Industri	31 060	34 892	13 900	15 900	17 160	18 992
Olje og energi	16 964	60 896	16 850	62 225	114	-1 329
Varehandel	5 649		2 330		3 319	
Hotell- og restaurantdrift	1 500				1 500	
Transport og lagring		539	126	626	-126	-87
Offentlig og privat tjenesteyting	32 402	14 181	9 469	7 878	22 933	6 303
Eiendomsdrift	52 864	122 246	14 400	56 600	38 464	65 646
Personkunder	112 803	41 769	13 329	8 025	99 474	33 745
Sum steg 3	280 930	285 576	80 305	156 704	200 625	128 872
Misligholdte engasjement uten steg 3 nedskrivning	16 151	104 497			16 151	104 497
Totalt misligholdt og nedskrevne engasjement	297 080	390 073	80 305	156 704	216 776	233 369
Brutto misligholdte og nedskrevne engasjementer i % av brutto utlån	1,97 %	2,60 %				

11

TAP PÅ UTLÅN / GARANTIER OG MISLIGHOLDTE / TAPSUTSATTE ENGASJEMENTER

Konsern		Tap på utlån og garantier	Morbank	
2019	2018		2019	2018
208	-427	Periodens endringer i tapsavsetninger steg 1	-538	-862
-19 331	-23 222	Periodens endringer i tapsavsetninger steg 2	-17 698	-22 252
-76 399	-127 381	Periodens endringer i tapsavsetninger steg 3	-76 399	-127 381
109 938	173 377	Konstateringer mot tidligere nedskrivning	109 938	173 377
2 477	3 758	Konstateringer uten tidligere nedskrivning	2 477	3 758
-3 422	-2 376	Inngått på tidligere konstaterte tap*	-3 421	-2 376
13 471	23 729	Tap på utlån og garantier	14 360	24 264

* Konsernet har per 31.12.19 totalt utestående beløp på 56 millioner kroner som er konstatert / fraregnet i balansen som er sendt videre til inkassoselskaper. Eventuelle tilbakebetalinger fra inkassoselskapene regnskapsføres som redusert tapkostnad under linjen "inngått på tidligere konstaterte tap".

Konsern				Endringer i tapsavsetninger	Morbank			
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger		Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger
30 775	54 977	156 704	242 457	Tapsavsetninger per 01.01.2019	28 956	51 730	156 704	237 390
				Overføringer/bevegelser:				
-2 673	14 809		12 136	Overføringer fra steg 1 til steg 2	-2 596	14 233		11 637
-296		8 667	8 371	Overføringer fra steg 1 til steg 3	-267		8 667	8 400
2 835	-9 440		-6 605	Overføringer fra steg 2 til steg 1	2 636	-7 603		-4 967
	-12 414	20 965	8 551	Overføringer fra steg 2 til steg 3		-12 414	20 965	8 551
	391	-370	20	Overføringer fra steg 3 til steg 2		391	-370	20
2 533	356		2 889	Tilgang nye engasjementer i perioden	2 269	314		2 583
-11 768	-12 174		-23 941	Avgang av engasjementer i perioden	-11 292	-11 482		-22 773
9 576	-860	21 059	29 775	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	8 712	-1 137	21 059	28 634
		-109 938	-109 938	Konstaterte tap			-109 938	-109 938
		-16 780	-16 780	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-16 780	-16 780
				Andre justeringer	-245			-245
30 983	35 646	80 305	146 934	Tapsavsetninger per 31.12.2019	28 174	34 032	80 305	142 510
			100	Bokført som reduksjon av utlån/fordringer til kredittinstitusjoner				99
			139 026	Bokført som reduksjon av utlån til kunder				134 715
			7 808	Bokført som avsetning på gjeldspost (garantier og ubenyttede kredittrammer)				7 696
			146 934	Tapsavsetninger per 31.12.2019				142 510

Fordeling tapsavsetninger på kunder - per segment

Konsern (BM)				Endringer i tapsavsetninger BM	Morbank (BM)			
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger		Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger
21 550	30 644	148 753	200 946	Tapsavsetninger BM per 01.01.2019	21 550	30 644	148 753	200 946
				Overføringer/bevegelser:				
-2 177	12 561		10 384	Overføringer fra steg 1 til steg 2	-2 177	12 561		10 384
-147		6 830	6 683	Overføringer fra steg 1 til steg 3	-147		6 830	6 683
929	-2 366		-1 437	Overføringer fra steg 2 til steg 1	929	-2 366		-1 437
	-10 543	16 059	5 516	Overføringer fra steg 2 til steg 3		-10 543	16 059	5 516
1 952	266		2 218	Tilgang nye engasjementer i perioden	1 952	266		2 218
-8 600	-6 035		-14 635	Avgang av engasjementer i perioden	-8 600	-6 035		-14 635
4 596	1 312	19 108	25 016	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	4 596	1 312	19 108	25 016
		-105 949	-105 949	Konstaterte tap			-105 949	-105 949
		-15 951	-15 951	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-15 951	-15 951
18 103	25 839	68 849	112 791	Tapsavsetninger BM per 31.12.2019	18 103	25 839	68 849	112 791

Konsern (PM)				Endringer i tapsavsetninger PM	Morbank (PM)			
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger		Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger
9 226	24 333	7 951	41 510	Tapsavsetninger PM per 01.01.2019	7 406	21 086	7 951	36 443
				Overføringer/bevegelser:				
-525	2 248		1 723	Overføringer fra steg 1 til steg 2	-419	1 672		1 253
-120		1 837	1 717	Overføringer fra steg 1 til steg 3	-120		1 837	1 717
1 874	-6 980		-5 105	Overføringer fra steg 2 til steg 1	1 676	-5 144		-3 468
	-1 870	4 905	3 035	Overføringer fra steg 2 til steg 3		-1 870	4 905	3 035
	391	-370	20	Overføringer fra steg 3 til steg 2		391	-370	20
574	89		664	Tilgang nye engasjementer i perioden	310	47		358
-3 140	-6 139		-9 280	Avgang av engasjementer i perioden	-2 664	-5 447		-8 112
4 899	-2 265	1 951	4 585	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	4 034	-2 542	1 951	3 443
		-3 989	-3 989	Konstaterte tap			-3 989	-3 989
		-829	-829	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-829	-829
				Andre justeringer	-245			-245
12 788	9 807	11 455	34 051	Tapsavsetninger PM per 31.12.2019	9 979	8 193	11 455	29 627

Konsern				Morbank				
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger	Endringer i tapsavsetninger				
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger	
			391 522	Tapsavsetninger per 31.12.17 ihht IAS 39			387 296	
			1 964	Effekt av endring i regler ved overgang til IFRS 9			958	
31 202	78 199	284 085	393 486	Tapsavsetninger per 01.01.2018 (omarbeidet)	30 188	73 981	284 085	388 254
				Overføringer/bevegelser:				
-1 947	20 680		18 733	Overføringer fra steg 1 til steg 2	-1 878	19 462		17 584
-62		250	188	Overføringer fra steg 1 til steg 3	-62		250	188
2 235	-19 251		-17 016	Overføringer fra steg 2 til steg 1	2 100	-17 884		-15 784
	-2 111	10 950	8 839	Overføringer fra steg 2 til steg 3		-2 111	10 950	8 839
15 115	9 119		24 233	Tilgang nye engasjementer i perioden	14 756	8 835		23 591
-7 374	-25 454		-32 829	Avgang av engasjementer i perioden	-7 201	-24 349		-31 550
-8 393	-6 205	39 954	25 356	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	-8 578	-6 204	39 954	25 172
		-173 377	-173 377	Konstaterte tap			-173 377	-173 377
		-5 159	-5 159	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-5 159	-5 159
				Andre justeringer	-370			-370
30 775	54 977	156 704	242 457	Tapsavsetninger per 31.12.2018	28 956	51 730	156 704	237 390
21 550	30 644	148 753	200 946	Herav tapsavsetninger BM	21 464	30 644	148 753	200 861
9 226	24 333	7 951	41 510	Herav tapsavsetninger PM	7 492	21 086	7 951	36 529
			233	Bokført som reduksjon av utlån/fordinger til kredittinstitusjoner				147
			235 214	Bokført som reduksjon av utlån til kunder				230 390
			7 010	Bokført som avsetning på gjeldspost (garantier og ubenyttede kredittrammer)				6 853
			242 457	Tapsavsetninger per 31.12.2018				237 390

Endringer i brutto balanseførte engasjement

Konsern					Morbank			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning før forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
19 426 365	3 297 390	334 787	23 058 541	Brutto balanseført engasjement per 01.01.2019	12 716 678	2 491 653	334 787	15 543 117
				Overføringer:				
-1 200 920	1 200 920			Overføringer fra steg 1 til steg 2	-927 710	927 710		
-48 159		48 159		Overføringer fra steg 1 til steg 3	-48 159		48 159	
907 612	-907 612			Overføringer fra steg 2 til steg 1	553 673	-553 673		
	-107 329	107 329		Overføringer fra steg 2 til steg 3		-107 329	107 329	
	5 677	-5 677		Overføringer fra steg 3 til steg 2		5 677	-5 677	
5 115 766	698 074		5 813 840	Tilgang nye engasjementer i perioden	3 913 228	625 960		4 539 189
-5 096 982	-964 235	-204 907	-6 266 123	Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-4 283 929	-889 007	-204 907	-5 377 842
19 103 681	3 222 886	279 691	22 606 258	Brutto balanseførte engasjement per 31.12.2019*	11 923 782	2 500 991	279 691	14 704 464

* Tabellen over tar utgangspunkt i brutto engasjementer på rapporteringstidspunkt, herunder utlån til kunder og fordringer mot kredittinstitusjoner og sentralbank. Tabellen inkluderer ikke garantier/ubenyttede kredittrammer. Når det gjelder sammenlignbare tall for 2018 så var brutto balanseført verdi av bankens fastrentelån inkludert, disse utgjorde ca 0,8 MRD per 31.12.2018.

Fordeling brutto balanseførte engasjement på utlån til kunder målt til amortisert kost - per segment

Konsern (BM)					Morbank (BM)			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning før forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
6 161 731	905 426	293 847	7 361 004	Brutto balanseført engasjement BM per 01.01.2019	6 161 731	905 426	293 847	7 361 004
				Overføringer:				
-542 836	542 836			Overføringer fra steg 1 til steg 2	-542 836	542 836		
-22 268		22 268		Overføringer fra steg 1 til steg 3	-22 268		22 268	
147 197	-147 197			Overføringer fra steg 2 til steg 1	147 197	-147 197		
	-53 691	53 691		Overføringer fra steg 2 til steg 3		-53 691	53 691	
1 508 899	241 212		1 750 111	Tilgang nye engasjementer i perioden	1 508 899	241 212		1 750 111
-1 643 553	-238 333	-217 303	-2 099 189	Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-1 643 553	-238 333	-217 303	-2 099 189
5 609 170	1 250 252	152 503	7 011 926	Brutto balanseførte engasjement BM per 31.12.2019**	5 609 170	1 250 252	152 503	7 011 926

** Tabellen over tar utgangspunkt i brutto utlån til kunder BM på rapporteringstidspunkt. Tabellen inkluderer ikke garantier/ubenyttede kredittrammer. (Når det gjelder sammenlignbare tall for 2018 så var brutto balanseført verdi av bankens fastrentelån inkludert, disse utgjorde ca 0,1 MRD i BM per 31.12.2018.)

Fordeling brutto balanseførte engasjement på utlån til kunder målt til amortisert kost - per segment

Konsern (PM)					Morbank (PM)			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning før forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
12 637 691	2 372 639	40 939	15 051 269	Brutto balanseført engasjement PM per 01.01.2019	6 029 055	1 566 902	40 939	7 636 897
				Overføringer:				
-658 084	658 084			Overføringer fra steg 1 til steg 2	-384 874	384 874		
-25 891		25 891		Overføringer fra steg 1 til steg 3	-25 891		25 891	
745 739	-745 739			Overføringer fra steg 2 til steg 1	391 801	-391 801		
	-53 638	53 638		Overføringer fra steg 2 til steg 3		-53 638	53 638	
	5 677	-5 677		Overføringer fra steg 3 til steg 2		5 677	-5 677	
3 686 927	456 862		4 143 789	Tilgang nye engasjementer i perioden	2 403 313	384 748		2 788 061
-3 425 964	-693 168	-15 687	-4 134 819	Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-2 632 885	-617 941	-15 687	-3 266 513
12 960 418	2 000 716	99 104	15 060 239	Brutto balanseførte engasjement PM per 31.12.2019**	5 780 519	1 278 822	99 104	7 158 445

** Tabellen over tar utgangspunkt i brutto utlån til kunder PM på rapporteringstidspunkt. Tabellen inkluderer ikke garantier/ubenyttede kredittrammer. (Når det gjelder sammenlignbare tall for 2018 så var brutto balanseført verdi av bankens fastrentelån inkludert, disse utgjorde ca 0,7 MRD i PM per 31.12.2018.)

Konsern					Morbank			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning før forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
17 941 043	3 993 322	544 325	22 478 690	Brutto balanseført engasjement per 01.01.2018	12 291 828	2 999 842	544 325	15 835 995
				Overføringer:				
-1 187 060	1 128 168		-58 892	Overføringer fra steg 1 til steg 2	-925 172	822 605		-102 568
-2 956		2 801	-155	Overføringer fra steg 1 til steg 3	-2 956		2 801	-155
1 169 380	-1 211 706		-42 325	Overføringer fra steg 2 til steg 1	777 837	-888 477		-110 640
	-109 123	114 516	5 393	Overføringer fra steg 2 til steg 3		-109 123	114 516	5 393
5 702 291	701 583		6 403 875	Tilgang nye engasjementer i perioden	4 594 925	635 399		5 230 324
-4 196 334	-1 204 855	-326 855	-5 728 044	Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-4 019 784	-968 593	-326 855	-5 315 232
19 426 365	3 297 390	334 787	23 058 541	Brutto balanseførte engasjement per 31.12.2018	12 716 678	2 491 653	334 787	15 543 117
6 161 731	905 426	293 847	7 361 004	herav Brutto balanseført engasjement BM	6 161 731	905 426	293 847	7 361 004
12 637 691	2 372 639	40 939	15 051 269	herav Brutto balanseført engasjement PM	6 029 055	1 566 902	40 939	7 636 897
626 944	19 325		646 269	herav Brutto balanseført engasjement ufordelt (kredittinstitusjoner)	525 892	19 325		545 217

Kommentarer til stegvandringer

Alle engasjementer starter i steg 1. Det er deretter fem faktorer som kan føre til at engasjementet blir flyttet over fra steg 1 til steg 2, herunder;

- 1) Mislighold på mer enn 30 dager
- 2) Ved flere enn 2 restanser på minst 5 dagers varighet de siste 12 måneder
- 3) En vesentlig økning i risiko, dvs. at PD har økt siden initiell PD for engasjementet
- 4) Forbearancemarkering (at kunden er gitt nødvendige betalingslettelser)
- 5) Manglende data på kunden

Tabellen under viser en nedbrytning av årsakene bak alle stegvandringer fra steg 1 til steg 2.

Årsaker	Andel (isolert)	Andel totalt
P.g.a. restanse i 30 dager	1 %	3 %
P.g.a. restanser siste 12 mnd.	2 %	14 %
P.g.a. vesentlig økning i PD	29 %	64 %
P.g.a. forbearance	8 %	17 %
Manglende historikk på kunde	0 %	2 %
Kombinasjon av årsakene over	59 %	
Totalt	100 %	100 %

«Andel isolert» viser hvor mange prosent av verdien på lån som ble flyttet fra steg 1 til steg 2 p.g.a. kun den korresponderende faktoren isolert sett, mens «Andel totalt» viser hvor mange prosent av migrasjonen som den korresponderende faktoren var med enten alene, eller sammen med en eller flere av de andre faktorene.

Tilsvarende viser tabellen nedenfor en nedbrytning av årsakene bak stegvandringer fra steg 2 til steg 1 i 2019 (tilfriskning i perioden);

Årsaker	Andel (isolert)	Andel totalt
Ingen 30 dagers restanse siste 6m lenger	1 %	3 %
Ikke >1 restanse siste 12 mnd. lenger	3 %	12 %
Vesentlig reduksjon i PD	68 %	77 %
Ingen forbearancemarkering lenger	8 %	8 %
Fått historikk tilbake for kunde	1 %	1 %
Kombinasjon av flere effekter	20 %	
Totalt	100 %	100 %

«Andel isolert» viser hvor mange prosent av verdien på lån som ble flyttet fra steg 2 til steg 1 p.g.a. kun den korresponderende faktoren isolert sett, mens «Andel totalt» viser hvor mange prosent av migrasjonen som den korresponderende faktoren var med enten alene, eller sammen med en eller flere av de andre faktorene.

For 2019 er det totalt 237 engasjementer som har migrert fra steg 2 til steg 1, dvs. 1,7 % av totale utlån.

Sensitivitetsanalyser

Nedskrivningsmodellen for beregning av "Expected credit losses" (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makroutvikling.

Modellen og tapsestimatene er således sårbare for endringer i forutsetningene som er satt. Banken har følgelig reprodusert tapsestimater gitt endringer i sentrale forutsetninger med formål å illustrere hvordan tapsestimatene påvirkes i gitte scenarier.

Det foretas sensitivitetsanalyser for følgende faktorer:

- Misligholdssannsynlighet (PD) ned 10 %
- Misligholdssannsynlighet (PD) opp 10 %
- 30 % boligprisfall (justert LGD)
- Forventet levetid lik full løpetid
- Fremtiden blir som i dag (uendret forventning)

I de første to scenariene, antas det at misligholdssannsynligheten for alle kunder untatt de som er i mislighold, øker henholdsvis minker 10%. Boligprisscenariet antar en endring i LGD for de av privatmarkedslånene som er sikret i bolig, videre at dette vil gi ringvirkninger i bedriftsmarkedet på PD for bedrifter eksponert mot byggebransjen og eiendom. Tilslutt tas det hensyn til tredjeordenseffekter i personmarkedet i form av markant økt PD for kunder som arbeider i byggebransje- og eiendom samt en mindre økning i PD for alle andre kunder p.g.a. ringvirkninger.

Hvis kunder faller i kredittkvalitet, vil de ha vanskeligere med å få refinansiert lån og samtidig ha lavere mulighet til å førinnfri eller foreta ekstra innbetalinger. Scenariet om forventet løpetid lik full løpetid, antar at samtlige utlån går til endelig forfall og at alle uoptrukne kredittter utnyttet fullt ut.

Forventningene til fremtiden er i hovedscenariet svakt positive (basert på en sammenvekting av et positivt- et negativt-, samt en hovedforventning). I scenariet om at «Fremtiden blir som i dag» er forventningen = 1 dvs. hverken positiv eller negativ.

Resultat av sensitivitetsanalysen er som følger, fordelt på konsern samt segmentene personmarked (PM) og bedriftsmarked (BM);

Konsern 31.12.2019	Endringer sentrale forutsetninger				Boligprisfall 30 %*
	Uendret forventning til fremtiden	Full løpetid	PD - 10 %	PD + 10 %	
Prosentvis endring i tapsestimat BM	4,5 %	1,8 %	-7,9 %	8,8 %	96,6 %
Prosentvis endring i tapsestimat PM	2,3 %	3,3 %	-7,7 %	4,4 %	55,3 %
Prosentvis endring i tapsestimat Konsern	3,7 %	2,3 %	-7,8 %	7,3 %	85,0 %

Konsern 31.12.2018

	Uendret forventning til fremtiden	Full løpetid	PD - 10 %	PD + 10 %	Boligprisfall 30 %*
Prosentvis endring i tapsestimat BM	2,5 %	5,7 %	-6,8 %	4,3 %	0,0 %
Prosentvis endring i tapsestimat PM	1,4 %	10,1 %	-4,2 %	3,0 %	80,6 %
Prosentvis endring i tapsestimat Konsern	2,1 %	7,5 %	-5,8 %	3,8 %	32,7 %

Resultat av sensitivitetsanalysen er som følger, fordelt på morbank samt segmentene personmarked (PM) og bedriftsmarked (BM);

Morbank 31.12.2019	Endringer sentrale forutsetninger				Boligprisfall 30 %*
	Uendret forventning til fremtiden	Full løpetid	PD - 10 %	PD + 10 %	
Prosentvis endring i tapsestimat BM	4,5 %	1,8 %	-7,9 %	8,8 %	96,6 %
Prosentvis endring i tapsestimat PM	2,3 %	2,9 %	-8,0 %	4,2 %	55,1 %
Prosentvis endring i tapsestimat Morbank	3,8 %	2,1 %	-7,9 %	7,4 %	83,5 %

Morbank 31.12.2018

	Uendret forventning til fremtiden	Full løpetid	PD - 10 %	PD + 10 %	Boligprisfall 30 %*
Prosentvis endring i tapsestimat BM	2,5 %	5,7 %	-6,8 %	4,4 %	0,0 %
Prosentvis endring i tapsestimat PM	1,4 %	7,2 %	-3,8 %	2,9 %	79,9 %
Prosentvis endring i tapsestimat Morbank	2,1 %	6,2 %	-5,7 %	3,8 %	29,7 %

*Sensitivitetsanalyse for boligprisfall er kun illustrert for personmarked per 31.12.2018.

Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Sum av misligholdte engasjement over 90 dager og øvrige ikke-misligholdte engasjement med individuell tapsnedskrivning

Konsern	31.12.19			31.12.18		
	PM	BM	Total	PM	BM	Total
Tapsutsatte engasjement før individuelle tapsnedskrivninger (brutto):						
Misligholdte engasjement over 90 dg	70 823	72 789	143 611	59 494	91 876	151 370
Ikke misligholdte tapsutsatte engasjement	48 034	108 758	156 792	21 973	216 730	238 703
Sum engasjement før individuelle tapsnedskrivninger (brutto)	118 856	181 547	300 403	81 467	308 606	390 073
Individuelle tapsnedskrivninger på:						
Misligholdte engasjement over 90 dg	4 892	20 900	25 792	2 801	17 128	19 929
Ikke misligholdte tapsutsatte engasjement	6 563	47 949	54 512	5 150	131 625	136 775
Sum individuelle tapsnedskrivninger (steg 3)	11 455	68 849	80 305	7 951	148 753	156 704
Tapsutsatte engasjement etter individuelle tapsnedskrivninger (netto):						
Misligholdte engasjement over 90 dg	65 930	51 889	117 819	56 693	74 748	131 441
Ikke misligholdte tapsutsatte engasjement	41 471	60 809	102 280	16 823	85 105	101 928
Sum engasjement etter individuelle tapsnedskrivninger (netto)	107 401	112 698	220 099	73 516	159 853	233 369
Avsetningsgrad misligholdte engasjement over 90 dg	7 %	29 %	18 %	5 %	19 %	13 %
Avsetningsgrad ikke misligholdte tapsutsatte engasjement	14 %	44 %	35 %	23 %	61 %	57 %

Misligholdte og tapsutsatte engasjement blir vurdert i henhold til lover og Finanstilsynets forskrifter. Et engasjement vurderes som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er dekket innen 90 dager

etter at rammekreditten ble overtrukket. Et tapsutsatt engasjement er engasjement med nedskrivning hvor kundens økonomiske situasjon innebærer en sannsynlighet for at tap vil materialisere seg på et senere tidspunkt, uavhengig av om engasjementet er misligholdt eller ikke.

12

RENTERISIKO

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Risikoen oppstår hovedsakelig fra fastrenteutlån og finansiering med fastrente. Rentekurver pleier å primært flytte seg parallelt opp eller ned og konsernet måler renterisiko som resultateffekten ved et parallelt skift i rentekurven. Risikoen for ikke-parallele skift (twist, butterfly osv.) er dekket gjennom begrensinger på maksimal eksponering.

Hovedprinsippet i bankens styring av renterisiko er å nøytralisere renterisikoen ved å balansere bankens aktiva- og passivside. Banken holder løpende oversikt over renteeksponering i alle tidsintervaller på

3 måneder fra 0-15 år. Banken har som strategi å ikke pådra seg vesentlig renterisiko innenfor den ordinære virksomheten. Ramme for renterisiko for konsernet er satt til at maksimalt tap ikke skal overstige kr 21 millioner ved et parallelt skift i rentekurvene på 2 %. Ramme for konsernet er fordelt på kr 15 millioner for morbank og kr 6 millioner for SSB Boligkreditt. Maksimal renteeksponering innenfor hvert løp-tidsintervall skal ikke overstige 3,75 millioner kroner.

Se forøvrig note 15 vedrørende bankens bruk av derivater for sikring av sin renteeksponering.

Tidspunkt frem til avtalt endring av rentebetingelser

Konsern 2019

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	31.12.2019
Kontanter	4 261						4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	570 160						570 160
Utlån til kunder	5 072 946	16 860 872	91 171	630 403	222 616		22 878 009
Sertifikater og obligasjoner	456 820	2 935 634	265 353	199 753			3 857 560
Finansielle derivater	5 458	23 835	1 073	67 590	14 803		112 759
Øvrige eiendeler						735 510	735 510
Sum eiendeler	6 109 645	19 820 341	357 598	897 746	237 419	735 510	28 158 259
Gjeld til kredittinstitusjoner	43 672						43 672
Innskudd fra kunder	6 198 644	5 568 720		65 464			11 832 829
Verdipapirgjeld	782 872	3 487 609	2 899 709	4 203 832	1 318 050		12 692 071
Finansielle derivater	2 336	245	19 865	83 173	5 563		111 181
Øvrig gjeld						257 881	257 881
Ansvarlig lån	100 595	100 595					201 191
Egenkapital		100 000				2 919 434	3 019 434
Sum gjeld og egenkapital	7 128 119	9 257 169	2 919 574	4 352 469	1 323 612	3 177 315	28 158 259
Netto likviditetseksponering balanseposter	-1 018 474	10 563 172	-2 561 976	-3 454 723	-1 086 193	-2 441 806	
Netto sum alle poster	-1 018 474	10 563 172	-2 561 976	-3 454 723	-1 086 193	-2 441 806	

Konsern 2018

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	31.12.2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker	454 707						454 707
Utlån til kredittinstitusjoner	201 566						201 566
Utlån til kunder	6 052 631	15 376 202	135 827	510 445	139 341		22 214 445
Sertifikater og obligasjoner	735 827	2 427 783	231 588	265 436			3 660 633
Finansielle derivater	1 488	74 187	4 888	61 020	8 774		150 356
Øvrige eiendeler						527 651	527 651
Sum eiendeler	7 446 219	17 878 171	372 302	836 900	148 115	527 651	27 209 358
Gjeld til kredittinstitusjoner	50 197						50 197
Innskudd fra kunder	5 479 726	5 430 365	317 744	24 332			11 252 168
Verdipapirgjeld	1 413 773	4 953 773	1 183 773	3 167 773	1 598 773		12 317 863
Finansielle derivater	2 566	46 736	8 286	85 094	5 263		147 945
Øvrig gjeld						162 620	162 620
Ansvarlig lån	217 563	100 000					317 563
Egenkapital		100 000				2 861 001	2 961 001
Sum gjeld og egenkapital	7 163 826	10 630 874	1 509 803	3 277 198	1 604 035	3 023 621	27 209 358
Netto likviditetseksponering balanseposter	282 393	7 247 297	-1 137 501	-2 440 299	-1 455 920	-2 495 971	
Netto sum alle poster	282 393	7 247 297	-1 137 501	-2 440 299	-1 455 920	-2 495 971	

Morbank 2019

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	31.12.2019
Kontanter	4 261						4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	569 318						569 318
Utlån til kunder	5 058 005	8 978 893	91 171	630 403	222 616		14 981 089
Sertifikater og obligasjoner	350 425	2 246 634	265 353	199 753			3 062 166
Finansielle derivater	3 551	15 508	698	35 612	8 311		63 682
Øvrige eiendeler						2 012 249	2 012 249
Sum eiendeler	5 985 560	11 241 036	357 223	865 769	230 928	2 012 249	20 692 763
Gjeld til kredittinstitusjoner	286 440						286 440
Innskudd fra kunder	6 200 352	5 568 714		65 464			11 834 530
Verdipapirgjeld	734 942	1 082 336	387 549	3 038 758			5 243 585
Finansielle derivater	2 114	221	17 978	66 771	2 292		89 377
Øvrig gjeld						242 141	242 141
Ansvarlig lån	100 595	100 595					201 191
Egenkapital		100 000				2 695 500	2 795 500
Sum gjeld og egenkapital	7 324 444	6 851 866	405 527	3 170 993	2 292	2 937 641	20 692 763
Netto likviditetseksponering balanseposter	-1 338 885	4 389 170	-48 304	-2 305 225	228 636	-925 392	
Netto sum alle poster	-1 338 885	4 389 170	-48 304	-2 305 225	228 636	-925 392	

Morbank 2018

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	31.12.2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker	454 707						454 707
Utlån til kredittinstitusjoner	100 247						100 247
Utlån til kunder	6 040 575	7 972 908	135 827	510 445	139 341		14 799 096
Sertifikater og obligasjoner	605 599	2 013 783	231 588	265 436			3 116 404
Finansielle derivater	1 488	39 430	4 888	38 166	1 110		85 082
Øvrige eiendeler						1 614 348	1 614 348
Sum eiendeler	7 202 615	10 026 121	372 302	814 046	140 451	1 614 348	20 169 884
Gjeld til kredittinstitusjoner	24 836						24 836
Innskudd fra kunder	5 480 464	5 430 365	317 744	24 332			11 252 906
Verdipapirgjeld	1 408 605	868 605	178 605	2 819 605	268 605		5 544 024
Finansielle derivater	2 566	37 692	8 286	68 907	449		117 901
Øvrig gjeld						145 769	145 769
Ansvarlig lån	217 563	100 000					317 563
Egenkapital		100 000				2 666 885	2 766 885
Sum gjeld og egenkapital	7 134 035	6 536 662	504 636	2 912 844	269 053	2 812 654	20 169 884
Netto likviditetseksponering balanseposter	68 580	3 489 458	-132 333	-2 098 798	-128 602	-1 198 306	
Netto sum alle poster	68 580	3 489 458	-132 333	-2 098 798	-128 602	-1 198 306	

Rentefølsomhet

Styret har fastsatt en ramme på 21 millioner kroner for samlet renterisiko i og utenfor konsernets balanse. Dette måles ved den resultatpåvirkning som en renteendring (parallelt skift) på 2 % gir. Ved årsskiftet var beregnet resultatpåvirkning ved et positivt renteskift på 2 %

5,8 millioner kroner, mens beregnet resultatpåvirkning ved et negativt renteskift på 2 % var -5,8 millioner kroner. Renterisikoen er således vurdert til å være lav. Konsernets eksponering overfor markedsrisiko vurderes totalt sett som moderat.

13

VALUTARISIKO

Valutarisiko er risikoen for tap fra endringer i valutakursene slik at våre nettoverdier målt i norske kroner synker. Banken har etablert rammer som definerer risikotoleransen relatert til valutaeksponering. Maksimal tillatt valutaeksponering er to millioner kroner per valuta og maksimal aggregert brutto valutaeksponering er 6 millioner kroner.

Rammene gjelder utelukkende for kunderelatert transaksjonsformidling. Banken har ikke rammer for egenhandel i valuta. Det er også utarbeidet retningslinjer omkring hvilke valutaer banken kan være eksponert mot. Det er ikke utarbeidet sensitivitetsanalyser for valutarisiko i forhold til endring i valutakurs da denne effekten er liten p.g.a. bankens lave netto valutaeksponering.

Eiendeler i valuta har i hovedsak restløpetid over 5 år, mens valutagjeld har forfall i intervallet 1-5 år. Tidspunkt frem til avtalt renteendring er for eiendeler og gjeld hovedsakelig innenfor 1-3 måneder. For å sikre konsernets valuta utlån/innlån brukes valutaterminer og valutabytteavtaler. Siden det er en økt kredittrisiko som følge av valutakursvingninger for kunder med lån i utenlandsk valuta, brukes sperrede innskudd som ekstra sikkerhet. Dersom utviklingen i valutakursene medfører at kundens lån målt i NOK overstiger et på forhånd definert avvik fra hovedstol blir kunden bedt om å etablere ekstra sikkerhet. Dersom ikke ekstra sikkerhet i form av innskudd blir etablert, blir hele engasjementet konvertert til NOK når den avtalte grensen brytes.

Både eiendeler, gjeld og valutasikringer i utenlandsk valuta er verdilvurdert til dagskurs per 31.12.

Konsern / Morbank 31.12.2019

Valutaposisjoner	Utenlandsk valuta	USD	EUR	JPY	CHF	GBP	SEK	DKK	CAD	Annen
Konter og fordringer på sentralbanker	605		260			126	14	206		
Utlån til kredittinstitusjoner	32 016	5 854	10 743	12	193	3 834	9 879	62	331	1 109
Utlån til kunder	399 387	48 134	67 638	20 109	223 302		40 203			
Sertifikater, obligasjoner	464 271		285 109				111 474	67 688		
Øvrige eiendeler	6 490	3 185						3 305		
Sum eiendeler	902 770	57 173	363 749	20 121	223 495	3 960	161 570	71 260	331	1 109
Gjeld til kredittinstitusjoner										
Innskudd fra kunder	29 301	6 557	9 281		8	3 848	9 568	26		12
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer										
Øvrig gjeld										
Ansvarlig lån										
Egenkapital										
Sum gjeld og egenkapital	29 301	6 557	9 281		8	3 848	9 568	26		12
Netto valutaeksponering på balanseposter	873 468	50 616	354 468	20 121	223 487	112	152 002	71 234	331	1 097
Valutasikring	-857 539	-52 429	-347 006	-20 024	-222 843	635	-151 129	-65 051		308
Netto valutaeksponering	15 929	-1 813	7 462	98	644	747	873	6 183	331	1 405

Konsern / Morbank 31.12.2018

Valutaposisjoner	Utenlandsk valuta	USD	EUR	JPY	CHF	GBP	SEK	DKK	CAD	Annen
Konter og fordringer på sentralbanker	952					166		240		
Utlån til kredittinstitusjoner	24 942	6 792	7 717	23	481	5 517	1 015	1 044	228	2 125
Utlån til kunder	713 757	64 055	136 499	47 896	349 557		115 738			12
Sertifikater, obligasjoner	454 526		248 560				72 791	133 175		
Øvrige eiendeler	5 038	5 038								
Sum eiendeler	1 199 215	75 885	393 323	47 919	350 038	5 683	189 544	134 459	228	2 136
Gjeld til kredittinstitusjoner										
Innskudd fra kunder	49 886	7 900	10 615		8	5 895	25 175	18	17	258
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer										
Øvrig gjeld										
Ansvarlig lån										
Egenkapital										
Sum gjeld og egenkapital	49 886	7 900	10 615		8	5 895	25 175	18	17	258
Netto valutaeksponering på balanseposter	1 149 330	67 986	382 707	47 919	350 030	-212	164 369	134 442	211	1 879
Valutasikring	-1 136 002	-68 314	-375 221	-47 878	-349 396	741	-163 025	-132 909		
Netto valutaeksponering	13 327	-328	7 486	40	633	529	1 344	1 533	211	1 879

14

KURSRISIKO

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som konsernet har investert i. Banken har etablert rammer for investeringer.

Rammene for investeringer i verdipapirer utover likviditetsplassering er uendret siste 12 mnd. En eventuell endring i eksisterende tillatte eksponering skal nedfelles i bankens finansstrategi som så gjennomgås og godkjennes av bankes styre.

15

FINANSIELLE DERIVATER OG SIKRINGSBOKFØRING

Konsernet benytter i stor grad finansielle instrumenter til å balansere bankens valuta-, rente- og aksjerisiko. Valuta- og renterelaterte instrumenter benyttes for å minimere valuta- og renterisiko på bankens utlån til kunder og innlån fra kapitalmarkedet.

Konsernet benytter sikringsbokføring for virkelig verdisikring av enkelte fastrenteinnlån (sertifikatlån, obligasjonslån, ansvarlig lån og fondsobligasjon). Det er kun rentesikring som benyttes gjennom rentebytteavtaler. Alle rentebytteavtaler er i norske kroner da konsernet ikke er eksponert mot gjeld i utenlandsk valuta. Hver enkelt sikring er dokumentert med en henvisning til konsernets risikostyringsstrategi, en entydig identifikasjon av sikringsobjekt og sikringsinstrument, en entydig beskrivelse av den sikrede risikoen, en beskrivelse av hvorfor sikringen er forventet å være effektiv og en beskrivelse av når og hvordan konsernet skal dokumentere at sikringen har vært effektiv i regnskapsperioden og forventes å være effektiv i neste regnskapsperiode.

Konsernet har definert den sikrede risikoen som verdiendringer knyttet til NIBOR-komponenten av innlånene. Sikringseffektiviteten vurderes og dokumenteres både ved førstegangs klassifisering og ved hver regnskapsavslutning. Ved virkelig verdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi, og verdien på sikringsobjektet blir justert for verdiendringen knyttet til sikret risiko. Endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført som ineffektivitet i sikringsforholdet.

På denne måten blir regnskapspresentasjonen for disse instrumentene i samsvar med konsernets rentestyring og reelle økonomiske utvikling. Eventuell ineffektivitet i bankens sikringsforhold kan oppstå på grunn av virkelig verdjusteringer av det flytende benet i sikringsinstrumentet. Se note 19 for resultatførte beløp. Se også ytterligere opplysninger om bankens sikringsbokføring nedenfor.

Styret har vedtatt rammer for hvor stor eksponering banken kan ha mot hver motpart for å redusere oppgjørsrisikoen knyttet til bruken av finansielle instrumenter. Banken skal benytte solide og etablerte motparter med en minimumsrating på A fra et anerkjent ratingbyrå. Det skal etableres CSA (Credit Support Annex) med alle motparter for å sikre lavest mulig netto eksponering ved en eventuell konkurs fra en motpart.

Morbanken og konsernets motregningsrett følger alminnelig norsk lov. Som følge av inngåtte ISDA avtaler mellom morbanken og finansielle derivatmotparter, oppnås motregningsrett dersom motparten misligholder forpliktelsene. Det er ikke motregnet i bankens balanse da de ikke oppfyller kravene etter IAS 32.

SSB Boligkreditt benytter også ISDA avtaler mot motparter i forbindelse med finansielle derivater. På lik linje med morbank sikrer avtalene motregningsrett dersom motpartene misligholder sine forpliktelser og det er også inngått CSA tillegg i ISDA avtalene med de finansielle motpartene.

Konsern	31.12.2019	Virkelig verdi per 31.12.2019		31.12.2018	Virkelig verdi per 31.12.2018	
	Kontraksbeløp	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹	Kontraksbeløp	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹
Renteavtaler *	13 918 712	102 922	109 443	10 092 800	146 581	134 610
Valutaavtaler	795 519	9 837	1 738	964 538	3 775	13 335
Egenkapitalrelaterte instrumenter						
Andre varerelaterte instrumenter						
Sum finansielle derivater	14 714 230	112 759	111 181	11 057 337	150 356	147 945
* Herav anvendt som sikringsformål	5 554 000	88 659	61 716	4 829 000	135 511	75 624

Morbank	31.12.2019	Virkelig verdi per 31.12.2019		31.12.2018	Virkelig verdi per 31.12.2018	
	Kontraksbeløp	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹	Kontraksbeløp	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹
Renteavtaler *	11 350 712	53 845	87 639	8 424 800	81 307	104 566
Valutaavtaler	795 519	9 837	1 738	964 538	3 775	13 335
Egenkapitalrelaterte instrumenter						
Andre varerelaterte instrumenter						
Sum finansielle derivater	12 146 230	63 682	89 377	9 389 337	85 082	117 901
* Herav anvendt som sikringsformål	2 986 000	39 581	39 912	3 161 000	70 236	45 580

1 Markedsverdier på finansielle derivater presenteres inklusiv påløpt (ikke kapitalisert) rente per 31.12.

Nærmere om bankens sikringsbokføring

Banken benytter virkelig verdi-sikring, hvor verdipapirutstedelsene inngår i et sikringsforhold med individuelt tilpassede sikringsderivater. I alle bankens sikringsforhold per 31.12.2019 har sikringsobjektet og

sikringsinstrumentet samme hovedstol samt lik durasjon og kupong på det faste benet (1:1 sikring). Den faste renten byttes til flytende rente på tre måneders basis.

Konsern 31.12.2019

Opplysninger om sikringsinstrumenter

Type sikrings-instrument	Nominelt beløp på sikrings-instrument	Balanseført beløp på sikringsinstrumentet		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
		Eiendeler	Gjeld		
Renteavtaler	5 554 000	88 659	61 716	Finansielle derivater	-42 599
Sum	5 554 000	88 659	61 716		-42 599

Opplysninger om sikringsobjekter

Type sikringsobjekt	Nominelt beløp på sikringsobjekt	Balanseført beløp på sikringsobjekt*	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
<i>Virkelig verdi sikring (renterisiko)</i>					
Verdipapirgjeld i NOK	5 554 000	5 591 600	-25 902	Verdipapirgjeld	42 599
Sum	5 554 000	5 591 600	-25 902		42 599

Opplysninger om ineffektivitet ved sikring

Ineffektivitet ført over ordinært resultat (gevinst/tap på finansielle instrumenter) **0**

*Balanseført verdi på sikringsobjektet er inklusiv påløpte (ikke kapitaliserte) renter men er ikke en del av verdiendring på sikringsobjektet.

Morbank 31.12.2019

Opplysninger om sikringsinstrumenter

Type sikrings-instrument	Nominelt beløp på sikrings-instrument	Balanseført beløp på sikringsinstrumentet		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
		Eiendeler	Gjeld		
Renteavtaler	2 986 000	39 581	39 912	Finansielle derivater	-29 487
Sum	2 986 000	39 581	39 912		-29 487

Opplysninger om sikringsobjekter

Type sikringsobjekt	Nominelt beløp på sikringsobjekt	Balanseført beløp på sikringsobjekt*	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
<i>Virkelig verdi sikring (renterisiko)</i>					
Verdipapirgjeld i NOK	2 986 000	2 991 186	-21 008	Verdipapirgjeld	29 487
Sum	2 986 000	2 991 186	-21 008		29 487

Opplysninger om ineffektivitet ved sikring

Ineffektivitet ført over ordinært resultat (gevinst/tap på finansielle instrumenter) **0**

*Balanseført verdi på sikringsobjektet er inklusiv påløpte (ikke kapitaliserte) renter men er ikke en del av verdiendring på sikringsobjektet.

16

LIKVIDITETSRIKIO

Likviditetsrisiko er risikoen for tap som følge av at banken ikke klarer å innfri alle betalingsforpliktelser på forfall eller at dette kun kan gjøres til ekstra kostnader.

Banken måler og styrer likviditetsrisikoen opp mot styrefatsatte rammer. Det er etablert rammer innen følgende områder:

- LCR
- NSFR (Net Stable Funding Ratio)
- Likviditetsrammer
- Stresstest
- Fremmedfinansiering (krav til likviditetsbeholdning målt i forhold til forfall på fremmedfinansiering)
- Konsentrasjonsrisiko (konsentrasjon i forfall på fremmedfinansiering)
- Innskudd (målsetning omkring innskuddsdekning)

LCR (Liquidity Coverage Ratio)

LCR adresserer viktigheten av å ha en beholdning av likvide eiendeler av høy kvalitet for å overleve en likviditetsutgang i en stressperiode på 30 dager. Kravet til LCR er at LCR skal være minst 100% for alle valutaer samlet, dvs. at banken skal ha umiddelbart likvide midler minst tilsvarende den nevnte stressete likviditetsutgangen. Banken er betydelig over minimumskravet.

NSFR (Net Stable Funding Ratio)

NSFR tar for seg viktigheten av å ha stabile langsiktige fundingkilder over 1 år. Banken har en målsetning om å til enhver tid ha en NSFR på over 100 %.

Likviditetsrammer

Banken har definerte likviditetsrammer for minimum beholdning av likviditet hvis man tar hensyn til forfall av fremmedfinansiering samt kjente inn- og utbetalinger. Likvider skal minimum utgjøre forfall av fremmedfinansiering samt kjente inn- og utbetalinger innenfor 9 måneder. Strategisk likviditet skal minimum utgjøre forfall av fremmedfinansiering samt kjente inn- og utbetalinger innenfor 15 måneder.

Stresstest

Det utføres stresstester som viser konsernets behov for likviditetsreserve med utgangspunkt i fremtidsscenarioer knyttet til lavkonjunktur. Konsernet har definert rammer for hvor lang tid banken skal kunne driftes uten tilførsel av kapital gitt definerte stressituasjoner og med en definert minimumsbeholdning av likviditet.

Likviditet stresses ut fra tre typer kriser, med ulike scenarier:

- Bankkrise (utfordrende og meget utfordrende scenario)
- Markedskrise (utfordrende og meget utfordrende scenario)
- Kombinert krise (Ekstremt scenario)

Fremmedfinansiering

Fremmedfinansiering via ulike innlånsinstrumenter i kapitalmarkedet benyttes som et supplement til innskuddsfinansiering. Banken har som styringsmål å holde en balansert forfallsstruktur på sin innlåns-

portefølje fra kapitalmarkedet. Forfall på innlån varieres, og banken refinansierer disse i god tid før forfall for å redusere likviditetsrisikoen. Likviditetsrisikoen styres også gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Innskudd

For å være mindre avhengig av fremmedfinansiering er det satt måltall for innskuddsdekning i Sandnes Sparebank konsernet på minimum 50 %. Det kan ved særskilt behandling aksepteres et midlertidig avvik på inntil 2 prosentpoeng i negativ retning.

For å redusere likviditetsrisikoen har konsernet fastsatt rammer for omfang av store innskudd, det vil si innskudd over 50 millioner kroner.

Andre forhold

Oppgjørsrisiko, som oppstår blant annet i forbindelse med betalingsformidling som et resultat av at ikke alle transaksjoner skjer i samtid og i forbindelse med derivathandler, medfører også motpartsrisiko. Sandnes Sparebank har gjennom International Swap Dealer Association (ISDA) avtaler med sine største motparter i derivathandler. Slike avtaler gir reduksjon av oppgjørsrisikoen i forbindelse med derivathandler.

Det er utarbeidet egen likviditetsstrategi som styret behandler minimum årlig etter oppdateringer foreslått av leder for risikostyring og leder for Treasury. I likviditetsstrategien fastsettes rammer som tar hensyn til fremtidig likviditetsbehov. Etterlevelse av rammer overvåkes i risikorapporter til blant annet styret og status rapporteres minst kvartalsvis til bankens styre og risikoutvalg.

Banken har utarbeidet en egen beredskapsplan etter finanstillsynets innholdskrav som skal sikre konkret handling i eventuelle likviditetskriser. Beredskapsplanen godkjennes av styret minst en gang i året. Likviditetskrise innebærer at banken kommer i en situasjon hvor det ikke er tilgjengelig likviditet for å møte bankens løpende forpliktelser eller tilfredsstillende likviditet for å gjennomføre betalingstransaksjoner for sine kunder. Beredskapsplanen skal blant annet sikre informasjonsflyt til bankens ledergruppe og styre, samt gi klare ansvarsområder til de enkelte områdene i banken. Informasjonsflyt og plassering av ansvar skal hjelpe banken til å ta beslutninger for å forsøke å erstatte tapte kontantstrømmer på et korrekt og tilstrekkelig informasjonsgrunnlag.

Likviditetsstyringsprosess

Ansvar for konsernets daglige likviditetsstyring er lagt hos treasury-avdelingen. Avdelingen følger daglig opp konsernets kontantstrøm for å påse at daglige utbetalinger kan gjennomføres. En slik oppfølging inkluderer tett dialog med bankens kredittavdelinger, samt daglig kontakt med innlånsmarkedet.

Som et ledd i likviditetsstyringen forvalter også treasury-avdelingen bankens portefølje av strategisk likviditet. Inkludert i denne porteføljen er også likvide verdipapirer som raskt kan tas i bruk som likviditet ved uventede innvirkninger på bankens kontantstrøm.

Restløpetid på hovedposter

Konsern 31.12.2019

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest-løpetid	2019
Gjeld til kredittinstitusjoner	43 672						43 672
Innskudd fra kunder	11 081 635	685 730		65 464			11 832 829
Verdipapirgjeld	52 000		362 000	10 508 000	1 725 000		12 647 000
Øvrig gjeld						257 881	257 881
Ansvarlig lån				200 000			200 000
Hybridkapital som EK				100 000			100 000
Finansielle derivater brutto oppgjør	16 778	80 980	85 199	113 994	19 661		316 613
Kontraktsfestede renteutbetalinger	6 022	61 808	120 295	398 134	135 930		722 189
Sum utbetalinger	11 200 107	828 518	567 495	11 385 592	1 880 591	257 881	26 120 184

Konsern 31.12.2018

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest-løpetid	2018
Gjeld til kredittinstitusjoner	50 197						50 197
Innskudd fra kunder	10 629 278	280 813	317 744	24 332			11 252 168
Verdipapirgjeld	30 000		290 000	9 304 000	2 625 000		12 249 000
Øvrig gjeld	162 620						162 620
Ansvarlig lån	115 500			200 000			315 500
Hybridkapital som EK				100 000			100 000
Finansielle derivater brutto oppgjør	2 566	46 736	8 286	85 094	5 263		147 945
Kontraktsfestede renteutbetalinger	8 133	55 505	115 812	446 688	104 903		731 041
Sum utbetalinger	10 998 295	383 054	731 843	10 160 113	2 735 165		25 008 471

Morbank 31.12.2019

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest-løpetid	2019
Gjeld til kredittinstitusjoner	286 440						286 440
Innskudd fra kunder	11 083 336	685 730		65 464			11 834 530
Verdipapirgjeld	52 000		15 000	4 765 000	400 000		5 232 000
Øvrig gjeld						242 141	242 141
Ansvarlig lån				200 000			200 000
Hybridkapital som EK				100 000			100 000
Finansielle derivater brutto oppgjør	14 958	46 760	79 999	96 727	19 661		258 104
Kontraktsfestede renteutbetalinger	6 022	13 102	77 290	175 791			272 205
Sum utbetalinger	11 442 756	745 591	172 289	5 402 982	419 661	242 141	18 425 420

Morbank 31.12.2018

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest-løpetid	2018
Gjeld til kredittinstitusjoner	24 836						24 836
Innskudd fra kunder	10 630 016	280 813	317 744	24 332			11 252 906
Verdipapirgjeld	30 000		210 000	4 961 000	300 000		5 501 000
Øvrig gjeld	145 769						145 769
Ansvarlig lån	115 500			200 000			315 500
Hybridkapital som EK				100 000			100 000
Finansielle derivater brutto oppgjør	2 566	37 692	8 286	68 907	449		117 901
Kontraktsfestede renteutbetalinger	8 133	12 596	93 732	289 162	13 748		417 370
Sum utbetalinger	10 956 820	331 101	629 763	5 643 401	314 196		17 875 281

NETTO RENTEINNTEKTER

Konsern		Netto renteinntekter	Morbank	
2019	2018		2019	2018
RENTEINNTEKTER MÅLT TIL EFFEKTIV RENTES METODE				
11 499	10 043	Renteinntekter av utlån til kredittinstitusjoner	32 489	21 793
794 899	716 512	Renteinntekter av utlån til kunder	582 013	540 739
-1 451	471	Andre renteinntekter		471
804 946	727 026	Sum renteinntekter målt til effektiv rentes metode	614 502	563 003
RENTEINNTEKTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI				
		Renteinntekter av utlån til kredittinstitusjoner		
24 600	21 171	Renteinntekter av utlån til kunder	24 608	21 171
63 905	45 640	Renteinntekter av verdipapirer	54 483	40 363
10 038	4 194	Renteinntekter av finansielle derivater (ekskl. sikringsinstrumenter)	8 562	4 194
98 543	71 004	Sum renteinntekter målt til virkelig verdi	87 653	65 728
903 490	798 030	Sum renteinntekter	702 155	628 731
RENTEKOSTNADER				
4 036	298	Rentekostnader av innskudd fra kredittinstitusjoner, målt til effektiv rentes metode	5 945	194
120 832	86 671	Rentekostnader av innskudd fra kunder, målt til effektiv rentes metode	121 045	86 829
7 434	9 272	Rentekostnader av innskudd fra kunder, målt til virkelig verdi	7 434	9 272
7 251	17 253	Rentekostnader av ansvarlig lånekapital, målt til effektiv rentes metode	6 915	17 253
294 003	240 145	Rentekostnader av verdipapirer, målt til effektiv rentes metode	145 077	132 046
(20 589)	(26 682)	Renter finansielle derivater som sikringsinstrumenter*	(10 789)	(14 506)
4 352		Rentekostnader leieforpliktelser (IFRS 16)	4 352	
10 329	9 093	Andre rentekostnader	9 332	9 070
427 649	336 050	Sum rentekostnader	289 310	240 157
475 841	461 980	Netto renteinntekter	412 844	388 574

*Gjelder renter på derivater som inngår i sikringsbokføring.

18

NETTO PROVISJONSINNTEKTER

Konsern		Netto provisjonsinntekter	Morbank	
2019	2018		2019	2018
7 597	9 297	Garantiprovisjon	7 597	9 297
3 890	4 084	Verdipapirformidling og forvaltning	3 890	4 084
17 503	17 721	Betalingsformidling	17 503	17 721
9 265	7 958	Forsikring	9 265	7 958
	3	Inntekter finansielle investeringsprodukter		3
20 404	18 296	Andre gebyrer	37 308	35 112
58 660	57 359	Provisjonsinntekter	75 564	74 175
-10 105	-8 126	Provisjonskostnader	-10 105	-8 126
48 555	49 233	Netto provisjonsinntekter	65 458	66 048

19

NETTO GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsern		Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	Morbank	
2019	2018		2019	2018
		Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi		
20 765	11 248	Netto gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	20 765	11 248
-7 051	-7 078	Netto verdiendring på utlån	-7 051	-7 078
-3 421	-7 944	Netto gevinst/tap på rentebærende papirer	-3 014	-6 855
10 111	22 580	Netto gevinst/tap på aksjer	10 094	22 580
-13	1 170	Netto verdiendring på finansiell gjeld	-13	1 170
20 390	19 975	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	20 780	21 065
		Netto verdiendring sikrede poster		
-42 599	-83 941	Netto verdiendring på finansielle derivater, sikring	-29 487	-48 114
42 599	83 941	Netto verdiendring på sikret finansiell gjeld	29 487	48 114
		Netto verdiendring sikrede poster¹		
		Netto gevinst/tap gjeld til amortisert kost		
-5 962	-5 854	Netto gevinst/tap gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost ²	-	-
-5 962	-5 854	Netto gevinst/tap gjeld til amortisert kost		
14 428	14 121	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	20 780	21 065

¹ Banken benytter sikringsbokføring for lange innlån. Se note 15.

² Netto gevinst/tap på gjeld målt til amortisert kost gjelder kjøpspremie ved tilbakekjøp/refinansiering av obligasjonsgjeld før endelig forfall.

20

ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Konsern		Andre driftsinntekter	Morbank	
2019	2018		2019	2018
20 649	20 699	Meglerhonorar	-	-
2 367	-	Utleie fast eiendom	2 367	-
8 441	8 182	Andre inntekter	1 260	1 147
31 457	28 881	Andre driftsinntekter	3 627	1 147

21

ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Konsern		Driftskostnader	Morbank	
2019	2018		2019	2018
113 060	103 340	Lønn	94 139	86 301
8 970	8 278	Pensjoner ¹	8 069	7 421
26 657	22 764	Sosiale kostnader	25 955	21 981
148 688	134 382	Personalkostnader	128 163	115 702
4 018	5 349	Driftskostnader eiendommer og lokaler	4 018	5 216
1 442	19 446	Husleie ²	-483	17 417
701	1 415	Øvrige operasjonelle leieavtaler ²	492	1 273
51 390	40 803	IT-kostnader	51 100	40 465
10 279	9 494	Markedsføring og informasjon	9 658	8 222
9 223	10 726	Øvrige administrasjonskostnader	8 429	9 214
434	4 015	Konsulenthonorar	375	2 764
21 383	22 850	Øvrige driftskostnader	17 305	19 251
98 869	114 099	Sum andre driftskostnader	90 894	103 821
21 939	12 655	Avskrivninger	21 846	12 589
21 939	12 655	Av- og nedskrivninger totalt	21 846	12 589
269 496	261 137	Sum driftskostnader	240 903	232 112

¹ Se spesifisering av pensjonskostnad nedenfor

² I forbindelse med implementering av IFRS 16 presenteres nå bankens leiekostnader (husleie/andre leieavtaler) nå primært som rentekostnader og avskrivninger. Kostnadsførte leiekostnader er relatert til kortsiktige leieavtaler og leieavtaler med lav verdi (som er unntatt i IFRS 16). Se også nærmere informasjon i note 33.

Honorar til eksternt revisor utgjør 950.000 kroner (inkl. mva), mens honorar for øvrig bistand fra eksternt revisor utgjør 267.885 kroner (inkl. mva) for 2019.

Konsern		Spesifisering av pensjonskostnad	Morbank	
2019	2018		2019	2018
7 347	6 805	Kostnader innskuddspensjon	6 445	5 947
189	181	Kostnader ytelsespensjon iht. note 23	189	181
1 434	1 293	Kostnader avtalefestet pensjon (AFP)	1 434	1 293
8 970	8 279	Sum pensjonskostnad	8 069	7 421

Konsern		Antall ansatte / årsverk	Morbank	
2019	2018		2019	2018
137	141	Antall ansatte per 31.12	118	118
133	136	Antall årsverk per 31.12	115	114
136	139	Gjennomsnittlig antall ansatte	116	116
132	134	Gjennomsnittlig antall årsverk	112	112

22

GODTGJØRELSER

Krav til godtgjørelse er regulert i Finansforetaksloven Kapittel 15 §§ 15-1 til 15-6

Bestemmelsene ivaretar EUs kapitalkravs- direktivs (CRD IV) bestemmelser om gode godtgjørelsesordninger for å redusere overdreven risikotaking og fremme en sunn og effektiv risikohåndtering i finansielle foretak.

Med bakgrunn i dette regelverket etablerte banken et eget godtgjørelsesutvalg 15. desember 2010. Utvalget består av 4 styremedlemmer, hvorav 1 er ansattrepresentant.

Bestemmelsene pålegger styret et direkte ansvar for å sørge for at:

- Banken utformer en godtgjørelsesordning for alle bankens ansatte som er egnet til å fremme formålet med forskriften, og at bankens lønns- og bonussystemer praktiseres i henhold til denne godtgjørelsesordningen
- Godtgjørelsesordningen er i samsvar med bankens overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser
- Godtgjørelsesordningen inneholder særskilte regler for ledende ansatte, tillitsvalgte og ansatte med oppgaver innen internkontroll

og risikostyring. Styret skal også sørge for at sammensetningen av fast og variabel lønn for slike ansatte er balansert, og at minst halvparten av eventuelle bonusutbetalinger skjer i form av egenkapitalbevis dersom bonus overstiger 12,5 % av grunnlønn. Bonusutbetalinger i form av egenkapitalbevis kan ikke disponeres fritt av den enkelte tidligere enn jevnt fordelt over en periode på minst tre år. Grunnlaget for variabel godtgjørelse skal være en periode på minst to år.

- Banken har et godtgjørelsesutvalg som er ansvarlig for saksforberedelse i alle saker om godtgjørelsesordningen som skal avgjøres av styret

Banken har utarbeidet en kompensasjonspolicy. Gjennom 2019 er det ikke foretatt vesentlige endringer i bankens kompensasjonspolicy.

Formålet med Sandnes Sparebank sin kompensasjonspolicy er å trekke til seg medarbeidere med den kompetansen banken trenger, videreutvikle og beholde nøkkelkompetanse, samt motivere til langsiktighet og kontinuerlig utvikling for å nå Sandnes Sparebank sine forretningsmessige mål.

Kompensasjonen kan bestå av følgende elementer:

- **Fast grunnlønn.** Det er bankens siktemål å tilby markedslønn. Fast grunnlønn justeres på denne bakgrunn årlig basert på resultatoppnåelse innen den enkelte leders arbeids- og ansvarsområde. Administrerende direktør fastsetter endring i grunnlønn med virkning fra 1. januar hvert år for medlemmene i bankens ledergruppe. Godtgjørelsesutvalget innstiller administrerende direktørs lønn, og vedtas av styret.
- **Naturalytelser** som omfatter telefon/mobiltelefon, avis/tidsskrift, hjemmekontorordning og unntaksvis bilordning. For øvrig ytes lån og banktjenester til egne betingelser etter samme regelverk som øvrige ansatte.
- **Bonuser.** Bankens ansatte inngår i bankens til enhver tid gjeldende bonusordning. Alle faste ansatte i morbanken er omfattet av en konsernbonusmodell. Beregningen er basert på faktisk egenkapitalavkastning. Modellen gav en utbetaling på 5,2% (eksklusiv arbeidsgiveravgift og finansskatt) av grunnlønn for alle ansatte for opptjeningsåret 2019. Styret har anledning til å avkorte bonusen dersom

spesielle hensyn tilsier dette. Utover dette har også rådgivere med direkte salgsansvar mulighet for bonus basert på egne KPI-er, med et tak på NOK 50 000 per ansatt per år. Administrerende direktør omfattes av bankens konsernbonusordning, men har ikke egen bonuslønn utover dette.

- **Ansatte i banken** har mulighet for å kjøpe rabatterte EK-bevis i Sandnes Sparebank en gang i året. EK-bevisene kjøpes med en rabatt på 33 %, med sparebeløp på inntil 7,5 % av fast grunnlønn eller inntil 5000,- pr måned. Kjøp medfører ett års opptjeningstid og deretter ett års bindingstid, totalt to år.
- **Pensjonsordning.** Ledende ansatte har innskuddsbasert pensjon for inntekt opp til 12G etter de til enhver tid gjeldende ordninger for bankens ansatte. Pensjonsalder for bankens ansatte er 70 år, med mulighet for AFP-ordning fra 62 år etter de til enhver tid gjeldende ordninger i finanssektoren.

Samlede utgifter til lønn, pensjon og annen godtgjørelse

Konsernledelsen
2019

		Lønn	Herav lønns-komp. ³	Herav utbetalt bonus	Herav andre ytelser	Utlån per 31.12 ⁵	Eier antall egenkapitalbevis per 31.12
Administrerende direktør	Trine Karin Stangeland	2 930		121	52	6 486	15 833
Finansdirektør (CFO)	Tomas Nordbø Middelthø	2 037		76	15		22 530
Direktør personmarked	Erik Kvia Hansen	1 483		60	46	7 551	1 880
Kommunikasjonsdirektør	Ingrid O. Fure Schøpp ³	1 634	159	61	30	2 093	7 633
Direktør næringsliv	Magnar Oanes ³	2 214	152	92	191		14 214
Direktør kundeopplevelser	Lene Nordahl	1 321		49	44	6 334	1 370

Konsernledelsen
2018

		Lønn	Herav lønns-komp. ³	Herav utbetalt bonus	Herav andre ytelser	Utlån per 31.12 ⁵	Eier antall egenkapitalbevis per 31.12
Administrerende direktør	Trine Karin Stangeland	2 717		17	48	5 614	11 143
Finansdirektør (CFO)	Tomas Nordbø Middelthø	1 668		8	18		19 330
Direktør personmarked	Erik Kvia Hansen	1 309		4	46	4 712	683
Kommunikasjonsdirektør	Ingrid O. Fure Schøpp ³	1 569	169	8	32	613	6 449
Direktør næringsliv	Magnar Oanes ³	2 170	154	25	195		12 525
Direktør kundeopplevelser	Lene Nordahl	1 110		4	38	4	342

Oppgitte beløp er totalt for hele året eller fra ansettelsesdato hvis lederen er ansatt i løpet av året.

Styret		Honorarer		Utlån per 31.12		Eier antall egenkapitalbevis 31.12	
		2019	2018	2019	2018	2019	2018
Styreleder	Harald Espedal	290	270			886 861	886 861
Nestleder	Frode Svabøe ²	263	265			10 200	5 700
Styremedlem	Marion Svihus ^{2/4}	42	185				
Styremedlem	Arne Norheim ⁴	34	135				10 960
Styremedlem	Heidi Nag Flikka ²	177	185			2 083	960
Styremedlem	Birte Norheim	145	135	4 680	10 750	2 083	960
Styremedlem	Sven Christian Ulvatne	111				9 300	
Styremedlem	Björg Tomlin	111					
Styremedlem	Solveig Vatne ¹	145	135	2 932	2 853	17 889	16 393
Styremedlem	Jan Inge Aarreberg ¹	145	135	1 642	1 721	2 350	2 706

Forstanderskapet

		2019	2018
Leder	Ørjan Gjerde	42	80
Medlem	Elin Synnøve Andersen	2	
Medlem	Jan Erik Anfinsen	2	2
Medlem	Svein Anfinsen	2	2
Medlem	Kenneth Austrått	2	
Medlem	Per Øyvind Berge	2	2
Medlem	Anders Bjørndal ¹	2	2
Medlem	Bjørn Bærheim	2	
Medlem	Bjørn Roald Eknes	2	
Medlem	Anne Lise Elle ¹	2	2
Medlem	Olav Kristian Falnes	2	2
Medlem	Thor Erik Gilje ¹	2	2
Medlem	Ann Kathrin Grødem ¹		2
Medlem	Joakim De Haas ¹	2	
Medlem	Dag Halvorsen	2	
Medlem	Terese Albuquerque Helleland ¹	2	2
Medlem	Ragnhild Hildonen	2	2
Medlem	Venke Houge ¹	2	2
Medlem	Gunn Jane Håland	2	2
Medlem	Kari Solheim Larsen	2	2
Medlem	Bente Løyning	2	2
Medlem	Wenche E. Meinich-Bache		2
Medlem	Geir Mikalsen	2	
Medlem	Mette Moen	2	2

		2019	2018
Medlem	Signe Nijkamp	2	2
Medlem	Ragnvald Nilsen	2	2
Medlem	Hanne Brit Nordbø	2	
Medlem	Lisbeth Nordhagen ¹	2	
Medlem	Eli Halvorsen Norheim	2	2
Medlem	Arne Oftedal	2	
Medlem	Egil Omland		2
Medlem	Tom Risa ¹	2	2
Medlem	Kjell Rommetvedt		2
Medlem	Mona Aadnøy Riska ¹	2	2
Medlem	Ingunn Ruud ¹		2
Medlem	Åge Skår	2	2
Medlem	Morten Hodne Steensland	2	2
Medlem	Björg Storhaug	2	
Medlem	Tine Svanes	2	2
Medlem	Aase Sveinsvoll	2	
Medlem	Katrine Sægrov	2	2
Medlem	Siv Merethe Tuftedal		2
Medlem	Kenneth Våge ¹		2
Medlem	Johan Wigerstrand	2	2
Medlem	Brynjulf Wik		2
Medlem	Trond Wikstøl	2	2
Medlem	Tove Wold	2	2
Medlem	Edvard Aarsland		2

1 Ansattrepresentant

2 Inkludert årlig honorar på NOK 32 000 og NOK 48 000 for revisjonsutvalget (NOK 7500 for Marion Svihus).

3 I 2012 endret banken pensjonsordningen for ledende ansatte. Banken gikk fra en pensjonsordning for lønn over 12 G til en direkte lønnskompensasjon. Beløpene i kolonnen lønnskompensasjon består av månedlige utbetalinger for 2019.

4 Gikk ut av styret i løpet av 2019.

5 Rentesubsidiering ansattelån; Rentesats på lån til ansatte er den til hver tid gjeldene normrente minus 0,75 %. Lån til styremedlemmer og medlemmer av forstanderskapet er gitt på ordinære vilkår.

For egenkapitalbevisene som er listet ovenfor, er også egenkapitalbevis eiet av ektefelle, mindreårige barn eller selskap hvor vedkommende har bestemmende innflytelse som nevnt i aksjelovens § 1-3 nr 2 medregnet.

23

PENSJONER

Sandnes Sparebank har en innskuddsbasert ordning som tilfredsstiller kravene i Lov om Foretakspensjon.

Sandnes Sparebank har fra 1.1.07 tilbudt innskuddspensjon for nyan-satte. I forbindelse med omleggingen gikk også en del personer ansatt før 1.1.07 over fra ytelsesordningen til den nye innskuddsordningen. I slutten av 2013 gikk resterende ansatte over til innskuddsordning. De berørte får en løpende kompensasjon i form av lønn.

Morbanken har i tillegg en AFP-ordning. Den gamle AFP-ordningen ble vedtatt avviklet i februar 2010. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. Den nye AFP-ordningen er en ytelses-

basert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger det ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen således behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det ble ikke betalt premie i den nye ordningen før i 2011, og da var premien fastsatt til 1,4 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere.

Morbanken har også en driftspensjon for en tidligere administrerende direktør, med utbetalingsstart ved fylte 67 år. Beregningen av pensjonsforpliktelsen utføres av eksterne aktuar. Følgende økonomiske og aktuariemessige forutsetninger er lagt til grunn:

Forutsetninger

	2019	2018
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,25 %	2,75 %
G-regulering	2,00 %	2,50 %
Regulering av løpende pensjon	1,25 %	1,75 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
AFP-uttak	0,00 %	0,00 %
Forventet frivillig avgang før pensjonsalder	0,00 %	0,00 %
Uførhetstabell	KU	KU

Konsern		Netto pensjonskostnader ytelsesplaner	Morbank	
2019	2018		2019	2018
23	22	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	23	22
166	158	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelser	166	158
189	181	Netto pensjonskostnader	189	181
0	0	Arbeidsgiveravgift	0	0
189	181	Totale pensjonskostnader	189	181

Kostnader knyttet til innskuddsordninger utgjør henholdsvis 7,3 millioner kroner for konsern og 6,4 millioner kroner for morbank for 2019. Tilsvarende for 2018 var 6,8 millioner kroner for konsern og 5,9 millioner kroner for morbank.

Kostnader til den nye AFP-ordningen, som er behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning, utgjør 1,5 millioner kroner for konsern og morbank for 2019 og 1,3 millioner kroner for 2018.

Netto pensjonsforpliktelse

Konsern	31.12.2019			31.12.2018		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Opptjente pensjonsrettigheter		7 810	7 810		7 489	7 489
Pensjonsmidler						
Beregnet pensjonsforpliktelse		7 810	7 810		7 489	7 489
Arbeidsgiveravgift av netto forpliktelse						
Netto pensjonsforpliktelse		7 810	7 810		7 489	7 489

Morbank	31.12.2019			31.12.2018		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Opptjente pensjonsrettigheter		7 810	7 810		7 489	7 489
Pensjonsmidler						
Beregnet pensjonsforpliktelse		7 810	7 810		7 489	7 489
Arbeidsgiveravgift av netto forpliktelse						
Netto pensjonsforpliktelse		7 810	7 810		7 489	7 489

Konsernets forsikrede ordninger er underfinansierte. Netto pensjonsforpliktelse er ført opp som langsiktig gjeld i balansen.

Aktuarielle gevinster og tap føres mot andre inntekter og kostnader (OCI) i den perioden de oppstår. Dette medførte for 2019 en total

kostnadsføring over andre inntekter og kostnader (OCI) på 0,4 millioner kroner etter skatt for konsern og morbank. Tilsvarende tall for 2018 var en inntektsføring på 0,02 millioner kroner etter skatt for konsern og morbank.

Konsern		Avstemming brutto pensjonsforpliktelser	Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
7 489	7 736	Inngående balanse	7 489	7 736
23	22	Årets opptjening	23	22
166	158	Årets rentekostnad	166	158
-450	-401	Utbetaling til pensjonister	-450	-401
582	-26	Estimatavvik ført over andre inntekter og kostnader	582	-26
7 810	7 489	Utgående balanse	7 810	7 489

Historisk utvikling

Konsern	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Brutto pensjonsforpliktelser	7 810	7 489	7 736	6 996	7 576
Netto balanseførte pensjonsforpliktelser	7 810	7 489	7 736	6 996	7 576

Morbank	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Brutto pensjonsforpliktelser	7 810	7 489	7 736	6 996	7 576
Netto balanseførte pensjonsforpliktelser	7 810	7 489	7 736	6 996	7 576

Gjenværende netto pensjonsforpliktelse per 31.12.2019 er relatert til driftspensjon fra fylte 67 år for en tidligere administrerende direktør.

Konsern			Morbank	
2019	2018		2019	2018
		SKATTEKOSTNAD ORDINÆRT RESULTAT		
		Betalbar skatt		
55 525	58 221	Årets skattekostnad	46 820	47 910
93	-554	Korrigerings av tidligere års skattekost	93	
		Utsatt skatt		
743	-2 386	Endring i midlertidige forskjeller	477	-3 315
	4	Virkning av endring i skatteregler		
56 361	55 284	Sum skatt på ordinært resultat	47 391	44 595
		AVSTEMMING AV SKATTEKOSTNAD MOT RESULTAT FØR SKATT		
2019	2018		2019	2018
333 433	299 664	Resultat før skattekostnad	294 067	252 378
82 239	74 305	25/22 % av resultat før skatt*	73 517	63 095
-25 972	-18 472	Permanente forskjeller	-26 219	-18 499
93	-554	Korrigerings av skatt tidligere år	93	
	4	Virkning av endring i skatteregler		
56 361	55 284	Sum skatt på ordinært resultat	47 391	44 595
17 %	18 %	Effektiv skattesats	16 %	18 %
		AVSTEMNING AV UTSATT SKATTEFORDEL / UTSATT SKATT		
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
-7 926	-4 702	Utsatt skattefordel/utsatt skatt per 1. januar	-8 349	-4 801
743	-2 386	Endring ført mot resultatet	477	-3 315
-146	7	Skatt av andre inntekter og kostnader	-146	7
	-491	Skatteeffekt av endring i nedskrivninger ved implementering IFRS 9 (ført over EK)		-240
-405	-435	Andre poster		
	77	For lite avsatt tidligere år		
	4	Virkning av endring i skatteregler		
-7 733	-7 926	Sum utsatt skattefordel / utsatt skatt	-8 017	-8 349

*I konsernet har morbank 25 % skattesats (finansforetak) mens bankens datterselskaper har 22 % skattesats.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt i balansen splittet på midlertidige forskjeller

Konsern			Morbank	
31.12.2019	31.12.2018	UTSATT SKATTEFORDEL	31.12.2019	31.12.2018
-358	-93	Anlegg og driftsmidler	-455	-214
-22 038		Bruksrettigheter leieavtaler	-22 038	
26 976		Leieforpliktelser	26 976	
-59	-74	Gevinst og tapskonto	-46	-57
1 953	1 872	Pensjon	1 953	1 872
99	4 616	Regnskapsmessig avsetning	99	4 616
1 553	1 917	Finansielle instrumenter	1 529	1 892
-14	-21	Omløpsmidler		
8 111	8 217	Sum	8 017	8 109
	491	Skatteeffekt av endring i nedskrivninger ved implementering IFRS 9 (ført mot EK)		240
8 111	8 708	Sum utsatt skattefordel	8 017	8 349

31.12.2019	31.12.2018	UTSATT SKATT	31.12.2019	31.12.2018
379	782	Finansielle instrumenter		
379	782	Sum utsatt skatt		

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er nettoført på selskapsnivå.

25

KLASSIFISERING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

I henhold til IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres som;

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)

Utlån med fast rente som inngår i FVTPL bokføres til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat med bakgrunn i virkelig verdi opsjon (FVO) for å unngå regnskapsmessig mismatch.

I forbindelse med overgang til IFRS 9 ble det innført nye regler for sikringsbokføring, hvor blant annet kravet om sikringseffektivitet på 80-125 % er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav.

Det ble også anledning til å utsette implementeringen av reglene for sikringsbokføring etter IFRS 9. Banken har valgt å fortsette anvendelsen av sikringsbokføringsreglene etter IAS 39.

For finansielle forpliktelser er reglene i hovedsak de samme som i IAS 39.

For ytterligere beskrivelse av klassifisering av finansielle instrumenter, se [note 2](#).

Konsern 31.12.2019

	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle derivater som sikringsinstrumenter	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI)	Ikke-finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
EIENDELER						
Kontanter	4 261					4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner ²	570 160					570 160
Utlån til kunder	21 897 252	980 757				22 878 009
Sertifikater og obligasjoner	85 436	3 772 125				3 857 560
Aksjer		295 432				295 432
Finansielle derivater		24 101	88 659			112 759
Opptjente inntekter					46 946	46 946
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat				258 417		258 417
Øvrige eiendeler					134 715	134 715
Sum eiendeler	22 557 109	5 072 414	88 659	258 417	181 661	28 158 259

FORPLIKTELSE

Gjeld til kredittinstitusjoner	43 672					43 672
Innskudd fra kunder	11 080 886	751 943				11 832 829
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ¹	12 692 071					12 692 071
Finansielle derivater		49 464	61 716			111 181
Påløpte kostnader					40 950	40 950
Ansvarlig lånekapital	201 191					201 191
Annen gjeld					200 469	200 469
Avsetninger	7 808				8 655	16 463
Sum forpliktelser	24 025 626	789 997	73 127		250 074	25 138 825

Konsern 31.12.2018

EIENDELER

Kontanter	10 318					10 318
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner ²	645 955					645 955
Utlån til kunder	21 439 328	775 118				22 214 445
Sertifikater og obligasjoner		3 660 633				3 660 633
Aksjer		203 148				203 148
Finansielle derivater		14 845	135 511			150 356
Opptjente inntekter					9 864	9 864
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat				255 414		255 414
Øvrige eiendeler					59 224	59 224
Sum eiendeler	22 095 601	4 653 744	135 511	255 414	69 089	27 209 358

FORPLIKTELSE

Gjeld til kredittinstitusjoner	50 197					50 197
Innskudd fra kunder	10 562 230	689 938				11 252 168
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12 317 863					12 317 863
Finansielle derivater		72 321	75 624			147 945
Påløpte kostnader					56 818	56 818
Ansvarlig lånekapital	317 563					317 563
Annen gjeld					91 303	91 303
Avsetninger	7 010				7 489	14 499
Sum forpliktelser	23 254 864	762 259	75 624		155 611	24 248 357

¹ Verdipapirgjeld regnskapsføres til amortisert kost. Det benyttes sikringsbokføring på bankens fastrenteobligasjoner. Per 31.12.2019 utgjør bokført verdi av fastrenteobligasjoner MNOK 5,592 for konsernet.

² Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner inkluderer fordringer på sentralbank.

Morbank 31.12.2019

	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle derivater som sikringsinstrumenter	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI)	Ikke-finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
EIENDELER						
Kontanter	4 261					4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner ²	569 318					569 318
Utlån til kunder	12 922 320	980 757		1 078 012		14 981 089
Sertifikater og obligasjoner	85 436	2 976 730				3 062 166
Aksjer		295 432				295 432
Finansielle derivater		24 101	39 581			63 682
Opptjente inntekter					44 982	44 982
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat				258 417		258 417
Øvrige eiendeler	1 293 808				119 610	1 413 418
Sum eiendeler	14 875 143	4 277 019	39 581	1 336 429	164 592	20 692 763

FORPLIKTELSE

Gjeld til kredittinstitusjoner	286 440					286 440
Innskudd fra kunder	11 082 587	751 943				11 834 530
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ¹	5 243 585					5 243 585
Finansielle derivater		49 464	39 912			89 377
Påløpte kostnader					38 621	38 621
Ansvarlig lånekapital	201 191					201 191
Annen gjeld					187 169	187 169
Avsetninger	7 696				8 655	16 351
Sum forpliktelser	16 821 498	801 408	39 912		234 445	17 897 263

Morbank 31.12.2018

EIENDELER

Kontanter	10 318					10 318
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner ²	544 636					544 636
Utlån til kunder	13 197 892	775 118		826 086		14 799 096
Sertifikater og obligasjoner		3 116 404				3 116 404
Aksjer		203 148				203 148
Finansielle derivater		14 845	70 236			85 081
Opptjente inntekter					9 864	9 864
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat				255 414		255 414
Øvrige eiendeler	1 102 662				43 260	1 145 923
Sum eiendeler	14 855 509	4 109 515	70 236	1 081 500	53 125	20 169 884

FORPLIKTELSE

Gjeld til kredittinstitusjoner	24 836					24 836
Innskudd fra kunder	10 562 968	689 938				11 252 906
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 544 024					5 544 024
Finansielle derivater		72 321	45 580			117 901
Påløpte kostnader					54 564	54 564
Ansvarlig lånekapital	317 563					317 563
Annen gjeld					76 863	76 863
Avsetninger	6 853				7 489	14 342
Sum forpliktelser	16 456 244	762 259	45 580		138 916	17 402 999

¹ Verdipapirgjeld regnskapsføres til amortisert kost. Det benyttes sikringsbokføring på bankens fastrenteobligasjoner. Per 31.12.2019 utgjør bokført verdi av fastrenteobligasjoner MNOK 2,991 for morbank.

² Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner inkluderer fordringer på sentralbank.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter
vurdert til amortisert kost

Konsern	31.12.2019		31.12.2018	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER				
Kontanter	4 261	4 261	10 318	10 318
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	570 160	570 160	645 955	645 955
Utlån til kunder	21 897 252	21 897 252	21 439 328	21 439 328
Sertifikater og obligasjoner	85 436	85 603		
Sum eiendeler	22 557 109	22 557 276	22 095 601	22 095 601
FORPLIKTELSE				
Gjeld til kredittinstitusjoner	43 672	43 672	50 197	50 197
Innskudd fra og gjeld til kunder	11 080 886	11 080 886	10 562 230	10 562 230
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12 692 071	12 720 186	12 317 863	12 324 771
Ansvarlig lånekapital	201 191	203 183	317 563	314 025
Avsetninger	7 808	7 808	7 010	7 010
Sum forpliktelser	24 025 626	24 055 734	23 254 864	23 258 234

Morbank	31.12.2019		31.12.2018	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	4 261	4 261	10 318	10 318
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	569 318	569 318	544 636	544 636
Utlån til kunder	12 922 320	12 922 320	13 197 892	13 197 892
Sertifikater og obligasjoner	85 436	85 603		
Øvrige eiendeler	1 293 808	1 293 808	1 102 662	1 102 662
Sum eiendeler	14 875 143	14 875 310	14 855 509	14 855 509
FORPLIKTELSE				
Gjeld til kredittinstitusjoner	286 440	286 440	24 836	24 836
Innskudd fra og gjeld til kunder	11 082 587	11 082 587	10 562 968	10 562 968
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 243 585	5 271 029	5 544 024	5 554 108
Ansvarlig lånekapital	201 191	203 183	317 563	314 025
Avsetninger	7 696	7 696	6 853	6 853
Sum forpliktelser	16 821 498	16 850 935	16 456 244	16 462 790

For finansielle instrumenter med kort løpetid (mindre enn tre måneder) forutsettes bokført verdi å representere virkelig verdi. Denne forutsetningen er også benyttet for innskudd og sparekontoer uten bestemt løpetid.

Utlån til / innskudd fra kunder verdsatt til amortisert kost inkluderer utlån og innskudd med flytende rente. Utlån og innskudd med flytende rente blir justert ved renteendringer i markedet samt ved endring av kredittisiko. Konsernet vurderer derfor virkelig verdi på slike produkter til å være tilnærmet lik balanseført verdi. Utlån som ikke tilfredsstiller denne løpende repriseringsforutsetningen, blir individuelt verdsatt til virkelig verdi per balansedagen. Eventuelle mer- eller mindreverdier som vil oppstå innenfor en eventuell renteendringsperiode anses ikke å utgjøre signifikant verdi for konsernet.

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi

Konsernet benytter følgende verdsettelseshieraki ved beregning av virkelig verdi for finansielle instrumenter:

- Nivå 1** – Noterte priser i et aktivt marked for gjeldende eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2** – Noterte priser i et aktivt marked for lignende eiendeler eller forpliktelser, eller annen verdsettelsesmetode hvor all vesentlig input er basert på observerbar markedsdata
- Nivå 3** – Verdsettelsesteknikker som i hovedsak ikke er basert på observerbare markedsdata

				Konsern
Virkelig verdi verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2019
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder			980 757	980 757
Sertifikater og obligasjoner		3 772 125		3 772 125
Aksjer	32 130	247 625	15 677	295 432
Finansielle derivater		24 101		24 101
Finansielle derivater, sikringsinstrument		88 659		88 659
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat				
Aksjer			258 417	258 417
Sum eiendeler	32 130	4 132 509	1 254 850	5 419 489
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Innskudd fra kunder		751 943		751 943
Finansielle derivater		49 464		49 464
Finansielle derivater, sikringsinstrument		61 716		61 716
Sum forpliktelser		863 124		863 124

				Konsern
Amortisert kost verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2019
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
Konter		4 261		4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		570 160		570 160
Utlån til kunder		21 897 252		21 897 252
Sertifikater og obligasjoner		85 436		85 436
Sum eiendeler		22 557 109		22 557 109
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner		43 672		43 672
Innskudd fra kunder		11 080 886		11 080 886
Verdipapirgjeld		12 692 071		12 692 071
Ansvarlig lånekapital		201 191		201 191
Avsetninger		7 808		7 808
Sum forpliktelser		24 025 626		24 025 626

				Konsern
Virkelig verdi verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2018
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder			775 118	775 118
Sertifikater og obligasjoner		3 660 633		3 660 633
Aksjer	45 716	142 062	15 370	203 148
Finansielle derivater		14 845		14 845
Finansielle derivater, sikringsinstrument		135 511		135 511
Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg				
Aksjer			255 414	255 414
Sum eiendeler	45 716	3 953 051	1 045 902	5 044 668
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Innskudd fra kunder		689 938		689 938
Finansielle derivater		72 321		72 321
Finansielle derivater, sikringsinstrument		75 624		75 624
Sum forpliktelser		837 883		837 883

				Konsern
Amortisert kost verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2018
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
Konter		10 318		10 318
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		645 955		645 955
Utlån til kunder		21 439 328		21 439 328
Sum eiendeler		22 095 601		22 095 601
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner		50 197		50 197
Innskudd fra kunder		10 562 230		10 562 230
Verdipapirgjeld		12 317 863		12 317 863
Ansvarlig lånekapital		317 563		317 563
Avsetninger		7 010		7 010
Sum forpliktelser		23 254 864		23 254 864

				Konsern
Avstemming av bevegelser for nivå 3				
fra 31.12.2018 til 31.12.2019				
	Utlån	Aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI)*	Aksjer til virkelig verdi over resultat (FVTPL)	Totalt
Balanse per 31.12.2018	775 118	255 414	15 370	1 045 902
Resultatført gevinst/tap i årets resultat	-7 051		2 007	-5 045
Resultatført gevinst/tap i andre inntekter / OCI		-13 362		-13 362
Kjøp		23 820		23 820
Utstedelse	376 574			376 574
Oppgjør	-163 884	-7 455	-1 699	-173 038
Balanse per 31.12.2019	980 757	258 417	15 677	1 254 850

* Aksjer og andeler er under IFRS 9 vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL), med unntak av bankens investering i EIKA Gruppen AS som er klassifisert som finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) da denne anses som en strategisk investering for banken.

Resultatført gevinst/tap i årets resultat er inkludert i netto verdiendringer finansielle instrumenter til virkelig verdi hva gjelder utlån og aksjer (FVTPL).

				Morbank
Virkelig verdi verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2019
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder		1 078 012	980 757	2 058 769
Sertifikater og obligasjoner		2 976 730		2 976 730
Aksjer	32 130	247 625	15 677	295 432
Finansielle derivater		24 101		24 101
Finansielle derivater, sikringsinstrument		39 581		39 581
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat				
Aksjer			258 417	258 417
Sum eiendeler	32 130	4 366 049	1 254 850	5 653 029
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Innskudd fra kunder		751 943		751 943
Finansielle derivater		49 464		49 464
Finansielle derivater, sikringsinstrument		39 912		39 912
Sum forpliktelser		841 320		841 320

				Morbank
Amortisert kost verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2019
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
Kontanter		4 261		4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		569 318		569 318
Utlån til kunder		12 922 320		12 922 320
Sertifikater og obligasjoner		85 436		85 436
Andre eiendeler		1 293 808		1 293 808
Sum eiendeler		14 875 143		14 875 143
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner		286 440		286 440
Innskudd fra kunder		11 082 587		11 082 587
Verdipapirgjeld		5 243 585		5 243 585
Ansvarlig lånekapital		201 191		201 191
Avsetninger		7 696		7 696
Sum forpliktelser		16 821 498		16 821 498

				Morbank
Virkelig verdi verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2018
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder		826 086	775 118	1 601 203
Sertifikater og obligasjoner		3 116 404		3 116 404
Aksjer	45 716	142 062	15 370	203 148
Finansielle derivater		14 845		14 845
Finansielle derivater, sikringsinstrument		70 236		70 236
Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg				
Aksjer			255 414	255 414
Sum eiendeler	45 716	4 169 633	1 045 902	5 261 251
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Innskudd fra kunder		689 938		689 938
Finansielle derivater		72 321		72 321
Finansielle derivater, sikringsinstrument		45 580		45 580
Sum forpliktelser		807 839		807 839

				Morbank
Amortisert kost verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2018
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
Konter		10 318		10 318
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		544 636		544 636
Utlån til kunder		13 197 892		13 197 892
Andre eiendeler		1 102 662		1 102 662
Sum eiendeler		14 855 509		14 855 509
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner		24 836		24 836
Innskudd fra kunder		10 562 968		10 562 968
Verdipapirgjeld		5 544 024		5 544 024
Ansvarlig lånekapital		317 563		317 563
Avsetninger		6 853		6 853
Sum forpliktelser		16 456 244		16 456 244

Morbank

Avstemming av bevegelser for nivå 3
fra 31.12.2018 til 31.12.2019

	Utlån	Aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI)*	Aksjer til virkelig verdi over resultat (FVTPL)	Totalt
Balanse per 31.12.2018	775 118	255 414	15 370	1 045 902
Resultatført gevinst/tap i årets resultat	-7 051		2 007	-5 045
Resultatført gevinst/tap i andre inntekter / OCI		-13 362		-13 362
Kjøp		23 820		23 820
Utstedelse	376 574			376 574
Oppgjør	-163 884	-7 455	-1 699	-173 038
Balanse per 31.12.2019	980 757	258 417	15 677	1 254 850

* Aksjer og andeler er under IFRS 9 vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL), med unntak av bankens investering i EIKA Gruppen AS som er klassifisert som finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) da denne anses som en strategisk investering for banken.

Resultatført gevinst/tap i årets resultat er inkludert i netto verdiendringer finansielle instrumenter til virkelig verdi hva gjelder utlån og aksjer (FVTPL).

Nedenfor følger en beskrivelse av hvordan virkelig verdi er beregnet for de finansielle instrumenter i nivå 2 og 3, dvs. hvor det er benyttet en verdsettelsesteknikk.

Finansielle instrumenter klassifisert i nivå 2

Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner som inngår i bankens «likviditetsportefølje» er verdsatt til markedsverdi basert på innhentet informasjon fra meglere av obligasjoner i markedet. Verdiansettelse av obligasjoner og sertifikater blir beregnet ut fra meglernes beste skjønn med hensyn til omsetningskurs på balansedagen. Dette gjelder tilsvarende for beregning av virkelig verdi av bankens «holdt til forfall» portefølje som i regnskapet er bokført til amortisert kost.

Utlån til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)

Utlån som morbank kan overføre til SSB Boligkreditt AS er i morbank klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI), da forretningsmodellen tilsier at morbank har til hensikt å inndrive kontraktstfestede kontantstrømmer men også kan selge/overføre lånene til SSB Boligkreditt AS. I konsernregnskapet blir lånene vurdert til amortisert kost da konsernet ikke har til hensikt å selge lånene. Virkelig verdi på lånene antas å være tilnærmet lik verdi av ordinære utlån med flytende rente.

Finansielle investeringer

Finansielle investeringer er verdsatt i henhold til EVCA Valuation Principles hvor slik verdsettelse gjennomføres på selskapsnivå.

Finansielle derivater

Finansielle derivater er verdsatt til markedsverdi basert på innhentet informasjon om valutakurser og swapkurver. I kategorien inngår renteswapper, valutaswapper og terminkontrakter der observerbare markedsverdier er tilgjengelige via Reuters eller Bloomberg.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder med fastrente < 1 år er vurdert basert på avtalt kontantstrøm på innskuddet neddiskontert med effektiv rente. Effektiv rente er basert på gjeldende markedsbetingelser for fastrenteinnskudd på balansedagen.

Finansielle instrumenter klassifisert i nivå 3

Utlån

Utlån til kunder med fastrente er vurdert på grunnlag av avtalt kontantstrøm for lånene neddiskontert med effektiv rente. Effektiv rente er basert på rådende markedsbetingelser for tilsvarende fastrentelån. Verdi på lånet vil være mest sensitiv for endring i rentenivået og endring i kredittrisiko på kunden (særsilt bedriftskunder). En endring på 10 punkter vil påvirke verdsettelsen av porteføljen med 3,8 millioner kroner.

Utlån til kunder som er gjenstand for nedskrivning er vurdert med utgangspunkt i sannsynlig kontantstrøm for lånene neddiskontert med effektiv rente justert for markedsvilkår for tilsvarende ikke nedskrevne lån.

Aksjer – FVOCI

For aksjer klassifisert som virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI) er verdsettelsen basert på vurderinger gjort på grunnlag av historisk informasjon og generell markedsutvikling for aktuelle bransjer. En endring i markedsutviklingen vil påvirke verdsettelsen av aksjene.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder med fastrente > 1 år er vurdert basert på avtalt kontantstrøm på innskuddet neddiskontert med effektiv rente. Effektiv rente er basert på observerbart rentenivå i markedet og det generelle fundingnivået for konsernet. Verdi på innskuddet er mest sensitiv for endring i rentenivået. På grunn av lite volum på aktuelle innskudd ansees verdiendring for innskuddene å være uvesentlig for konsernet.

27

UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER

Konsern			Morbank	
31.12.2019	31.12.2018	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	31.12.2019	31.12.2018
570 160	645 955	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelse*	569 318	544 636
		Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelse		
570 160	645 955	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	569 318	544 636

* Inkluderer fordring på Sentralbanken med 469,9 millioner kroner per 31.12.19 og 444,4 millioner kroner per 31.12.2018.

28

CERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Konsern			Morbank	
31.12.2019	31.12.2018	Sertifikater og obligasjoner	31.12.2019	31.12.2018
3 770 956	3 658 994	Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	2 975 562	3 114 766
1 169	1 638	Ansvarlig lån til virkelig verdi	1 169	1 638
3 772 125	3 660 633	Sum sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	2 976 730	3 116 404
446 490	239 521	<i>Herav statsgaranterte sertifikater/obligasjoner</i>	446 490	224 077
85 436		Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	85 436	
85 436		Sum sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	85 436	
3 857 560	3 660 633	Sum sertifikater og obligasjoner	3 062 166	3 116 404
2,05 %	1,50 %	Snitt kupongrente sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	2,00 %	1,50 %
1,87	2,01	Snitt gjenstående løpetid sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	1,88	1,85
2,32 %		Snitt kupongrente sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	2,32 %	
5,29		Snitt gjenstående løpetid sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	5,29	

Banken har to separate porteføljer av rentepapirer;

1) Bankens likviditetsportefølje av sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen i samsvar med IFRS 9. Forretningsmodellen gir et avkastningsmål for likviditetsporteføljen, kjøp og salg gjøres ut fra et mål om maksimal fortjeneste.

2) Bankens holdt til forfall portefølje er klassifisert til amortisert kost da forretningsmodellen er at banken skal holde disse papirene til endelig forfall (langsiktige investeringer).

Aksjer i datterselskap

31.12.2019

Datterselskap	Foretaksnummer	Adresse	Sted	Selskapskapital	Eierandel (%)	Antall aksjer	Pålydende	Bokført verdi	Kostpris
Aktiv Eiendoms- megling Jæren AS	934 001 942	Jernbanegata 5	Bryne	608	60	36 465 472	0,01	4 185	4 185
SSB Boligkreditt AS	993 153 036	Rådhusgata 3	Sandnes	350 100	100	2 276 000	100	350 130	350 130
Leirfivel AS	920 538 606	Rådhusgata 3	Sandnes	30	100	30 000	1	13	30
Bokført verdi per 31.12.2019								354 328	354 345

Minoritetsinteresser i konsernet

I 2015 kjøpte konsernet 100 % av aksjene i Aktiv Eiendoms-
megling Jæren og selskapet ble i det påfølgende fusjonert med datterselskapet
Sandnes Eiendom. Etter fusjonen solgte konsernet 40 % av aksjene
i selskapet til Jæren Sparebank. Selskapets formål er å drive eien-
domsmegling.

Utbytte mellom konsernselskaper

Det ble utbetalt et utbytte på 0,5 millioner kroner fra datterselskapet
Aktiv Eiendoms-
megling Jæren AS til morbanken i 2019. For 2018
ble det utbetalt et utbytte på 1,6 millioner kroner.

Konsern		Spesifikasjon av andre eiendeler i konsern	Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
11 719	13 719	Andre eiendeler	1 425	2 717
		Mellomværende SSB Boligkreditt	939 481	748 318
11 719	13 719	Sum andre eiendeler	940 906	529 623

AKSJER

Konsern		Aksjer og fond	Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
9 047	9 047	Eiendomskreditt AS (org.nr.979391285)	9 047	9 047
32 130	29 190	Jæren Sparebank (org.nr 937895976)	32 130	29 190
	28 482	Vipps AS (org.nr 918713867)		28 482
31 985		EIKA VBB AS (org.nr 921859708)	31 985	
	16 526	Visa Inc		16 526
3 185	5 038	Saffron India Real Estate Fund I	3 185	5 038
12 372	10 335	VN Norge AS (org.nr 821083052)	12 372	10 335
	1 035	Boligeiendom Berlin AS (org. nr. 991 301 798)		1 035
3 305	4 000	Skandinavisk Data Center A/S	3 305	4 000
89	89	Øvrige unoterte	89	89
92 113	103 742	Sum aksjer til virkelig verdi over resultatet	92 113	103 743
203 319	99 405	Andeler i obligasjonsfond	203 319	99 405
295 432	203 148	Sum aksjer og fond til virkelig verdi over resultatet	295 432	203 148

Disse eiendelene er klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. For netto verdiendring av investeringene, se [note 19](#).

Total kostpris for aksjene utgjør 56,8 millioner kroner. Kostpris for rentefondene utgjør 198,7 millioner kroner. Sandnes Sparebank har ikke vesentlig innflytelse i selskapene.

For Säkorn Invest som inngår i øvrige unoterte, er uinnkalt kommitert kapital 0,2 millioner kroner.

Aksjer i VIPPS AS ble i 2019 overført ved tingsinnskudd til EIKA VBB AS. Banken eier dermed nå aksjene i VIPPS AS indirekte gjennom EIKA VBB AS som fungerer som felles holdingselskap for EIKA bankene.

Aksjene utgjør vederlagsaksjer knyttet til fusjonen mellom BankID Norge, BankAxept AS og Vipps AS i 2018. Det har videre vært en emisjon i 2019 i EIKA VBB AS hvor banken tegnet seg til nye 885 aksjer. Banken eier nå totalt 8.082 aksjer i EIKA VBB AS. Prisingen av aksjene reflekterer verdien på underliggende aksjer i VIPPS AS som baseres på prisingen i VIPPS fusjonen i 2018.

Bankens beholdning av VISA Inc ble solgt i desember 2019. I tillegg ble Boligeiendom Berlin AS avviklet i 2019.

31

IMMATERIELLE EIENDELER

Konsern			Morbank			
Goodwill	IT systemer	Sum immaterielle eiendeler	Immaterielle eiendeler	Goodwill	IT systemer	Sum immaterielle eiendeler
4 553	36 187	40 740	Bokført verdi per 31.12.2017	-	36 187	36 187
-	748	748	Tilgang	-	748	748
-	-	-	Avhendelser	-	-	-
-	-	-	Nedskrivninger	-	-	-
-	10 748	10 748	Avskrivninger	-	10 748	10 748
4 553	26 188	30 741	Bokført verdi per 31.12.2018	-	26 188	26 188
4 553	186 984	191 537	Opprinnelig anskaffelseskost	-	184 040	184 040
	160 796	160 796	Samlede av- og nedskrivninger	-	157 852	157 852
4 553	26 188	30 741	Bokført verdi per 31.12.2018	-	26 188	26 188
17	187	204	Tilgang	-	187	187
-	-	-	Avhendelser	-	-	-
17	-	17	Nedskrivninger	-	-	-
-	10 132	10 132	Avskrivninger	-	10 132	10 132
4 553	16 243	20 796	Bokført verdi per 31.12.2019	-	16 243	16 243
4 570	187 171	191 741	Opprinnelig anskaffelseskost	-	184 227	184 227
17	170 928	170 945	Samlede av- og nedskrivninger	-	167 984	167 984
4 553	16 243	20 796	Bokført verdi per 31.12.2019	-	16 243	16 243
	3-5 år		Utnyttbar levetid		3-5 år	

Konsern			Balanseført goodwill
31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	
4 553	4 553	4 553	Aktiv Eiendomsmegling Jæren
4 553	4 553	4 553	Sum goodwill

De enkelte goodwillposter og andre immaterielle eiendeler i konsernets balanse er allokert til vurderingsenheter med henblikk på hvilke virksomheter som nyter godt av den kjøpte eiendelen. Valg av vurderingsenhet er gjort ut fra hensyn til hvor det er mulig å identifisere og skille ut kontantstrømmer knyttet til virksomheten.

Goodwill i konsernet er i sin helhet relatert til Aktiv Eiendomsmegling Jæren. Første del av posten oppstod i 2005 da konsernet økte eierandelen i datterselskapet Sandnes Eiendom fra 50 % til 100 %. I 2015 kjøpte konsernet 100 % av aksjene i Aktiv Eiendomsmegling Jæren og resterende del av goodwill stammer fra dette oppkjøpet. Sandnes Eiendom og Aktiv Eiendomsmegling Jæren ble i det påfølgende fusjonert, og konsernet solgte seg ut med 40 % av selskapet. Nedskrivningstesting av balanseførte verdier foretas ved en neddiskontering av forventet fremtidig kontantstrøm fra virksomheten. Kontantstrømmene er basert på godkjente budsjetter og ledelsens prognoser. Både budsjetter og

prognoser er beheftet med stor grad av usikkerhet. Dersom de faktiske økonomiske forhold avviker fra de forutsetningene som er lagt til grunn i budsjetter og planer vil nedskrivningstestene kunne gi et annet resultat. Videre avhenger nedskrivningstestene av det benyttede avkastningskrav. Avkastningskravet er skjønsmessig fastsatt på grunnlag av tilgjengelig informasjon på balansedagen. Nedskrivningstest gjennomføres årlig, og gir ikke grunnlag for nedskrivning for 2019. Goodwill knyttet til Aktiv Eiendomsmegling Jæren er rapportert under segmentet Eiendoms- megling.

IT systemer gjelder utvikling og kjøp av IT-applikasjoner, herunder applikasjoner til dataanalyse og risikovurdering. Implementerte systemer blir avskrevet lineært over 3-5 år. Nedskrivningstest gjennomføres årlig. Det ble ikke identifisert noen nedskrivningsbehov av immaterielle eiendeler i 2019.

32

ANLEGGSMIDLER

Konsern			Anleggsmidler	Morbank		
Maskiner, inventar etc	Tomt og fast eiendom	Sum anleggsmidler		Maskiner, inventar etc	Tomt og fast eiendom	Sum anleggsmidler
5 803	1 714	7 518	Bokført verdi per 31.12.2017	5 686	1 714	7 400
447	-	447	Tilgang	447	-	447
-	-	-	Avhendelser	-	-	-
-	-	-	Nedskrivninger	-	-	-
1 856	51	1 907	Avskrivninger	1 789	51	1 840
4 394	1 663	6 057	Bokført verdi per 31.12.2018	4 343	1 664	6 007
97 312	38 186	135 498	Opprinnelig anskaffelseskost	92 590	2 900	95 490
92 918	36 523	129 441	Samlede av- og nedskrivninger	88 247	1 237	89 483
4 394	1 663	6 057	Bokført verdi per 31.12.2018	4 343	1 664	6 007
1 063	-	1 063	Tilgang	874	-	874
-	-	-	Avhendelser	-	-	-
-	-	-	Nedskrivninger	-	-	-
1 132	51	1 183	Avskrivninger	1 056	51	1 107
4 325	1 612	5 937	Bokført verdi per 31.12.2019	4 161	1 612	5 773
98 374	38 186	136 561	Opprinnelig anskaffelseskost	93 464	2 900	96 364
94 050	36 574	130 624	Samlede av- og nedskrivninger	89 303	1 288	90 590
4 325	1 612	5 937	Bokført verdi per 31.12.2019	4 161	1 612	5 773
3-5 år	50 år		Utnyttbar levetid	3-5 år	50 år	

Aktiverte investeringer knyttet til leide lokaler avskrives over resterende leieperiode.

33

LEIEAVTALER

Innføring av ny IFRS 16 Leieavtaler fra 01.01.2019 medfører at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte leieavtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Bruksrettigheter på leieavtaler som omfattes av IFRS 16 oppføres i balansen som "Bruksrettigheter leieavtaler" med tilhørende leieforpliktelse under "Leieforpliktelser".

For ytterligere beskrivelser om implementeringseffekter og bankens vurderinger knyttet til leieavtaler, se [note 2](#).

Konsernets leide eiendeler inkluderer bygninger/kontorer og annen fast eiendom, maskiner/utstyr og kjøretøy. Konsernets bruksretteieideler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Bruksrettigheter leieavtaler

Konsern / Morbank

	Bygninger	Maskiner og utstyr	Kjøretøy	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.2019 (implementeringstidspunkt)	86 205	-		86 205
Tilgang av bruksretteieideler	11 588	602	363	12 553
Avhendinger	-	-		-
Anskaffelseskost 31.12.2019	97 793	602	363	98 758
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2019				
Avskrivninger	10 493	113	-	10 606
Nedskrivninger i perioden	-	-		-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2019	10 493	113	-	10 606
Balansført verdi av bruksretteieideler 31.12.2019	87 300	489	363	88 151
Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	1-10 år	3-5 år	3-5 år	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	

Leieforpliktelser

Konsern / Morbank

Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Bygninger	Maskiner og utstyr	Kjøretøy	Totalt
Mindre enn 1 år	19 502	140	130	19 771
1-2 år	14 437	140	130	14 706
2-3 år	14 651	140	130	14 921
3-4 år	14 869	105	-	14 974
4-5 år	15 090	-	-	15 090
Mer enn 5 år	46 209	-	-	46 209
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2019	124 757	525	389	125 670
Endringer i leieforpliktelser				
Ved førstegangsansendelse 01.01.2019 (implementeringstidspunkt)	109 534	-	-	109 534
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	11 588	602	363	12 553
Betaling av hovedstol	-14 070	-114	-	-14 184
Betaling av renter	-4 331	-21	-	-4 352
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	4 331	21	-	4 352
Totale leieforpliktelser 31.12.2019	107 052	488	363	107 903

Gjennomsnittlig diskonteringsrente på husleieavtaler er ca. 3,1 %. Gjennomsnittlig diskonteringsrente på leie av maskiner og kjøretøy er 3,5 %. For husleieavtaler benyttes vi leietakers marginale lånerente, mens for maskiner og kjøretøy anvendes den implisitte renten i leieavtalen.

Indeksjustering av husleiekostnader er hensyntatt i beregningen av forpliktelsen basert på det som fremgår av avtalen. Leieavtalene inneholder ikke restriksjoner på konsernets utbyttepolitikk eller finansieringsmuligheter. Konsernet har ikke vesentlige restverdigarantier knyttet til sine leieavtaler.

Konsern		Morbank
2019	Andre leiekostnader innregnet i resultatet	2019
2 933	Variable leiebetalinger (Felleskostnader)	2 933
1 442	Driftskostnader i perioden knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert kortsiktige leieavtaler av lav verdi)	-483
701	Driftskostnader i perioden knyttet til eiendeler av lav verdi (ekskludert kortsiktige leieavtaler over)	492
5 076	Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader	2 943

I tillegg til leieforpliktelsene over er konsernet bundet til å betale variable leiebetalinger for noen av sine leieavtaler. Felleskostnader, kortsiktige leieavtaler og avtaler med lav verdi kostnadsføres over perioden det gjelder.

Opsjoner om å forlenge en leieavtale

Konsernets leieavtaler av bygninger har leieperioder opptil 10 år. Flere av avtalene inneholder en rettighet til forlengelse som kan utøves i løpet av avtalens siste periode. Ved inngåelse av en avtale vurderer konsernet om rettigheten til forlengelse med rimelig sikkerhet vil utøves. Konsernets potensielle fremtidige leiebetalinger som ikke er inkludert i leieforpliktelsene knyttet til forlengelsesopsjoner er 4 MNOK per 31. desember 2019.

Kjøpsopsjoner

Konsernet leier maskiner og utstyr og kjøretøy med en leieperiode mellom 3 og 5 år. Ingen av disse leiekontraktene inkluderer en opsjon til å kjøpe eiendelene ved endt leieperiode.

Anvendte praktiske løsninger

Konsernet leier også PC-er, IT-utstyr og maskiner med avtalevilkår fra 1 til 3 år. Konsernet har besluttet å ikke innregne leieavtaler der den underliggende eiendelen har lav verdi eller har kortsiktig varighet, herunder 12 måneder. Konsernet innregner dermed ikke leieforpliktelser og bruksretteeiendeler for noen av disse leieavtalene. I stedet kostnadsføres leiebetalingene når de inntreffer.

34

FINANSIELLE INSTRUMENTER MED VERDIENDRING OVER UTVIDET RESULTAT

Konsern		Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
258 417	255 414	Eika Gruppen AS (org. nr. 979 319 568)	258 417	255 414
258 417	255 414	Sum finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	258 417	255 414

Aksjer og andeler er som hovedregel under IFRS 9 vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL), med unntak av bankens investering i Eika Gruppen AS som er klassifisert som finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) da denne anses som en strategisk investering for banken. For aksjer som klassifiseres til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat henvises det til note 30.

Investeringen i Eika Gruppen AS er per 31.12.2019 verdsatt til virkelig verdi på grunnlag av nylig transaksjon i markedet. Verdiendring på -13,4 millioner kroner er ført over utvidet resultat (OCI) i 2019, sammenlignet med 14,5 millioner kroner for 2018.

Sandnes Sparebank har i 2019 kjøpt ytterligere 102.610 aksjer i Eika Gruppen AS og eier dermed totalt 2.067.333 aksjer i selskapet som representerer 8,5 % av aksjene i selskapet. Total kostpris for aksjene utgjør 250,5 millioner kroner.

Utbetalt utbytte fra Eika Gruppen utgjorde 42,5 millioner kroner i 2019, sammenlignet med 29,1 millioner kroner for 2018.

35

GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Konsern		Gjeld til kredittinstitusjoner	Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
43 672	50 197	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	286 440	24 836
		Lån og innskudd til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		
43 672	50 197	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	286 440	24 836
Spesifisert per valuta				
43 378	50 197	NOK	286 147	24 836
294	-	Øvrige	294	
43 672	50 197	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	286 440	24 836

Per 31.12.2019 var obligasjoner og sertifikater verdsatt til kr 2.020 millioner kroner i morbanken stillet som sikkerhet for låneramme på inntil kr 2.008 millioner kroner i Norges Bank. Per 31.12.2018 var

obligasjoner og sertifikater verdsatt til 1.845 millioner kroner i morbanken stillet til sikkerhet for låneramme på inntil kr 1.833 millioner kroner i Norges Bank.

36

INNSKUDD FRA KUNDER

Konsern			Morbank	
31.12.2019	31.12.2018	Innskudd fra kunder	31.12.2019	31.12.2018
7 951 121	8 247 788	Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	7 952 822	8 248 527
3 881 708	3 004 379	Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	3 881 708	3 004 379
11 832 829	11 252 168	Sum innskudd kunder	11 834 530	11 252 906
31.12.2019	31.12.2018	Kundeinnskudd fordelt på kundegrupper	31.12.2019	31.12.2018
151 517	132 489	Jord- og skogbruk	151 517	132 489
15 966	26 259	Fiske og fangst	15 966	26 259
493 786	430 088	Bygge- og anleggsvirksomhet	493 786	430 088
87 978	187 018	Industri	87 978	187 018
27 386	108 553	Olje og energi	27 386	108 553
448 755	390 953	Varehandel	448 755	390 953
230 928	71 602	Hotell- og restaurantdrift	230 928	71 602
213 571	202 082	Transport og lagring	213 571	202 082
2 645 617	2 597 636	Offentlig og privat tjenesteyting	2 645 617	2 597 636
950 517	1 059 016	Eiendomsdrift	952 225	1 059 755
21 979	1 218	Andre kundegrupper	21 979	1 218
6 544 829	6 045 253	Personkunder	6 544 822	6 045 253
11 832 829	11 252 168	Sum innskudd kunder	11 834 530	11 252 906

For innskudd fra kunder uten avtalt løpetid var gjennomsnittlig rente 0,65 % for 2019 og 0,42 % for 2018. For innskudd fra kunder med avtalt løpetid utgjør gjennomsnittlig rente 1,96 % for 2019 og 1,71 % for 2018. Gjennomsnittlig rente på innskudd er beregnet på grunnlag av gjennomsnittlig saldo i året.

Innskudd fra kunder med avtalt løpetid består av fastrenteinnskudd, depositumskonti, BSU, skattetrekkskonti og andre konti med uttaksbegrensning.

37

VERDIPAPIRGJELD

Konsern			Morbank	
31.12.2019	31.12.2018	Verdipapirgjeld	31.12.2019	31.12.2018
14 462 071	14 686 863	Obligasjonslån, justert for renter og over-/underkurs	7 013 585	7 913 024
-1 770 000	-2 369 000	Obligasjonslån, egenbeholdning	-1 770 000	-2 369 000
12 692 071	12 317 863	Sum verdipapirgjeld	5 243 585	5 544 024
2,48 %	2,13 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonslån	2,68 %	2,45 %

Endring i verdipapirgjeld

Konsern	Balanse 31.12.2018	Emittert	Forfall/Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2019
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	12 249 000	3 480 000	3 082 000		12 647 000
Renter/verdijusteringer	68 863			-23 792	45 071
Sum verdipapirgjeld	12 317 863				12 692 071

Konsern	Balanse 31.12.2017	Emittert	Forfall/Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2018
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	11 620 000	4 200 000	3 571 000		12 249 000
Renter/verdijusteringer	82 343			-13 480	68 863
Sum verdipapirgjeld	11 702 343				12 317 863

Morbank	Balanse 31.12.2018	Emittert	Forfall/Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2019
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	5 501 000	1 080 000	1 349 000		5 232 000
Renter/verdijusteringer	43 024			-31 439	11 585
Sum verdipapirgjeld	5 544 024				5 243 585

Morbank	Balanse 31.12.2017	Emittert	Forfall/Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2018
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	5 625 000	2 300 000	2 424 000		5 501 000
Renter/verdijusteringer	58 365			-15 341	43 024
Sum verdipapirgjeld	5 683 365				5 544 024

Obligasjoner

Utstedt av morbank	Pålydende	Endelig forfall	Utstedt av kredittforetak	Pålydende	Endelig forfall
NO0010649940	400 000	20/06/2022	NO0010856271	300 000	05/06/2023
NO0010724495	700 000	02/06/2020	NO0010822398	600 000	08/05/2024
NO0010729296	52 000	14/01/2020	NO0010868706	300 000	20/05/2030
NO0010730450	400 000	10/02/2021	NO0010849847	300 000	19/06/2029
NO0010745011	700 000	11/12/2020	NO0010834070	300 000	10/10/2028
NO0010746324	700 000	29/09/2022	NO0010753320	425 000	18/03/2026
NO0010778822	570 000	18/11/2021	NO0010704232	343 000	25/02/2021
NO0010812779	1 000 000	21/12/2023	NO0010718331	347 000	03/09/2020
NO0010814171	800 000	16/01/2023	NO0010731938	2 000 000	15/06/2022
NO0010823891	550 000	04/06/2021	NO0010833254	2 000 000	27/09/2024
NO0010831712	200 000	11/03/2024	NO0010871452	500 000	16/05/2023
NO0010831944	400 000	19/06/2024			
NO0010845969	130 000	11/03/2024	Sum pålydende obligasjoner utstedt av kredittforetak	7 415 000	
NO0010872385	400 000	25/04/2025			
Sum pålydende obligasjoner utstedt av morbank	7 002 000		Sum pålydende obligasjoner totalt	14 417 000	

Obligasjonslånene regnskapsføres til amortisert kost.
Det benyttes sikringsbøkføring på bankens
fastrenteobligasjoner.

38

AVSETNING ANDRE FORPLIKTELSER

Konsern		Avsetning andre forpliktelser	Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
7 810	7 489	Pensjonsforpliktelser	7 810	7 489
7 808	7 010	Tapsavsetninger garantier/ubenyttede kreditrammer	7 696	6 853
845		Andre avsetninger	845	
16 463	14 499	Sum avsetning andre forpliktelser	16 351	14 342

Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditrammer består av tapsavsetninger iht IFRS 9 på eiendeler som ligger utenfor balansen. For ytterligere detaljer se [note 11](#).

Se forøvrig [note 23](#) for ytterligere detaljer vedrørende pensjonsforpliktelser.

39

ANNEN GJELD

Konsern		Annen gjeld	Morbank	
31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
729	1 009	Bankremisser	729	1 009
12 962	15 071	Interimskontoer	12 962	15 071
22 604	17 913	Annen gjeld	18 791	15 000
36 296	33 993	Sum annen gjeld	32 483	31 079

Ansvarelig lånekapital

Konsern / Morbank	31.12.2019	31.12.2018
Ansvarelig lånekapital, nominell verdi	200 000	200 000
Fondsobligasjonlån, nominell verdi		115 500
Verdijusteringer	1 191	2 063
Sum ansvarlig lånekapital	201 191	317 563

Endring i ansvarlig lånekapital

Konsern / Morbank	Balanse 31.12.2018	Låneopptak	Forfall/ Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2019
Ansvarelig lånekapital	200 000				200 000
Fondsobligasjonlån	115 500		115 500		
Renter/verdijusteringer	2 063			-872	1 191
Sum ansvarlig lånekapital	317 563				201 191

Konsern / Morbank	Balanse 31.12.2017	Låneopptak	Forfall/ Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2018
Ansvarelig lånekapital	300 000	200 000	300 000		200 000
Fondsobligasjonlån	225 400		109 900		115 500
Renter/verdijusteringer	-493			2 556	2 063
Sum ansvarlig lånekapital	524 907				317 563

Ansvarelig lån, tidsbegrenset

Opptaksår	Betingelser	Forfall	Calldato	Nominell verdi
2018	3 mnd NIBOR + 1,55%	16/02/2028	16/02/2023	100 000
2018	3 mnd NIBOR + 1,90%	16/10/2028	16/10/2023	100 000
Sum nominell verdi ansvarlig lån				200 000

Konsernet har i tillegg utstedt fondsobligasjon til nominell verdi 100 MNOK (ISIN NO0010832553). Denne er regnskapsmessig behandlet som hybridkapital og inngår i konsernets egenkapital. Rentebetingelser på lånet er 3 mnd NIBOR + 3,7 %. Lånet har calldato 21.09.2023.

Utbetalte renter på hybridkapital føres over egenkapitalen (utbytte/ utdeling), mens skattefradraget blir presentert som en del av skattekostnad. Det ble i 2019 utbetalt 5,3 millioner kroner i renter på hybridkapital (1,2 millioner kroner i 2018).

41

EGENKAPITAL

Egenkapitalbeveiseiernes andel av egenkapitalen består av egenkapitalbeviskapital, overkurs og utjevningfond. Utjevningfondet er akkumulert overskudd som kan benyttes til fremtidig kontantutbytte eller fondsemisjon.

Vedtektsfestet eierandelskapital i Sandnes Sparebank er NOK 230 149 020 fordelt på 23 014 902 egenkapitalbevis, hvert pålydende 10 kroner.

Øvrig egenkapital består av sparebankens fond, gavefond/kundeutbytte, fond for urealiserte gevinster, annen egenkapital og minoritetsinteresser. I tillegg er nytt fondsobligasjonslån regnskapsmessig behandlet som hybridkapital og inngår i konsernets egenkapital (ref note 40).

Det er foreslått utbetaling av utbytte på 5,9 kr per egenkapitalbevis for 2019, tilsvarende 75% av konsernets fortjeneste per egenkapitalbevis. For 2018 ble det utbetalt et utbytte på 5,2 kr per egenkapitalbevis.

Forstanderskapet 28. mars 2019 ga styret i Sandnes Sparebank fullmakt til å kjøpe egne egenkapitalbevis for samlet pålydende inntil 23,015 millioner kroner, svarende til 10 % av egenkapitalbeviskapitalen. Hvert egenkapitalbevis kan kjøpes til kurser mellom 1 og 150 kroner. Fullmakten er gyldig frem til og med ordinært forstanderskapsmøte i 2020, dog ikke lengre enn 18 måneder fra tidspunktet fullmakten er gitt. Per 31.12.2019 eier Sandnes Sparebank 38 630 egne egenkapitalbevis, og er kjøpt som et ledd i incentivprogram for bankens ansatte.

Finanstilsynet godkjente i januar 2018 vedtektsendringen som gir banken anledning til å dele ut kundeutbytte. Kundeutbytte er en del av overskuddsdisponeringen i tillegg til å dele ut gaver til allmennnyttig formål. Det er i 2019 avsatt 61,0 millioner kroner til kundeutbytte. For 2018 ble det avsatt 53,0 millioner til kundeutbytte.

42

BETINGEDE FORPLIKTELSE**Betingede forpliktelser**

Det foreligger ingen vesentlige betingede forpliktelser per 31.12.2019.

Operasjonelle leieavtaler

I forbindelse med implementering av IFRS 16 (fra 01.01.19) skal det ikke lenger skilles mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler/leasinger.

Inngåtte leieavtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker i en spesifikk periode.

Det henvises til [note 33](#) for ytterligere informasjon vedrørende bankens leieavtaler.

43

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN**Corona utbrudd og finansiell usikkerhet i norsk og internasjonal økonomi**

I mars 2020 medførte spredningen av Corona viruset til en betydelig usikkerhet i norsk og internasjonal økonomi. Det er store utslag i finans- og valutamarkedet og oljeprisen har falt betydelig, men også lokale bedrifter i Rogaland vil bli påvirket av hendelsen. Det er iverksatt tiltak og beredskap for å holde bankdriften i gang og banken er allerede i dialog med kunder som er utsatt. Usikkerheten i finansmarkedet påvirker bankens investeringer negativt, men med en forholdsmessig lav markedsrisiko begrenses de negative finansielle påvirkningene. Likviditetssituasjonen og soliditeten i banken er god og banken er godt rustet for den krevende perioden som står foran oss.

Tilbakekjøp av egenkapitalbevis

Banken kjøpte den 14. februar 2020 tilbake totalt 2 080 000 egenkapitalbevis til en pris på NOK 75,00 per egenkapitalbevis, totalt 156 millioner kroner. Etter transaksjonen eier banken totalt 2 098 629 egenkapitalbevis som tilsvarer 9,12% av utestående egenkapitalbevis. Tilbakekjøpet føres som reduksjon i innskutt egenkapital og medfører en reduksjon i ren kjernekapital på ca. 1 % og en reduksjon i egenkapitalbevisprosent (eierbrøk) fra 65,4% per 31.12.19 til 63,1%.

Banken har i 1.kvartal 2020 kjøpt deler av et lokalt regnskaps- og rådgivningskontor

Sandnes Sparebank inngikk den 4. februar 2020 en avtale hvor banken kjøper 49,5 % av Kjell Haver Regnskapservice AS (KHRS) i Sandnes. Aksjene kjøpes av seks partnere som har vært i selskapet i en årrekke. Partnerne vil også i fortsettelsen eie resterende del av selskapet og stå for den daglige driften. KHRS har over mange år hatt god og solid drift, og har i dag 34 ansatte. De er kjent i markedet for høy kompetanse og god personlig rådgivning. Sandnes Sparebank og KHRS har kunder i samme markedsområde og kan tilby kompletterende tjenester til kundene. Transaksjonen vil regnskapsføres med virkning fra 01.01.2020 og investeringen vil regnskapsføres som investering i tilknyttet virksomhet.

Det er ellers ingen vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet per 31.12.2019.

44

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Transaksjoner mellom mor og datterselskap

Transaksjoner mellom mor og datterselskap er kun relatert til ordinære banktjenester. Tjenestene er gitt til forretningsmessige vilkår og er eliminert i konsernregnskapet.

SSB Boligkreditt

I oktober 2008 besluttet Stortinget å iverksette en ordning der staten og banken bytter statskasseveksler mot obligasjoner med fortrinnsrett, OMF. For å kunne benytte denne ordningen etablerte SSB i februar 2009 et eget kredittforetak, kalt SSB Boligkreditt. SSB Boligkreditt AS er et heleid selskap som forvalter boliglån som er finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Sandnes Sparebank selger utlån til selskapet som igjen finansierer seg gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. I tillegg har datterselskapet både innskudd og gjeld mot morselskapet som renteberegnes etter armlengdes prinsipper.

Det er i perioden frem til 31.12.2019 overført kr 7,9 milliarder i utlån. Sikkerhetsmassen utgjør totalt kr 8,6 milliarder, hvorav kr 7,4 milliarder er finansiert ved utstedelse av OMF-er, og kr 1,2 milliarder er finansiert med kortsiktig kreditt og innskudd fra SSB.

SSB Boligkreditt betaler forvaltningshonorar for overførte lån samt betaling for kjøp av administrative tjenester fra Sandnes Sparebank. Forvaltningshonorar for overførte utlån til kunder er belastet SSB Boligkreditt med kr 17,0 millioner for 2019, likt som i 2018. Det er i tillegg belastet renter/kredittprovisjoner med kr. 22,7 millioner kroner, sammenlignet med 12,8 millioner kroner i 2018.

Forholdet mellom morbanken og SSB Boligkreditt**Overtakelse av boliglån med gjenkjøp**

Sandnes Sparebank har avtale om overføring av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SSB Boligkreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kunde-kontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Dette innebærer full fraregning i bankens balanse. Det foreligger ingen plikt til å kjøpe tilbake lån og i tilfelle krise skal SSB Boligkreditt og sikkerhetsmassen stå på egne ben, noe også ratingen av foretakets obligasjoner hensyntar med hensyn til overpantsettelseskravet på 5 %, som er betydelig over myndighetskravet på 2 %. Risiko på overførte lån overføres til SSB Boligkreditt, som på selvstendig grunnlag har alle lån fullt innregnet i beregnings-

grunnlaget som inngår i den regulatoriske kapitalkravsberegningen. Mottatt vederlag for lån som er overført til SSB Boligkreditt tilsvare bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Sandnes Sparebank er hovedbank/oppgjøringsbank for SSB Boligkreditt og alle betalinger gjøres via SSB Boligkreditts konti i Sandnes Sparebank. Når SSB Boligkreditt kjøper boliglån fra Sandnes Sparebank lån så avregnes kjøpet mot SSB Boligkreditts oppgjørskonto i Sandnes Sparebank. Dersom SSB Boligkreditt ikke har kontanter, det vil si i de tilfeller hvor SSB Boligkreditt kjøper lån før det utstedes ny OMF, så vil banken midlertidig finansiere boliglånskjøpet med usikret finansiering.

I henhold til avtale mellom morbanken og SSB Boligkreditt er morbanken forpliktet til å overføre sikkerhet til SSB Boligkreditt som tilsvare et eventuelt krav til etterfylling av sikkerhet (overpantsettelse) som følge av negativ verdiutvikling i boliglånsporteføljens belåningsgrad.

Avtalen går i korte trekk ut på følgende:

- Lån verdsettes før overføring.
- Når et lån overføres i fra banken til SSB Boligkreditt sendes det notifikasjonsbrev til kunden.
- Ved refinansiering tilbakeføres lån til banken for så å sjekkes på ny om de kvalifiserer til overføring til SSB Boligkreditt.
- Misligholdte lån tilbakeføres til banken. Før tilbakeføring gjøres det en verddivurdering av hvert enkelt lån.

Trekkfasilitet

SSB Boligkreditt har en likviditetsfasilitet hos morbanken som skal sikre rettidig betaling av hovedstol og renter knyttet til ustedte OMF-er og tilhørende derivatavtaler. Likviditetsfasiliteten tilsvare SSB BKs betalingsforpliktelser knyttet til netto ustedte OMF-er de neste 12 måneder. Som nevnt ovenfor inkluderer forpliktelsen hovedstol og renter på OMF-gjelden, samt forpliktelser knyttet til relaterte derivatavtaler for sikringsformål. Fasilitetens størrelse justeres for foretaket egen likviditetsreserve (kontanter, bankinnskudd og likvide obligasjoner), slik at fasiliteten kun er gjeldende dersom likviditetsbehovet overstiger SSB Boligkreditt egen likviditetsreserve. Per 31.12.2019 hadde foretaket en likviditetsreserve på over kr 700 millioner. Likviditetsreservens verdi overstiger betalingsforpliktelsene 12 måneder frem i tid.

Konsern		Sum lån og garantier til ansatte og tillitsvalgte	Morbank	
2019	2018		2019	2018
9 254	15 324	Samlet lån og garantier til styret inklusiv nærstående	9 254	15 324
		Samlet lån og garantier til kontrollkomiteen inklusiv nærstående		
60 959	98 481	Samlet lån og garantier forstanderskapet	60 959	98 481
277 277	286 646	Samlet lån (inkludert trekk på kassekreditt) til ansatte	258 824	279 240
347 491	400 451	Sum lån og garantier til ansatte og tillitsvalgte	329 038	393 045

FORTJENESTE PER EGENKAPITALBEVIS OG BEREKNING AV EGENKAPITALBEVISBRØK

Konsern		Fortjeneste per egenkapitalbevis	Morbank	
2019	2018		2019	2018
7,9	6,9	Fortjeneste per egenkapitalbevis	7,0	5,9
7,9	6,9	Utvannet fortjeneste per egenkapitalbevis	7,0	5,9
		Grunnlag for beregningen		
277 072	244 380	Resultat etter skatt	246 676	207 783
65,4 %	65,3 %	Egenkapitalsbevisprosent	65,4 %	65,3 %
181 246	159 471	Resultat henførbart til egenkapitalbevisere	161 363	135 589
23 015	23 015	Gjennomsnittlig antall utestående egenkapitalbevis	23 015	23 015
		Beregning av egenkapitalbevisbrøk	2019	2018
		Egenkapitalbeviskapital	230 149	230 149
		Egne egenkapitalbevis	(386)	(187)
		Overkurs	987 313	987 313
		Utjevningsfond	410 451	389 294
		A = Kapital egenkapitalbevisere	1 627 526	1 606 569
		Sparebankens fond	831 278	820 224
		Gavefond (ekskl. avsatt kundeutbytte)	29 199	35 182
		B = Grunnfondskapital	860 477	855 406
		A / (A + B) = Egenkapitalbevisprosent	65,4 %	65,3 %

Antall utestående egenkapitalbevis er 23 014 902 per 31.12.2019. For 2019 inkluderer antallet en beholdning av 38 630 egne egenkapitalbevis, mens tilsvarende antall for 2018 var 18 684.

Overskuddet er fordelt basert på egenkapitalbevisprosenten. Det samme prinsippet er benyttet ved beregning av fortjeneste per egenkapitalbevis.

Egenkapitalbeviskapital

	31.12.2019	31.12.2018
Egenkapitalbeviskapital, bokført verdi	230 149	230 149
Egne egenkapitalbevis	-386	-187
Antall egenkapitalbevis	23 015	23 015
Overkurs, bokført verdi	987 313	987 313
Utjevningsfond	410 451	389 294

20 største egenkapitalbevisiere per 31.12.19

	Antall egenkapitalbevis	Andel i %
Sparebank 1 SR-Bank C/O SR-Investering	3 485 009	15,14
Merrill Lynch	2 100 533	9,13
AS Clipper	1 088 738	4,73
VPF EIKA Egenkapital C/O Eika Kapitalforvaltning	970 701	4,22
Espedal & Co AS	886 861	3,85
Holmen Spesialfond	850 000	3,69
Wenaasgruppen AS	650 000	2,82
Salt Value AS	605 000	2,63
Skagenkaien Investering AS	500 000	2,17
Bergen Kommunale Pensjonkasse	400 000	1,74
Nordhaug Invest AS	274 957	1,19
Meteva AS	261 881	1,14
Kristian Falnes AS	260 000	1,13
Hausta Investor AS	200 000	0,87
Innovemus AS V/Oskar Bakkevig	185 000	0,80
Barque AS	159 651	0,69
Tirna Holding AS	156 255	0,68
Velde Holding AS	154 353	0,67
Verdipapirfondet Nordea Avkastning	129 119	0,56
Inge Steenslands Stiftelse	127 304	0,55
20 største eiere	13 445 362	58,42
Øvrige eiere	9 569 540	41,58
Totale egenkapitalbevis	23 014 902	100,00

Vedtekstfestet eierandelskapitalen i Sandnes Sparebank er NOK 230 149 020 fordelt på 23 014 902 egenkapitalbevis, hvert pålydende 10 kroner.

Per 31.12.2019 var det 2 609 egenkapitalbevisiere. De 20 største eierne kontrollerte på dette tidspunktet 58,42 % av egenkapitalbeviskapitalen.

Totale egenkapitalbevis på 23 014 902 per 31.12.2019 inkluderer en beholdning av 38 630 egne egenkapitalbevis. Disse er kjøpt som et ledd i incentivprogram for bankens ansatte.

ALTERNATIVE RESULTATMÅL

Sandnes Sparebank sine alternative resultatmål (APM) er nøkkeltall som har til hensikt å gi nyttig tilleggsinformasjon til regnskapet. Disse nøkkeltallene er enten justerte nøkkeltall eller nøkkeltall som ikke er definert under IFRS eller annen lovgivning og er ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med tilsvarende nøkkeltall hos andre selskaper. APM-ene er ikke substitutter for regnskapstall som utarbeides etter IFRS og skal heller ikke tillegges mer vekt enn regnskapstallene,

men er inkludert i bankens finansielle rapportering med formål å gi en fylldigere beskrivelse av bankens prestasjoner. Banken benytter utelukkende nøkkeltall som etterspørres av investorer og analytikere.

Sandnes Sparebanks APM-er benyttes både i oversikten over hovedtall, i styrets beretning og i regnskapspresentasjoner og prospekter. Alle APM-er vises med tilsvarende sammenligningstall for tidligere perioder.

Definisjon	Beregninger / grunnlag (TNOK)	Konsern		Morbank	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
1 INNSKUDDSDEKNING					
UB innskudd fra kunder / UB netto utlån til kunder	UB innskudd fra kunder	11 832 829	11 252 168	11 834 530	11 252 906
	UB netto utlån til kunder	22 878 009	22 214 445	14 981 089	14 799 096
	Innskuddsdekning	51,7 %	50,7 %	79,0 %	76,0 %
2 RENTEMARGIN					
((Netto renteinntekter / dager i perioden) x dager i året) / gjennomsnittlig forvaltningskapital	Netto renteinntekter	475 841	461 980	412 844	388 574
	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	27 683 809	26 654 544	20 431 324	20 040 375
	Rentemargin	1,72 %	1,73 %	2,02 %	1,94 %
3 RENTEMARGIN INKL. RENTER HYBRIDKAPITAL					
((Netto renteinntekter – rentekostnader på hybridkapital) / dager i perioden) x dager i året) / gjennomsnittlig forvaltningskapital	Netto renteinntekter	475 841	461 980	412 844	388 574
	Rentekostnader på hybridkapital	5 276	1 218	5 276	1 218
	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	27 683 809	26 654 544	20 431 324	20 040 375
	Rentemargin inkl. renter hybridkapital	1,70 %	1,73 %	1,99 %	1,93 %
4 KOSTNADSGRAD					
Sum driftskostnader / (netto renteinntekter + sum andre driftsinntekter)	Sum driftskostnader	269 496	261 137	240 903	232 112
	Netto renteinntekter	475 841	461 980	412 844	388 574
	Andre driftsinntekter	140 559	122 550	136 486	120 180
	Kostnadsgrad	43,7 %	44,7 %	43,9 %	45,6 %
5 TOTALE KOSTNADER I % GJ.SN FORVALTNINGSKAPITAL					
((Sum driftskostnader / dager i perioden) x dager i året) / gjennomsnittlig forvaltningskapital	Sum driftskostnader	269 496	261 137	240 903	232 112
	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	27 683 809	26 654 544	20 431 324	20 040 375
	Totale kostnader i % gj.sn forvaltningskapital	1,0 %	1,0 %	1,2 %	1,2 %

Definisjon	Beregninger / grunnlag (TNOK)	Konsern		Morbank	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
6 EGENKAPITALAVKASTNING FØR SKATT					
(Resultat før skatt / dager i perioden x dager i året) / ((sum egenkapital UB + sum egenkapital IB) / 2, ekskl. hybridkapital)	Resultat før skatt	333 433	299 664	294 067	252 378
	Sum egenkapital IB (ekskl. hybridkapital)	2 861 001	2 708 750	2 666 885	2 549 121
	Sum egenkapital UB (ekskl. hybridkapital)	2 919 434	2 861 001	2 695 500	2 666 885
	Egenkapitalavkastning før skatt	11,5 %	10,8 %	11,0 %	9,7 %
7 EGENKAPITALAVKASTNING ETTER SKATT					
(Resultat etter skatt / dager i perioden x dager i året) / ((sum egenkapital UB + sum egenkapital IB) / 2, ekskl. hybridkapital)	Resultat etter skatt	277 072	244 380	246 676	207 783
	Sum egenkapital IB (ekskl. hybridkapital)	2 861 001	2 708 750	2 666 885	2 549 121
	Sum egenkapital UB (ekskl. hybridkapital)	2 919 434	2 861 001	2 695 500	2 666 885
	Egenkapitalavkastning etter skatt	9,6 %	8,8 %	9,2 %	8,0 %
8 EGENKAPITALAVKASTNING ETTER SKATT, INKL. RENTER HYBRIDKAPITAL					
(Resultat etter skatt – rentekostnader på hybridkapital) / (dager i perioden x dager i året) / ((sum egenkapital UB + sum egenkapital IB) / 2, ekskl. hybridkapital)	Resultat etter skatt	277 072	244 380	246 676	207 783
	Rentekostnader på hybridkapital	5 276	1 218	5 276	1 218
	Sum egenkapital IB (ekskl. hybridkapital)	2 861 001	2 708 750	2 666 885	2 549 121
	Sum egenkapital UB (ekskl. hybridkapital)	2 919 434	2 861 001	2 695 500	2 666 885
	Egenkapitalavkastning etter skatt, inkl. renter hybridkapital	9,4 %	8,7 %	9,0 %	7,9 %
9 EGENKAPITALBEVISPROSENT					
(Egenkapitalbeviskapital + egne egenkapitalbevis + overkurs + utjevningfond) / (egenkapitalbeviskapital + egne egenkapitalbevis + overkurs + utjevningfond + sparebankens fond + gavefond (ekskl. avsatt kundeutbytte))	Egenkapitalbeviskapital	230 149	230 149	230 149	230 149
	Egne egenkapitalbevis	-386	-187	-386	-187
	Overkurs	987 313	987 313	987 313	987 313
	Utjevningfond	410 451	389 294	410 451	389 294
	Sparebankens fond	831 278	820 224	831 278	820 224
	Gavefond (ekskl. avsatt kundeutbytte)	29 199	35 182	29 199	35 182
	Egenkapitalbevisprosent	65,4 %	65,3 %	65,4 %	65,3 %
10 FORTJENESTE PER EGENKAPITALBEVIS					
(Resultat etter skatt x egenkapitalbevisprosent) / antall utestående egenkapitalbevis	Resultat etter skatt	277 072	244 380	246 676	207 783
	Egenkapitalbevisprosent	65,4 %	65,3 %	65,4 %	65,3 %
	Antall utestående egenkapitalbevis	22 976 272	22 996 218	22 976 272	22 996 218
	Fortjeneste per egenkapitalbevis	7,9	6,9	7,0	5,9

Definisjon	Beregninger / grunnlag (TNOK)	Konsern		Morbank	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
11 BOKFØRT EGENKAPITAL PER EGENKAPITALBEVIS					
(UB sum egenkapital – hybridkapital) x egenkapitalbevisprosent / antall utestående egenkapitalbevis	Sum egenkapital UB (ekskl. hybridkapital)	2 919 434	2 861 001	2 695 500	2 666 885
	Egenkapitalbevisprosent	65,4 %	65,3 %	65,4 %	65,3 %
	Antall utestående egenkapitalbevis	22 976 272	22 996 218	22 976 272	22 996 218
	Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	83	81	77	76
12 PRIS / BOKFØRT EGENKAPITAL (P/B)					
Børskurs / bokført egenkapital per egenkapitalbevis	Børskurs	67	55	67	55
	Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	83	81	77	76
	Pris / bokført egenkapital (P/B)	0,81	0,68	0,87	0,73
13 RESULTAT AV DRIFT FØR TAP OG SKATT					
Resultat etter skatt + skattekostnad + nedskrivninger og tap på utlån og garantier	Resultat etter skatt	277 072	244 380	246 676	207 783
	Skattekostnad	56 361	55 284	47 391	44 595
	Nedskrivninger og tap på utlån og garantier	13 471	23 729	14 360	24 264
	Resultat av drift før tap og skatt	346 904	323 393	308 427	276 642
14 LIKVIDITETSINDIKATOR (LCR)					
Likvide aktiva / Netto likviditetsutgang innen 30 dager i et stressscenario	Likvide aktiva	3 124 912	2 614 630	3 056 578	2 481 297
	Netto likviditetsutgang innen 30 dager i stressscenario	1 498 147	1 532 001	1 438 789	1 347 355
	LCR	209 %	171 %	212 %	184 %

ENERGI- OG KLIMAREGNSKAP

Kategori	Enhet	2019	2018	Endring
■ SCOPE 1				
Transport				
Diesel (NO)	tCO ₂ e	0,2	0,3	-20,7 %
Scope 1, total utslipp	tCO₂e	0,2	0,3	-20,7 %
■ SCOPE 2				
Fjernvarme/ kjøling				
Fjernkjøling	tCO ₂ e	3,7	4,8	-23,4 %
Fjernvarme	tCO ₂ e	1,5	4,4	-65,9 %
Elektrisitet				
Elektrisitet Nordisk miks	tCO ₂ e	14,9	18,9	-21 %
Scope 2, total utslipp	tCO₂e	20,1	28,1	-28,5 %
■ SCOPE 3				
Pendling hjem - kontor*				
Buss	tCO ₂ e	6,1	ikke rapportert	n.a
Tog	tCO ₂ e	3,8	ikke rapportert	n.a
Bil, fossil	tCO ₂ e	19,6	ikke rapportert	n.a
El-bil, motorsykkel	tCO ₂ e	1,1	ikke rapportert	n.a
Totalt, pendling	tCO₂e	30,6		
Flyreiser				
Innenlands	tCO ₂ e	34,2	41,6	-17,8 %
Norden	tCO ₂ e	5,2	6,9	-24,6 %
Totalt, flyreiser	tCO₂e	39,4	48,5	-18,8 %
Forretningsreiser				
Bil	tCO ₂ e	0,5	0,6	-16,0 %
Avfall				
Papiravfall, gjenvinning	tCO ₂ e	0,1	0,1	-9,6 %
Scope 3 Total utslipp	tCO₂e	70,6	49,2	n.a
Total (S1+S2+S3)	tCO₂e	90,9	77,6	n.a
Total (eksl pendling)*	tCO₂e	60,3	77,6	-22,3 %

* Pendling jobbreise er ikke rapportert for per 2018.
Ekskluderer pendling for sammenligning mellom årene

Erklæring i henhold til verdipapirhandelovens § 5-5

Rådhusgata 3, 4306 Sandnes
Boks 1133, 4391 Sandnes
Telefon 03260
kundeservice@sandnes-sparebank.no
www.sandnes-sparebank.no
Org.nr. 915 691 161
Swiftadr. saskno22

Erklæring i henhold til verdipapirhandelovens § 5-5

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2019 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står ovenfor.

Sandnes, 18. mars 2020
I styret for Sandnes Sparebank

Harald Espedal
Styrets leder

Frode Svaboe
Nestleder

Heidi Nag Flikka
Styremedlem

Bjørg Tomlin
Styremedlem

Sven Chr Ulvatne
Styremedlem

Birte Norheim
Styremedlem

Solveig Vatne
Ansattes representant

Jan Inge Aarreberg
Ansattes representant

Trine Karin Stangeland
Adm. direktør

Deloitte AS
Strandsvingen 14 A
Postboks 287 Forus
NO-4066 Stavanger
Norway

Tel: +47 51 81 56 00
Fax: +47 51 81 56 01
www.deloitte.no

Til forstanderskapet i Sandnes Sparebank

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sandnes Sparebanks årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter.
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sandnes Sparebank per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Sandnes Sparebank per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2019. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Registrert i Foretaksregisteret. Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

© Deloitte AS

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<i>IT SYSTEMER OG KONTROLLER RELEVANT FOR FINANSIELL RAPPORTERING</i>	
<p>Sandnes Sparebanks IT-systemer er helt sentrale for regnskapsføringen og rapporteringen av gjennomførte transaksjoner, for å fremskaffe grunnlag for viktige estimater og beregninger, og for å fremskaffe relevant tilleggsinformasjon.</p> <p>IT-systemene er standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører.</p> <p>Det vises til nærmere beskrivelse om forvaltning og drift av IT-systemene i Sandnes Sparebank, se note 7 i årsregnskapet.</p> <p>God styring og kontroll med IT-systemene både i Sandnes Sparebank og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>Sandnes Sparebank har etablert en overordnet styringsmodell og kontrollaktiviteter knyttet til sine IT-systemer. Vi har opparbeidet oss en forståelse for Sandnes Sparebanks overordnede styringsmodell for IT-systemene som er relevant for den finansielle rapporteringen.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter relevant for den finansielle rapporteringen som er knyttet til IT-drift, endringshåndtering og informasjonssikkerhet. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi vurderte tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402-rapport) fra en av Sandnes Sparebanks tjenesteleverandører med hensyn til om denne hadde tilfredsstillende internkontroll på IT-områder som kan ha betydning for Sandnes Sparebanks finansielle rapportering. Vi vurderte også tredjepartsbekreftelse (Avtalte kontrollhandlinger) knyttet til tjenesteleverandøren med hensyn til om utvalgte automatiserte kontrollaktiviteter i IT-systemene, herunder blant annet beregning av renter og gebyrer, og systemgenererte rapporter var tilfredsstillende utformet og om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT-systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktivitetene knyttet til IT-systemer.</p>
<i>NEDSKRIVING FOR FORVENTET TAP PÅ UTLÅN TIL BEDRIFTSMARKEDET</i>	
<p>Sandnes Sparebank har utlån til bedriftsmarkedet, se note 8, 10 og 11 for en omtale av kredittrisiko, nedskrivninger på utlån og garantier.</p> <p>Banken har implementert IFRS 9, og modellene for beregning av tap er endret fra tap knyttet til objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet til forventede tap.</p> <p>Sandnes Sparebank har foretatt en vurdering av behovet for nedskrivninger på utlånene per 31.12.2019. Det er knyttet betydelig skjønn til</p>	<p>Sandnes Sparebank har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet.</p> <p>Vi rimelighetsvurderte nedskrivningene og endringene i nedskrivningene gjennom året, og innhentet og vurderte Sandnes Sparebanks begrunnelse for endringene.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter knyttet til individuelle nedskrivninger på tapsutsatte utlån.</p>

bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene innen bedriftsmarkedet.

Skjønnutøvelsen knytter seg til framoverskuende vurderinger av sannsynligheten for mislighold og tap gitt mislighold for å estimere forventet tap. Sandnes Sparebank benytter modeller og informasjon fra en tjenesteleverandør i beregningen av forventet tap.

Forutsetningene og estimatene som benyttes i vurderingene er avgjørende for størrelsen på nedskrivningene, og nedskrivninger på utlån i bedriftsmarkedet er derfor et sentralt forhold i vår revisjon.

Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet var knyttet til identifikasjon av tapsutsatte utlån og vurdering av kontantstrømmer fra disse utlånene. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.

For et utvalg av tapsutsatte utlån testet vi om disse var tidsriktig identifisert og vurderte de kontantstrømmer som banken hadde estimert fra utlånene.

For øvrige nedskrivninger på utlån beregnet ved bruk av modeller og informasjon fra Sandnes Sparebanks sin tjenesteleverandør, vurderte vi tredjepartsbekreftelse knyttet til:

- modelldokumentasjon
- beregning av sannsynlighet for mislighold, tap gitt mislighold og eksponering på tidspunkt for mislighold, og
- validering av modellene mot historisk tap.

Vi vurderte et utvalg av benyttede framoverskuende forutsetninger mot eksterne rapporter om framtidsutsikter fra Norges Bank og Statistisk Sentralbyrå.

Vi vurderte om noteopplysningene om nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet tilfredsstillte kravene i IFRS 7.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner

nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stavanger 18. mars 2020
Deloitte AS

Bjarte M. Jonassen
statsautorisert revisor

VEDLEGG TIL ÅRSREGNSKAP 2019

Styret i Sandnes Sparebank behandlet årsregnskapet for 2019 den 18. mars 2020. På dette tidspunkt foreslo styret ovenfor forstanderskapet at det utbetales et utbytte på 5,9 kr per egenkapitalbevis for 2019, tilsvarende 75 % av konsernets fortjeneste per egenkapitalbevis.

Av utbytte til grunnfondskapitalen på 71,0 millioner kroner så foreslo styret en tildeling til gavefondet på 10,0 millioner kroner og at 61,0 millioner kroner utbetales som kundeutbytte.

Styret innstilte dermed følgende disponering av resultat for 2019;

Styret foreslo følgende disponering:	Beløp (millioner kroner)
Til disposisjon	246,7
Til kontantutbytte egenkapitalbevis	135,8
Til utjevningsfondet	21,4
Til sparebankens fond	11,2
Til gavefondet/kundeutbytte	71,0
Til hybridkapitaleierne	5,3
Til fond for urealiserte gevinster	2,0
Sum foreslått disponering	246,7

Årsregnskapet for 2019 er avlagt i henhold til ovennevnte disponering.

Med bakgrunn i den pågående krisen som har oppstått i Norsk økonomi har styret i Sandnes Sparebank den 30.mars 2020 gjort en ny vurdering av overskuddsdisponeringen for 2019. Styret har etter en helhetlig vurdering foreslått følgende ovenfor forstanderskapet;

- Redusere kontantutbytte fra 5,9 kr til 5,0 kr pr egenkapitalbevis.
- Tildele 10 millioner kroner til gavefondet som tidligere foreslått.
- Redusere kundeutbytte fra 61,0 millioner kroner til 50,1 millioner kroner.

Med bakgrunn i styrevedtak den 30.mars 2020 vil forslag til ny overskuddsdisponering være som følger;

Styret foreslår følgende disponering:	Beløp (millioner kroner)
Til disposisjon	246,7
Til kontantutbytte egenkapitalbevis	115,1
Til utjevningsfondet	42,2
Til sparebankens fond	22,0
Til gavefondet/kundeutbytte	60,1
Til hybridkapitaleierne	5,3
Til fond for urealiserte gevinster	2,0
Sum foreslått disponering	246,7

Som følge av et større tilbakeholdt overskudd styrker Sandnes Sparebank sin kapitaldekning med en økning i ren kjernekapital fra 17,4 % gjenspeilt i opprinnelig disponering til 17,6 % etter justering av utbytte per 31.12.19.

Forslag til ny overskuddsdisponering vil ikke få konsekvenser for eierbrøken som fortsatt vil være 65,4 % per 31.12.19.

www.sandnes-sparebank.no